

ΝΙΚ. ΑΘ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1952

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΝΙΚ. ΑΘ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

1952 ΠΛΑ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Οργανισμός Εκδοσεως Σχολικων Βιβλιων

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1952

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α'. ΠΛΑΤΩΝ

1. Βίος τοῦ Πλάτωνος

Ο Πλάτων ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 428 η̄ 427 π. Χ. Ό πατήρ αὐτοῦ Ἀριστών ἦτο εὐγενής, ἀλλ' ἀγρώστου πιθανῶς ἴστορικῆς γενεᾶς, ἥ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Ηερικτόνη ἀνῆκεν ἐπίσης εἰς ἐπιφανῆ οἰκογένειαν, ἀνάγουσαν τὸ γένος αὐτῆς εἰς τὸν Σόλωνα. Τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Πλάτωνος ἦτο Ἀριστοκλῆς, τὸ ὄνομα τοῦ πάππου του, Πλάτων δὲ ὀνομάσθη, ὡς ἀναφέρεται, διότι εἶχεν εὐρέα στέρνα καὶ μέτωπον. Περὶ τῆς παιδείας αὐτοῦ δὲν γνωρίζομεν πολλά, ἀλλὰ πάντως ἔτυχεν ἐπιμελημένης ἀνατροφῆς, ὡς νίδις πλουσίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας, καὶ ἐξ τὸν πατρικὸν οἰκον κατέτεθησαν βαθέως εἰς τὴν φυχήν του τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ποὺ τὸν κοσμεῖ καθ' ὅλην του τὴν ζωήν. Εἶναι δημος βέβαιον, ὅτι ἐμψύχη εἰς τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τοῦ Κρατύλου, μαθητοῦ τοῦ Ἡρακλείτου. Ἀλλὰ τὸν ἐνεθουσιάζεις μᾶλλον ἡ ποίησις καὶ μάλιστα ἡ τραγική· ἡ γνωριμία του δημιουργεῖται μὲ τὸν Σωκράτη, ἡ δποία συμπίπτει μὲ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐπέφερε ριζικὴν μεταβολὴν εἰς τὰς νεανικάς τους κλίσεις. Παρέδωσεν εἰς τὸ πῦρ τὰ ποιητικά του πονήματα καὶ παρεδόθη ὅλος εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ Σωκράτους, πληγέσιον τοῦ δροίου παρέμεινε μέχρι θανάτου του.

Ο ἄδικος θάνατος τοῦ διδασκάλου τὸν ἐπίκρανε τόσον, ὥστε ἔφυγεν εἰς τὰ Μέγαρα πληγέσιον τοῦ Εὔκλείδου, ὅπου μὲ ἄλλους Σωκρατικοὺς ἐθρήνησαν αὐτόν· ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ πιθανῶς διάστημα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Κατὰ διάφορα ἐπειτα χρονικὰ διαστήματα ἔκαμεν ἀρκετὰ ταξίδια ἐπανερχόμενος ἐκ νέου εἰς τὴν γενέτειραν. Τὸ μακρότερον ὅλων ἦτο εἰς Αἴγυπτον καὶ Κυρήνην. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγγάρισε τὸν ἐκεὶ πανάρχαιον πολιτισμόν, ἐδιδάχθη ἵσως ἴστορίαν καὶ μαθηματικά, τὸ δὲ πολίτευμα τῆς χώρας τοῦ ἀφῆκε μεγάλην ἐντύπωσιν, τῆς δ-

ποίας ήχηγη βλέπομεν εἰς τὰ περὶ πολιτείας ἔργα του. Εἰς τὴν Κυρήνην ἤκουσε τοὺς μαθηματικούς της καὶ ἐγνώρισε τὸ διάσημον γεωμετρηγὸν Θεόδωρον. Τὸ 389 π.Χ. γῆλθεν εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Ὁ πιθανώτερος λόγος τῶν ταξιδίων αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιθυμία του νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ώφεληθῇ ἐκ τῆς σοφίας τῶν χωρῶν αὐτῶν. Τὸ εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν ταξίδι του ὑπῆρξεν ἀφοριμὴ νὰ γνωρίσῃ δὲ Πλάτων τοὺς Ηυθαγορείους ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν, νὰ μυηθῇ πληρέστερον εἰς τὰ Ὀρφικὰ καὶ νὰ γνωρισθῇ ἀκόμη μὲ τοὺς Ἑλεάτας καὶ τὰς δοξασίας αὐτῶν. Ἡ ἀποδημία του αὐτὴν ὑπῆρξεν ἔνεκα τούτου σημαντικωτάτη διὰ τὴν μετέπειτα πνευματικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν. Διάφορος ὅμως ὑπῆρξεν ἡ πνευματικὴ του συγκομιδὴ ἐκ τῆς Σικελίας. Ἔκει ἐγνώρισεν ἐκ πείρας μίαν τυραννίδα ζήσας εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου Α' καὶ ἐκέρδισε φίλον καὶ θαυμαστὴν τὸν γυναικάδελφον τούτου Δίωνα. Ἄλλ' ἡ γνωριμία του μὲ τὸν Διονύσιον εἶχεν αἰκτήδον τέλος. Ὁ τύραννος, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐνοχλητικοῦ γῆτοικολόγου, τὸν ἐπειδήθασε διὰ τῆς βίας πλοίου ἀναχωροῦντος διὰ τὴν Ἐλλάδα· δὲ κυθερήτης αὐτοῦ κατ' ἐντολὴν πιθανώτατα τοῦ Διονυσίου τὸν ἐπώλησεν ως δοῦλον εἰς τὴν Αἴγυναν. Ὁ Ἀννίκερις ὅμως δὲ Κυρηναῖος παρευρισκόμενος ἐκεὶ τὸν ἐξηγγόρασε, καὶ ἔτσι δὲ Πλάτων ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας τῷ 387 π.Χ. εἰς γῆλικίαν 40 ἀντῶν περίπου.

Ἐκτοτε δὲ Πλάτων παρέμεινεν εἰς Ἀθήνας πλὴν δύο διακοπῶν παρὰ τὰ πρότερα παθήματά του. Τὸ 366 π.Χ. μετέθη καὶ πάλιν εἰς Σικελίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ νέου τυράννου Διονυσίου Β' διαδεχθέντος τὸν πατέρα του, πρὸς διαρρύθμισιν τῶν ἐκεὶ πολιτεικῶν πραγμάτων κατὰ τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἰδέας. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἥπατήθη δὲ Πλάτων εἰς τὰς προσλήψεις του καὶ ἡγαγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὰς Συρακουσας, ἀφοῦ ὑπεσχέθη, διτι θὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ἀλλως δὲν τοῦ ἐπέτρεπον νῦν ἀναχωρήσῃ. Καὶ πράγματι τὸ 361 π.Χ. ἐπανῆλθεν εἰς Σικελίαν, ὅπου δὴ μόνον δὲν κατώρθωσε γὰρ διαλλάξῃ τὸν τύραννον μὲ τὸν Δίωνα καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τῆς ἔξορίας τὸν δεύτερον, ἀλλὰ καὶ κατέστη ὅποπτος, ἔνεκα τοῦ δροίου ἐκινδύνευσεν αὐτὴν ἡ ζωὴ του. Ἔσώθη μόνον κατόπιν ἐπεμβάσεως τῶν ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ Ηυθαγορείων φίλων του καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας χωρὶς πλέον νῦν ἀπομακρυνθῆ ἐξ αὐτῶν.

Εἶναι ἐπίσης βέβαιον, διτι ὡς ἀνὴρ ὑγιῆς καὶ ρωμαλέος πλέον ἡ ἀπαρχὴ ἐστρατεύθη κατὰ τὰ πρώτα ἔτη τῆς ἀνδρικῆς αὐτοῦ ἥλικίας, διτι

δὲν ἀνεμέλχητι εἰς τὰ πολιτικά, διότι καὶ ἐκ πεποιθήσεως καὶ ἐκ καταγγῆς δὲν συνεπάθει τὴν δημοκρατίαν, η̄ ὅποια ἔθινάτωσε τὸν ἀριστον τῶν πολιτῶν Σωκράτη, ὅτι παρέμεινεν ἄγαμος καὶ ὅτι ἡτο λίαν φιλομαθῆς καὶ πολυμαθέστατος, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων του.

“Οτε τὸ πρῶτον ἐπανῆλθεν ἐκ Σικελίας εἰς Ἀθήνας, ἐφίλοτιμήθη γὰ καταστήσῃ κοινωνούς τῆς πείρας του καὶ τῶν γνώσεών του τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κοινωνήσουν τούτων. “Ιδρυσε λοιπὸν πρὸς τοῦτο παρὰ τὸ Γυμνάσιον «Ἀκαδήμεια» μόνιμον φιλοσοφικὴν σχολήν, δημόνιμον μὲ αὐτό, διατηρηθεῖσαν μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὅπότε κατηργήθη. Ἡ Ἀκαδημία ἔγινε κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ηὐθαγορείου σχολῆς, ἀλλὰ ὁ ἐδρυτής της δὲν ἀπεδέχετο σύτε τὴν ἐχεμύθειαν τῶν Ηὐθαγορείων, σύτε τὸ δυσπρόσδοδον τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἀλλ’ ἔζητε νὰ συμβιβάσῃ τὴν ἀκροαματικὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας μετὰ τῆς διαλογικῆς τοῦ Σωκράτους. Ἡ Ἀκαδημία ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, τῶν διοίων δι Πλάτων ἐδρυσεν εἰς τὸν κῆπον τῆς σχολῆς Ἱερόν, καὶ οἱ διμιληταὶ κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Ὀρφεῶν καὶ Ηὐθαγορείων ἀπετέλουν Ἱεράν ἔνωσιν. Ἐντὸς τῆς σχολῆς κατέψησεν δι Πλάτων καθὼς καὶ οἱ ἔκάστοτε σχολάρχαι τῆς Ἀκαδημίας ἐκ κληρονομίας τοῦ ἐδρυτοῦ. Ἐπιφανεῖς Ἀθηναῖοι καὶ ξένοι γῆταιν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν δημιλον τῆς σχολῆς, μεταξὺ τῶν διοίων καταλέγονται δι Αριστοτέλης καὶ δ Δημοσθένης.

Ο Πλάτων ἐξηκολούθησεν ἀνελλιπῶς, πλὴν τῶν δύο διακοπῶν ποὺ εἶδομεν, νὰ διδάσκῃ εἰς τὴν σχολήν, χωρὶς καὶ νὰ παύῃ νὰ γράψῃ. Μένον δι θάνατος πεσὶ τὸ δγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἔμεσε τέρμα εἰς τὴν γόνιμον δρᾶσίν του. Ο νεκρὸς τοῦ πρώτου σχολάρχου τῆς Ἀκαδημίας ἐτάφη εἰς τὸν κῆπον αὐτῆς.

2. Συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος

Τὸ διδούμα τοῦ Πλάτωνος φέρονται 44 ἔργα. Ἐκ τούτων θεωροῦνται γνήσια τρεῖς ἐπιτολαὶ καὶ 24-26 συγγράμματα ἔχοντα τὴν μορφὴν διαλόγου, πλὴν τῆς Ἀπολογίας, ποὺ εἶναι γραμμένη εἰς συνεχῆ λόγον. Η μορφὴ δὲ αὐτὴ τοῦ λόγου δὲν εἶναι κάτι ἔξωθεν δάνειον, ἀλλὰ φυσικὴ ἀναπαράστασις τῆς διαλογικῆς διδασκαλίας του Σωκράτους, η̄ ὅποια ἐγίνετο μὲ τόσην δεξιότητα καὶ ἀσφάλειαν. Ἔτσι λοιπὸν προῆλθεν ἡ νέα μορφὴ τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, δι Πλατωνικὸς διάλογος, γραμμένος μὲ τόσην λογοτεχνικὴν χάριν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐποχῆς.

Αλλὰ δὲν πρέπει γὰρ θεωρήσωμεν τοὺς Πλατωνικοὺς διαιλόγους ὡς ἔνα εἰδος στενογραφημένων πρακτικῶν τῶν Σωκρατικῶν τοιούτων· ή ζωὴ, ή μορφὴ καὶ τὸ πλαίσιον τούτων εὑρύονται, παρελθὸν καὶ παρὸν συγενοῦνται, αἱ κρατοῦσαι ιδέαι ἀνάγονται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα, ὥστε πανταχοῦ διαιρένεται· δὲ ἀνώτερος νοῦς, ποὺ διαιμορφώνει, καλλωπίζει καὶ ἔξυψωγει, ὡς χρωστὴρ ἐξόχου καλλιτέχνου ἐπεξεργαζομένου ὥραιαν, ἀλλ᾽ ἀτελῆ καταλειφθεῖσαν εἰκόνα, τὴν δποίαν θέλει νὰ ἐμφανίσῃ οὗτος ὡς ἔργον συχὶ ιδικόν του, ἀλλὰ τοῦ πρώτου σχεδιάσαντος. Ἡ τοιαύτη εὐλάβεια καὶ ἀφοσίωσις τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὸν Σωκράτη ἀποτελεῖ μοναδικὸν εἰς τὴν ἴστορίαν παράδειγμα σχέσεως μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον, τοῦ δποίου τὴν προσωπικότητα μᾶς παρέδωσεν θλως ιδανικήν.

B'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

Ἡ φιλοσοφία, ὅπως καὶ τὸ δρᾶμα, ἔχει πατρίδα τὴν Ἑλλάδαν. Ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀποικίκς καὶ μάλιστα τὰς Ἰωνικάς, καὶ ἡγεμόνη καὶ ἔξυψωμη εἰς τὰς Ἀθήνας.

Αλλὰ τί εἶναι φιλοσοφία; Φιλοσοφία κυρίως εἶναι η ἀγάπη τῆς σοφίας η τῆς γνώσεως. Ἡ ἔξερεύνησις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· η ἐπιστηλητή τῶν ὄντων, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰτίων αὐτῶν. Ὁ Πλάτων φιλοσοφίαν θεωρεῖ τὴν γνῶσιν τοῦ ὄντος ὄντος, τοῦ ἀγενήτου, ἀφθάρτου, μονοειδοῦς καὶ αἰώνιου. Ὁ Ἀριστοτέλης πάλιν λέγει, ὅτι φιλοσοφία εἶναι η ἔρευνα τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ὄντων. Ἔξ ἄλλου κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἀλλοι διαφορετικὰ δρίζουν τὴν φιλοσοφίαν.

Τὰ προσδιλήμματα τῆς φιλοσοφίας εἶναι κυρίως τρία:

1) Τὸ Γνωστοὶ οἰλογικόν, ητοι 'α') Ἡ ἔρευνα τοῦ πῶς συτελεῖται η γνῶσις ἡμῶν καὶ ποία η πηγὴ αὐτῆς. Εἶναι δηλαδὴ αἱ αἰσθήσεις η η νόχησις; "Ἄλλοι τῶν φιλοσόφων δέχονται ὡς πηγὴν τὴν αἰσθησιν (αἰσθησιαρχικού) καὶ ἀλλοι τὴν νόχησιν (νοχησιαρχικού). β') Ποιὸν τὸ κῦρος τῆς γνώσεως ἡμῶν· η γνῶσις δηλαδὴ ἡμῶν περὶ τοῦ κόσμου ἔχει ὑποκειμενικὸν κῦρος η ἀντικειμενικόν; Εἶναι δηλαδὴ δέ κόσμος διάφορος ἀπὸ δ τι μᾶς φαίνεται η εἶναι οὗτος πράγματι, δπῶς τὸν νομίζομεν; γ') Ποιὸν τὸ δριον τῆς γνώσεως ἡμῶν; Μέχρι ποίου σημείου δη-

λαδή φθάνει ή γνώσις μας; Δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἐσχάτην τοῦ παντὸς οὐσίαν;

2) Τὸ Ὁντολογικόν, τὸ δόποιον ἔξετάζει περὶ τῆς οὐσίας τοῦ κόσμου καὶ παντὸς ὑπάρχοντος καὶ φαινομένου. Εἶναι δηλαδὴ ὁ κόσμος ὅλη ἢ πνεῦμα ἢ εἶναι καὶ τὸ δύο μαζὶ;

3) Τὸ Ἀξιολογικόν, τὸ δόποιον ἐρευνᾷ περὶ τῶν παντὸς εἰδους ἀξιῶν. Ὅτοι ἡ φιλοσοφία ἔξετάζει πᾶς δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸ Α ἢ Β φαινόμενον ἢ πρᾶγμα, ποία εἶναι ἡ οὐσία του καὶ ποία ἡ ἀξία του.

Γ'. Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Ηρὸς κατανόησιν τοῦ Φαῖδωνος εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσωμεν μίαν σαφῆ, ἀλλὰ περιληπτικὴν εἰκόνα, τόσον περὶ τῆς πίστεως κλ. τῶν Ὁρφικῶν, δύσον καὶ περὶ τῆς ιστορικῆς ἔξελιξεως τῆς φιλοσοφίας.

Ορφικοί

Παντοῦ εἰς τὴν γῆν προγγῆθη τῆς γνώσεως ἢ πίστις καὶ τῆς φιλοσοφίας ἢ θρησκεία, ποὺ ἔδωσαν κάποιαν λύσιν εἰς τὰ προβλήματα τῆς φιλοσοφίας. Ποία ἡτο ἡ πίστις τῶν Ἑλλήνων εἶναι γνωστόν. Τὸ Ὁρφικὲ δημιουροστήρια, τῶν δόποιων ἢ ἔρυσις ἀποδίδεται εἰς τὸν θρυλικὸν Ὁρφέα, ἀπονέμουν τὴν ὑπαρξίαν καὶ τὴν μοιραν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἄλλην αἰτίαν. Οἱ μυημένοι εἰς αὐτὰ ἀπετέλουν θρησκευτικάς κοινότητας καὶ εἶχον ιδίαν πίστιν. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁρφικῶν ὁ ἀνθρωπὸς ἔγινεν ἀπὸ τὴν τέφραν τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς φονευθέντων Τιτάνων, διότι οὗτοι εἶχον καταφάγει τὸν Ζαγρέα, υἱὸν αὐτοῦ καὶ τῆς Ηερσεφόνης. Δύο λοιπὸν στοιχεῖα φέρει ὁ ἀνθρωπὸς· τὸ Τιτανικόν, ἀπὸ τὸ δόποιον ἔγινε τὸ σῶμα, καὶ τὸ θεῖον, τοῦ υἱοῦ τοῦ Διός, ἀπὸ τὸ δόποιον προῆλθεν ἡ ψυχὴ. Ἐπομένως ὁ ἀνθρωπὸς ὀφείλει νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν θείαν ψυχὴν καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἀπελευθερώσῃ αὐτήν, ἡ δοποία διὰ τῆς γεννήσεως ἐνεκλείσθη εἰς τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος. Τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ δεικνύει εἰς τὸν ἀνθρώπων τὸν τρόπον, μὲ τὸν δόποιον θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ὁ Ζαγρεὺς ἐφονεύθη μὲν ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ἀλλ᾽ ἀνεστάθη ὑπὸ τοῦ Διός· διότι οὗτος κατέπιε τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐγέννησε τὸν Διόνυσον, προωρισμένον νὰ συμμερίζεται τὴν δόξαν καὶ τὴν κυριαρχίαν τοῦ πα-

τρός. Ή οπαρξίες εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἀμάρτημα καὶ ἀπαιτεῖ διὰ τοῦτο ἔξιλέωσιν· διὲ αὐτῆς μόνον δὲ ἐνυπάρχων εἰς τὸν ἄνθρωπον θεῖος σπινθήρ θὰ διασωθῇ εἰς τὸν ἀνώτερον κόσμον. Κάθε ἀνθρωπὸς λοιπὸν πρέπει νὰ πάθῃ, γ' ἀποθάνῃ καὶ ν' ἀναγεννηθῇ. Αὐτὴ εἶναι ή βαθυτέρα ἔννοια τῶν Ὀρφικῶν μυστηρίων. Ἐπίγειος βίος χωρὶς μύησιν δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς. Ἐπρεπε λοιπὸν δὲ ἀνθρωπὸς νὰ μυηθῇ—γ' ἀρχίσῃ νὰ πάσχῃ. Ἔτσι δὲ μυημένος ἐπίστευε πλέον, διὲ ήγοοῦτο μὲ τὸ θεῖον καὶ ἔξηρχετο ἀπὸ τὸν «φοβερὸν κύκλον», δὲ δόποιος ήτο ή μετεμψύχωσις ή μετενσωμάτωσις. Διότι δὲ ἀμύητος καὶ θὰ ἐτιμωρεῖτο μετὰ θάνατον καὶ θὰ ἐπανήρχετο η ψυχὴ του εἰς τὴν ζωὴν εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου η ζῷου, «ἀνακύκλησις τῶν γεννήσεων». Μόγον η καθαρὰ καὶ μυημένη ψυχὴ θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως πληγίσιον τῶν φωτεινῶν θεῶν.

Τινες φιλόσοφοι

Οἱ Τινες φιλόσοφοι πρῶτοι ἔζητησαν νὰ εὕρουν τὴν ἀρχὴν τοῦ παντὸς οὐχὶ διὰ τοῦ μύθου, ἀλλὰ διὰ τῆς λογικῆς σκέψεως. Καὶ ὡς τοιαύτην ἀρχὴν ἔθεωρησαν μόνον τὴν ὅλην, ἀγένητον καὶ ἀνώλεθρον, ἔχουσαν δύναμιν κ.νητικήν, ζωικήν καὶ λογικήν, ἕνα εἰδος θείας δυνάμεως η ψυχὴς (ὑλοζωία η ὑλοψυχία, ἀρχὴ διεφύης), ἀπὸ τὴν δόποιαν πηγάδουν τὰ πάντα καὶ εἰς τὴν δόποιαν ἀφανίζονται τὰ πάντα. Ἐκ τούτων δὲ Θαλῆς ἔθεωρησεν ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸ ὅλωρ η ὑγρόν, δὲ Ἀναξίμανδρος τὸ ἀπειρον (πλῆθος η χάος) καὶ δὲ Ἀναξιμένης τὸν ἀέρα.

Οἱ Πυθαγόρειοι

Οἱ Πυθαγόρειοι, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Τινες, δὲν ἔδέχθησαν μίαν οὐσίαν ὅλικὴν μετὰ δυνάμεως λογικῆς καὶ ζωιγόρου, ἀλλὰ μίαν νοοῦσαν διακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐνυπόστατον, ποὺ ἔχει δηλαδὴ συγχρόνως καὶ τὴν ὅλην, τὴν δόποιαν διακοσμεῖ καὶ διευθύνει. Καὶ ὡς τοιαύτην ἔδέχθησαν τοὺς ἀριθμούς. Ὅπως τὸ σύμπαν, δέν εἶναι παρὰ μία συμμετρία καὶ ἀρμογία καθ' ὁρισμένας ἀριθμητικὰς ἀναλογίας διατεταγμένος μὲ βάσιν μόνον τοὺς ἀριθμούς, ἔτσι καὶ ή οὐτία αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι μόνον αἱ ἀριθμοὶ. Οἱ ἀριθμοὶ λοιπὸν εἶναι οὐσίαι αὐτοτελεῖς, αὐτούπαρκοι καὶ πραγματικαί, ποὺ ἔχουν συγχρόνως καὶ τὴν δύναμιν τῆς διαπλάσεως: « μιμήσει τὰ ὄντα

είναι τῶν ἀριθμῶν ». Τοπερτάτη πραγματικότης είναι ή μονάς, τὸ ἕν, δ ἀγένητος θεός, μὴ καταληπτὸς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ κεντρικὸν πῦρ, ἐξ οὐ ἔδημιουργήθη δ κόσμος, στερούμενος ὅμως τοῦ προσόντος τῆς τελειότητος τοῦ θείου, διότι, ἐνῷ εἰναι εἰς, συγχρόνως μορφοῦται καὶ διαπλάσσεται εἰς πολλά (ἔνυλος πανθεῖσμός, διψυής ἀρχή). Ή ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου είναι ἀριμονία προερχομένη ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς σχέσεως τῶν σωματικῶν στοιχείων καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν πρὸς κάθαρσιν (μετεμψύχωσις). Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει η θεωρία περὶ τῆς ψυχῆς φέρει ἀριμονίας πρέπει νὰ νοηθῇ φέρει σύνδεσις τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μετὰ τῶν στοιχείων τοῦ σώματος.

Ἐλεάται

Οἱ Ἐλεάται — Ξενοφάνης, Παρθενίδης, Ζήνων — ἔκαμπον ἔνα βῆμα περαϊτέρῳ. Ἀντὶ τῆς διψυοῦς καὶ μεταβλητῆς ἀρχῆς τῶν Πυθαγορείων ἔδέχθησαν μίαν, ἔνα θεόν· τὸ « ἔν καὶ πᾶν » ἀγένητον, ἀνώλεθρον, ἀκίνητον, μονοειδὲς καὶ ἀναλογίωτον, νοοῦν καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον καταληπτόν, ἐπομένως ἀποκλείον πᾶσαν κοσμολογικὴν ἢ φυσικὴν ἐρμηνείαν (ένισιμὸς ἔνόλου πγεύματος πανθεῖστικῶς). Αἱ μεταβολὴ τῶν αἰσθητῶν δὲν είναι προϊόντα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἔνδος ὅντος, ἀλλὰ γεννήματα τῶν αἰσθήσεων, ποὺ μᾶς τὸ ἐμφανίζουν εἰς ποικίλας μορφάς. Αἱ αἰσθήσεις λοιπὸν μᾶς ἀπατοῦν καὶ μόνον ἡ νόησις είναι τὸ μέσον, διὰ νὰ εὑρώμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος. Διότι τὸ δημοίου διὰ τοῦ ὄμοίου καὶ τὸ νοητὸν διὰ τοῦ νοῦ, φέρει δημοίου, είναι δυνατόν νὰ γίνῃ γνωστόν. Ἐν τούτοις πρὸς ἐρμηνείαν τῶν ὅντων δέχονται τὴν μεῖζην δύο στοιχείων, τοῦ λαμπροῦ (πῦρ, φῶς κ.τ.δ.) καὶ τοῦ σκοτεινοῦ (γύξ, σκότος κ.τ.δ.). Τὸ φωτεινὸν είναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως, τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς νοήσεως. Ἐπομένως ἡ ἀναλογία κατὰ τὴν μεῖζην τοῦ φωτεινοῦ καὶ σκοτεινοῦ κανονίζει τὴν τελειότητα τῶν ὅντων. Καὶ ἡ ψυχὴ λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν είναι ἴδια διπόστασις, ἀλλὰ μία κατάστασις ἐνεργείας, ἔνα προϊόν μείξεως οὐλικῶν στοιχείων.

Ἡράκλειτος

Ο Ἡράκλειτος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Ἐλεάτας, δέχεται οὐχὶ τὸ ἔνιατον καὶ ἀκίνητον τοῦ ὄντος, ἀλλὰ τὴν διαρκῆ μεταβολὴν αὐτοῦ

εἰς τὴν ἀντίθετον μάλιστα μορφήν. «Τὰ πάντα ρέει». Πάσα μονιμότης καὶ ἀκινησία τῶν αἰσθητῶν εἶναι ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων, τούγαντίον ἀληθὲς εἶναι ή κίνησις καὶ η μεταβολή, η δύοις ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπει τὴν γνῶσιν. Ἡ μεταβολὴ εἶναι η μόνη αἰτία τῆς οπάρξιας καὶ τῆς ζωῆς: «πόλεμος πάντων πατήρ». Φορεύεις δὲ τῆς διαρκοῦς μεταβολῆς εἶναι διφυής οπάρξιας, δύποις καὶ τῶν Ηυθυγρασίων, θλιψὶ καὶ πνευματική, τὸ πῦρ προϊκισμένον μὲ λόγον καὶ δημιουργοῦν κατὰ λόγον· (δόλψυχος πανθεῖσμός· ἀρχὴ διφυής). Ἐκ τῆς διαρκοῦς κινήσεως τοῦ ἀειζώου πυρὸς ἐκπορεύονται τὰ ὄντα γινόμενα ἐκ τῶν ἀντιθέτων αὐτῶν· «ταῦτα ἔνι ξῶν καὶ τεθηγκός καὶ τὸ ἐγρηγορός καὶ τὸ καθεῦδον... τάδε γάρ μεταπεσόντα ἐκεῖνά ἔστι κακεῖνα πάλιν μεταπεσόντα ταῦτα». Ἡ «φθορὴ» δὲ πᾶσιν ἀπὸ ἀλλήλων, τῷ μέσονι ἀπὸ τοῦ μείονος καὶ τῷ μείονι ἀπὸ τοῦ μεῖζονος...». Ἡ φυχὴ τοῦ ἀγθίθρου εἶναι μέρος τοῦ ἀειζώου πυρὸς καὶ μετέχει τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ θείου αὐτοῦ λόγου (λογικοῦ) γίνεται γνωστὴ η ἀληθεία. Ἀλλὰ θανατίσια τῆς ἀτομικῆς φυχῆς δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, διότι κατὰ τὸν θάνατον, ποὺ διαδέχεται τὴν ζωὴν, καὶ τὰνάπαλιν, ἔχομεν ἀτελεύτητον σειράν προσώπων καὶ φυγῶν.

Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας

Ο Ἐμπεδοκλῆς καὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἐσημείωσαν αἰσθητὴν πρόσδον, διότι εἰσήγαγον ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων στοιχείων ξένον πρὸς τὴν θληγ. Ἐδέχθησαν μὲν τὰς ἰδιότητας τοῦ Ἐλεατικοῦ ὄντος, τὸ ἀγένητον καὶ ἀγώλειθρον, ἀλλὰ τὸ δὲ τὸ ἐδέχθησαν πολλαπλοῦν τὴν μορφήν. Ἐδέχθησαν ἀκόμη καὶ τὸ γίγνεσθαι τοῦ Ἡρακλείτου διὰ τῆς διαρκοῦς μεταβολῆς. Ἀλλὰ διακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐδέχθησαν δύναμιν ἔξωθεν. Ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων λοιπὸν εἶναι διαρχία η δύσημός, διότι οὔτοι ἔχωρισαν τὴν κινοῦσαν αἰτίαν ἀπὸ τῆς κινουμένης θληγ, καὶ πολυαρχία, διότι η κινούμενη θληγ δὲν εἶναι ἔν, ἀλλὰ πολλά.

Ο Ἐμπεδοκλῆς δέχεται τέσσαρα ὄντα, στοιχεῖα θλιψία, τὸ πῦρ, τὴν γῆν, τὸν ἀέρα καὶ τὸ θέρμο, τὰ δύοις κυθερῷ καὶ κατευθύνεις δύγαμις κινητικὴν ὑπὸ διπλῆν μορφήν· ὡς φιλότης, η δύοις μειγνύουσα παράγει, καὶ ὡς νεῖκος, τὸ δύοιον χωρίζει καὶ φθίζει, δύποτε ἀναλαμβάνει η φιλότης ἐκ νέου τὸ ἔργον της. Ἡ φυχὴ εἶναι η μεῖζης τῶν τεσσάρων στοιχείων εἰς θλα τὰ ἐνόργανα. Ἐν τούτοις δέχεται τὴν μερικὴν μετεμψύχωσιν.

‘Ο Ἀναξαγόρας δέχεται ως ἀρχὴν ὑλικὴν ἀπειρα σωμάτια (χρήματα) διαιρετὰ καὶ ἔτεροειδῆ, τὰ δύοια διεκόσμησε καὶ διακοσμεῖ ὁ χωρὶς ὅλην Νοῦς, δύναμις αὐθυπόστατος, διανοητικὴ καὶ βουλητικὴ. Ο Νοῦς δημιώς δὲν ἔχει οὔτε τὴν σκόπιμον ἐνέργειαν τοῦ θεοῦ, οὔτε συνείδησιν ἔχει τοῦ, καὶ δρᾶται συγήθως, διότου ἐμφανίζεται κίνησις καὶ ἡ ψήση, ως αἰτία τούτων. Η ψήση εἶναι ὁ τύπος τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Νοῦ εἰς πάντα τὰ ἐνόργανα. Ο δὲ θάνατος εἶναι ὁ χωρισμὸς τῆς ψήσης ἀπὸ τοῦ σώματος. Ἐπιδίωσις ἀτομικῆς ψήσης ἐποιείνως δὲν δύναται νὰ νοηθῇ.

Ἄτομικοί

Οἱ ἀτομικοὶ—Δημόκριτος, Λεύκιππος—ἀντιθέτως δέχονται ως ἀρχὴν τῶν ὄντων ὅγην τοῦ κόσμου, χωρὶς ἡ νοητικὴν δύναμιν, τὰ ἀτομα. Τὰ ἀτομα εἶναι τόσον μικρά, ὥστε εἶναι ἀόρατα, καὶ εἶναι ἀπειρα τὸν ἀριθμόν, ἀδιαιρετα, ἀφθαρτα καὶ ἀναλλοίωτα, τὰ αὐτὰ κατὰ ποιόν, διάφορα δημιώς κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν. Ταῦτα κινούμενα λόγῳ τοῦ βάρους των εἰς τὸν κενὸν κῶρον παράγουν συγενούμενα τὴν γένεσιν, διαλυόμενα τὴν φθορὰν καὶ ἀλλάσσοντα θέσιν, τάξιν καὶ τὴν μεταβολὴν. Μία λοιπὸν εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κόσμου, ἡ ὅλη, ἐκ τῆς μηχανικῆς κινήσεως τῆς ὁποίας γίνονται τὰ ὄντα (ἐνισιδέρως ὑλικός).

Ἐν τούτοις παρὰ τὸν ἀκρατον ὑλισμὸν οἱ ἀτομικοὶ διαιρέονται ψήσην καὶ σῶμα. Τὰ πυρῷδη ἀτομικά τῆς ψήσης εἶναι πολυτιμότερα τῶν σωματικῶν καὶ εἶναι αἰτία τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἡ ψήσης τοῦ σώματος καθὼς καὶ τῆς νοήσεως τῆς ψήσης. Η νόησις μόνον μᾶς δίδει τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, ἐνῷ η αἰσθητικής μᾶς ἀπατᾷ. Πρὸς ἐξήγησιν δὲ τῆς διὰ τῶν αἰσθητικῶν γνώσεως δέχονται «τῷ δρούσῳ η γνῶσις» ως καὶ οἱ Ἐλεαταί. Ο χωρισμὸς τῶν σωματικῶν καὶ ψηκικῶν ἀπόιων ἐπιφέρει τὸν θάνατον καὶ ἐποιείνως η ψήση ἔχει βίον περιωρισμένον.

Οἱ σοφισταὶ

Οἱ σοφισταὶ ἀφησαν κατὰ μέρος τὰς ἀλληλοσυγκρουομένας καὶ ἀλληλοαιρομένας ἀκάρπους συζητήσεις περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων καὶ ἐστράφησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ἔρευναν τῆς ἀξιοποίησίας τῆς γνώσεως. Τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἔδειξαν, φαίνεται διάφορον εἰς διαφόρους ἀνθρώπους καὶ πολλάκις διάφορον εἰς τὸν ἴδιον ἀνθρώπον. Ἐκή-

ρυξαν λοιπόν, ότι δὲν οπάρχει ἀλήθεια μὲν γενικὸν κῦρος· μοναδικὴ βάσις πάσης γνώσεως εἶναι ή προσωπικὴ ἑκάστου κατ' αἰσθήσιν ἀντεληφίς (αἰσθήσιαρχικοί). Ἀληθίες εἶναι δὲ τι συμφέρει εἰς τὸ ἀτομον, καὶ ἀγαθὸν δὲ τι ὠφελεῖ αὐτό· «πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρωπος» διεκήρυξεν ἐξ αὐτῶν ὁ Ηρωταγόρας. Διὸ καὶ εὐτυχήσῃ δὲ ἀνθρωπος, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν τέχνην γὰρ πείθη τοὺς ἄλλους εἰς δὲ τὸν συμφέρει. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ητο τὸ μοναδικὸν θέμα τῆς διδασκαλίας των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνήργησαν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τοὺς προηγγένετας φιλοσόφους εἰς τὴν διάσεισιν τῶν θρησκευτικῶν, ηθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀξιῶν καὶ ἔγιναν ἀφοριμή γίνη ἀναθεώρησις ἀπὸ τοὺς μετὰ τούτους φιλοσόφους τοῦ ὅλου πνευματικοῦ οἰκοδομήματος τῶν Ἑλλήνων.

Σωκράτης

Ο Σωκράτης ἀπέκλειε πᾶσαν μηχανικὴν ή διλιστικὴν ἔξήγησιν τῶν ὅντων καὶ ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν τούτων εἰς τὸ ἔλλογον θείον· ἔτσι ἔγινεν δὲ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς τελεολογικῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρξεως καὶ προνοίας τοῦ θεοῦ. Η ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετέχει τοῦ θείου καὶ κατ' ἀνάγκην ὑπάρχει ἀτομικὴ ἀθανασία τῆς ψυχῆς. Ἀντικείμενον διωριστῆς τῆς φιλοσοφικῆς ἔρευνης του δὲν εἶναι δὲ κόσμος, ἀλλὰ δὲ ἀνθρώπος. Βασικὴ πίστις του εἶναι, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς σοφιστάς, ότι ὑπάρχει καὶ ἀλήθεια καὶ ἀγαθόν, που δὲν μετροῦνται μὲν τὰς ἀτομικὰς ήμιδων ἀγτιλήψεις καὶ θελήσεις ἀλλὰ μὲν τὸ γενικῷ παραδεκτὸν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. «Πάντων χρημάτων μέτρον» δὲν πρέπει νὰ εἴναι δὲ «ἀνθρωπος», ἀλλὰ «οἱ ἀνθρώποι», τούτεστι τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἀποίον εἶναι ἀμετάβλητον καὶ ὅμοιον εἰς ὅλους. Ηρόδης τοῦτο σκοπὸν τῆς ἔρευνης του ἔθεσε τὴν εὑρεσιν τῶν αἰωνίων ηθικῶν νόμων, τοὺς δποίους ἀκολουθῶν δὲ ἀνθρώπως διφείλει γὰρ πράττη τὸ ἀγαθὸν μετὰ λόγου καὶ ἐπιστήμης ἀποφεύγων τὸ κακόν. Σχοπὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ εἴναι ή νομίζομένη εὐτυχία, ἐπως ἐπρέσβευον οἱ σοφισταί, ἀλλὰ ή ἀρετή, που εἶναι ή πραγματικὴ εὐτυχία. Ἀρετὴ δὲ εἶναι ή σαφῆς γνῶσις, ή δὲ ἐπιδίωξις αὐτῆς εἶναι καθήκον παντὸς ἀνθρώπου.

Ηρόδης εὑρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἡκολούθησεν ἵδιον δρόμον, που φέρει τὸ ὄνομά του: Σωκρατικὴ μέθοδος ή Σωκρατικὸς διάλογος, δὲ προίος, ἀν καὶ διχάζεται εἰς δύο, φέρει εἰς τὸ αὐτὸν τέρμα. Εἰς

τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐμφανίζεται ὁ Σωκράτης ὡς ἀγνοῶν τὴν ἀλήθευσιν καὶ ζητεῖ νὰ τὴν μάθῃ ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντας. Διὸ διαφόρων ἐπειταὶ ἐρωτήσεων περιέπλεκε τὸν συνομιλητὴν καὶ τὸν ἑξηγάγκαζε νὰ διμοιλογήσῃ τὸ λάθος του. Τεῦτο ὅμως δῦνηγει εἰς τὴν ἐπίγρωσιν τῆς ἀγνοίας μας, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν πρώτην βαθμίδα, ἢ ἐποία φέρει εἰς τὴν γνῶσιν. Ἡ ἀμφιθολία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φιλοσοφίας: «Ἐν οἴδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα» ἔλεγεν ὁ Λόδιος. «Ἐτοι ἔχομεν τὴν Σωκρατικὴν εἰρωγείαν. Κατὰ τὴν δευτέραν δρμάται ἀπὸ γνωστὰ καὶ συγκεκριμένα πράγματα καὶ χειρῶν τῶν τὸν συνομιλητὴν ἐπαγωγικῶς διὸ καταλλήλων ἐρωτήσεων τὸν ἀπαλλάσσει τῶν πλανῶν καὶ τὸν προωθεῖ πρὸς εὔρεσιν τοῦ δμοειδοῦς καὶ οὐσιώδους διὸ τὸν δρισμὸν τοῦ ἀφγρημένου καθόλου, (τῆς ἐννοίας, τῆς ἀληθείας). Καὶ ἔχομεν πάλιν τὴν Σωκρατικὴν μακευτικήν. Ὁποις ἡ γέννησις τοῦ παιδίου εἶναι δυσχερής καὶ ἔχει ἀνάγκην μαίας, ἔτοι καὶ ἡ γέννησις τῆς δρθῆς γνῶσεως, ἡ ὄποια ἐνυπάρχει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν Σωκράτη, ἔχει ἀνάγκην ἐμπέρου βοηθείας. Ἀστεῖόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐκληρονόμησε τὴν μακευτικὴν τέχνην ἀπὸ τὴν μαίαν μητέρα του.

Καὶ εὑρίσκε βέβαια, ὅτι τὰ αἰσθητὰ διοιλογουμένως ρέουν, δύος ἐδίδασκε καὶ δ. Ἡράκλειτος, καὶ ἐδέχετο ἐπομένως, ὅτι ἡ ἐπιστήμη τούτων δὲν εἶναι ἐφικτή ἀλλὰ ἐδέχετο, ὅτι παρὰ τὴν ροήν των ἔχουν γενικάς ἰδιότητας ἀναλλοιώτους, καταληπτάς μόνον διὸ τοῦ νοῦ. Ἀπὸ τὰ πολλὰ λευκὰ π.χ. δ νοῦς συνάγει τὴν κοινὴν αὐτῶν ἰδιότητα, τὴν ἔννοιαν τῆς λευκότητος, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς δικαίας πράξεις τὴν κοινὴν αὐτῶν ἰδιότητα, τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης κλ. Τῶν κοινῶν τούτων ἰδιότητων ἐζήτει νὰ λάθῃ ἐπιστήμην πιστεύων, ὅτι δὲν δύναται κανεὶς νὰ κρίνῃ δρθῶς τὰ καθ' ἔκαστον, ἀν δὲν λάθῃ γνῶσιν προηγουμένως τῶν καθόλου. Ὁ Πλάτων ἔφερεν ἐπειτα εἰς φῶς τὰ εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ διδασκάλου ἐνυπάρχοντα σπέρματα τῆς ἐπιστημονικῆς γνῶσεως.

Δ'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξις τοῦ Πλάτωνος ἐσημείωσε δύο μεταβολάς, τὴν πρώτην μετὰ τὴν γνωριμίαν του μὲ τὸν Σωκράτη καὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ τὴν Μ. Ἐλλάδα. Ἡ μύησίς του ἐκεῖ εἰς τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια, ἡ πίστις τῶν Ηυθαγορείων εἰς τὴν ὕπαρξιν ὑπερ-

κοσμίου ζωῆς, ἡ διδασκαλία περὶ μετεμψυχώσεως, καὶ ἡ ἔνεκα τούτων ὑποχρέωσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ βίου ἀπολύτως ἀγνόν, ἔσχον σημαντικὴν ἐπ’ αὐτοῦ ἐπίδρασιν. Ἡ διδασκαλία ἔξι ἀλλού τῶν Πυθαγορείων περὶ τῆς οὐσίας τῶν ἀριθμῶν, τὸ ἀπόλυτον τῶν μαθηματικῶν ἔννοιῶν, ἡ ἔξαρσις τῶν Ἐλεατῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀφγορημένου δυτος, ἐστερέωσαν εἰς τὴν ψυχήν τοῦ τὴν ἰδέαν τῆς ἐρεύνης δι’ ἔνα ἀνώτερον κόσμον. Ἔτσι ὁ Ηλάτων ἐγκαταλείπει τὴν ἄρνησιν, τὴν δπόλιν γῆσκει μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου, καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν. Δὲν ἀπαρνεῖται βέβαια τὰς Σωκρατικὰς ἀρχὰς περὶ λογικῆς ἐρεύνης καὶ καλορισμοῦ τῶν ἔννοιῶν ἀλλὰ ἡ πειρα καὶ ἡ μελέτη τὸν ὥδηγησαν εἰς νέον δρόμον, ποὺ φέρει ἀπὸ τῆς κριτικῆς σκέψεως εἰς τὸ ἀπόλυτον, ἀπὸ τῆς διαρκοῦς ἐρεύνης εἰς τὴν σταθερὰν βεβαιότητα, ἡ δποία βασίζεται εἰς ἔνα ἀνώτερον πνευματικὸν κόσμον.

Ο νέος αὐτὸς κόσμος ἔχει γῆδη ὥριμάσει εἰς τὴν διάγοιάν του καὶ ἔχει ἔξετασθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μὲ τοὺς δπαδοὺς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ὁ Φαίδων καὶ τὸ Συμπόσιον, τὰ ὥραιότερα καὶ ὑψηλότερα καλλιτεχνίματα τῆς δημιουργίας του, περιέχουν ἔκτενῶς καὶ σαφῶς τὸ νέον κήρυγμα, τὴν καθ’ ἔαυτὸ φιλοσοφικὴν δημιουργίαν τοῦ ωρίμου πλέον σωματικῶς καὶ πνευματικῶς Ηλάτωνος μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ τὸ ἀνά τὴν Μεσόγειον ταξίδι του (387 π. X.).

Εἰς τὸ μελαγχολικὸν δεσμωτήριον δέχεται ὁ Σωκράτης εἰς τὸν Φαίδωνα τοὺς πιστοὺς κατὰ τὰς ἐπιθανατίους στιγμάς. Συγκεντρωμένοι οὗτοι γύρῳ ἀπὸ τὸν διδασκαλὸν μόλις συγκρατοῦν τὸν πόνον τῶν, διέτι ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας ἐντὸς ὀλίγου τόσον ἀδίκως θά ἐκλείψῃ. Ἄλλος Σωκράτης ἀντιπαρατάσσει εἰς τὴν λύπην καὶ τοὺς θρήνους αὐτῶν τὴν σοθιρότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν εἰς τὴν δυσφορίαν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν δεικνύει, έτι ὁ φιλόσοφος γνωρίζει ν̄ ἀποθηγῆσῃ χωρὶς πικρίαν ὑπεράνω τῶν ἀνθρωπίνων ρυπαροτήτων καὶ εἰς τὸν φέδον διὰ τὴν μετὰ θάνατον ἀνυπαρξίαν ἐλέγχει, έτι ὁ θάγατος δὲν εἶναι ἀναγκαῖον κακόν, ἀλλ ἀπολύτρωσις τῶν δειγμῶν τοῦ κόσμου, διὰ ν̄ ἀνέλθῃ κανεὶς εἰς τὰς πηγὰς τῆς θείας σοφίας. Ὕπάρχει δημος ὁ ὑπεραισθητὸς κόσμος τῆς θείας σοφίας καὶ ὑπάρχει ψυχὴ μετὰ θάνατον, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν γὰλ λάθιμεν γνῶσιν αὐτὸν ἢ γνῶσιν καθόλου; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποιος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀνθρωπίνος βίος; Ἰδοὺ τὰ προσθήματα, τὰ δποία ἐπιχειρεῖν γὰλ λύτῃ ὁ Ηλάτων διὰ τῆς φιλοσοφίας του δημιουργῆσας πρὸς λύσιν αὐτῶν τὸν μεγαλειώδη κόσμον τῶν ιδεῶν του.

‘Η Σωκρατική διδασκαλία περὶ ἐννοιῶν ἔχρησίμευσεν εἰς αὐτὸν ὡς βάσις πρὸς διαμόρφωσιν τῆς θεωρίας του. Αἱ Σωκρατικαὶ ἔννοιαι ἔχουν μὲν ἴσχυν μόνιμον καὶ διαρκῆ, ἀλλὰ στηρίζονται μόνον εἰς τὰς ἰδέας ἥμιν ἀντιλήψεις καὶ σκέψεις καὶ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ πράγματα. Ὁ Πλάτων λοιπὸν ἐπροχώρησεν ἀκόμη περαιτέρω. Ἐδέχθη δηλαδή, ὅτι πέραν τοῦ ἀσταθοῦ καὶ μεταβλητοῦ κόσμου τῶν αἰσθήσεων ὑπάρχει εἰς τὸν ὑπεραισθητὸν κόσμον κάποια πραγματικότης ἀμετάθλητος, τὴν ὥσπερ ὁ νοῦς μόνον δύναται νὰ συλλάβῃ’ ὑπάρχει ἔννας κόσμος μεγάλων ἐννοιῶν, ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν, ἀντίστοιχος τῶν ἐννοιῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων.

‘Αλλὰ διὰ ποίας ὁδοῦ ἔφθασεν ὁ Πλάτων εἰς τὰς ἰδέας; Αἱ λέξεις εἰδος, ἰδέα, ἐσήμαντον κοινῶς μορφήν, δηλαδὴ τί λογῆς φαίνεται ἔνα πρᾶγμα. Κάθε πρᾶγμα αἰσθητὸν ἔχει κάποιαν μορφήν, δηλαδὴ σχῆμα, χρῶμα, μέγεθος κλ. Ἡ μορφὴ δημοσία — τὸ εἰδος, ή ἰδέα — δὲν εἶναι δῆλον τὸ πρᾶγμα, διότι τοῦτο ἔχει καὶ ὅλην. Ἔποιένως πᾶν αἰσθητὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ ὅλην καὶ ἀπὸ μορφὴν — εἰδος, ἰδέαν. ‘Ἄλλ’ ή μὲν ὅλη είναι τὸ ζεῖ ρέον, ή δὲ μορφὴ — τὸ εἰδος, ή ἰδέα — είναι μόνιμον. Ὁ ἀνθρωπὸς λοιπὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων λαμβάνει γνῶσιν τῶν αἰσθητῶν — τῆς ὅλης — διὰ δὲ τοῦ νοῦ τῶν κοινῶν ἰδειστήτων αὐτῶν, δηλαδὴ τῆς μορφῆς — τοῦ εἰδούς, τῆς ἰδέας —, καὶ ἔτσι ἔχει τὰς ἐννοίας αὐτῶν. Τὰ αἰσθητὰ δημοσίας — ή ὅλη —, ἔπως εἴπομεν, ρέουν αἰώνιως καὶ κείνται μεταξὺ δυντος καὶ μὴ δυντος καὶ ἐπομένως μόνον ἀδέσποιον γγῶσιν, δόξαν, ἔχομεν αὐτῶν, ἐνῷ αἱ ἐννοιαὶ — τὰ εἰδη, αἱ ἰδέαι — δὲν μεταβάλλονται καὶ ἐπομένως αὐτῶν μόνον δύναται νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐπιστήμην. Ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς δυναμεῖται νὰ ἀργηθῶμεν τὸ εἶνα: εἰς ἔκεινα, τὰ δοποῖα είναι δύντως μόνιμα καὶ ἐπιστητά: ’Αρα ὑπάρχουν πράγματα τὰ εἰδη — αἱ ἰδέαι — καὶ μόνον αὐτῶν ὡς ἀλγηθῶς δητῶν είναι νοητὴ ή ἐπιστήμην.

‘Η ἐννοιαὶ λοιπὸν ἰδέα δὲν είναι πλέον ὑποκειμενικὴ ἐννοιαὶ κατὰ Πλάτωνα, ἀλλ’ ὑφίσταται καθ’ ἔκαυτὴν καὶ ἔχει οὐσίαν. Αἱ ἰδέαι είναι τὰ ἀρχέτυπα καὶ ὑποδείγματα δλῶν τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, τὰ «παραδείγματα», τὰ δὲ πράγματα είναι τὰ εἰδωλα η̄ αἱ ἀπομιμήσεις, αἱ «μιμήσεις», τούτων. Τὰ αἰσθητὰ μετέχουν τῶν προσωνυμίαν αὐτῶν· είναι καὶ λέγονται δηλαδὴ λευκά, μεγάλα, ἵσα κλ., διότι μετέχουν τῆς ἰδέας τῆς λευκότητος, τοῦ μεγέθους, τῆς ἵστητος κλ. Ἡ Πυθαγόρειος θεωρία «μιμήσεις τὰ δύντα είναι τῶν ἀριθμῶν» μεταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς «μεθέ-

ξει » τῶν ἰδεῶν. Αἱ ἰδέαι εὑρίσκονται χωριστὰ ἀπὸ τὰ πράγματα, « ἐν ἐπουρανίῳ τόπῳ », καὶ εἰναι θεῖαι, ἀφθαρτοί, ἀναλλοίωτοι, μονοεἶδεῖς, ἀγένητοι καὶ ἀνώλεθροι, νοοῦσαι καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον καταληπταί. Αἱ Πλατωνικαὶ ἰδέαι εἰναι τρόπον τινὰ ἔνα μόριον τοῦ Ἐλεατικοῦ ὅντος μὲ τὰς γενικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας. Υπάρχουν δὲ τόσαι: ἰδέαι, οἵσαι καὶ αἱ ἔννοιαι τῶν αἰσθήτων.

Αἱ ἰδέαι εἰναι ἀγαθὰ καὶ συγδέονται μεταξύ των, ὅπως καὶ αἱ ἔννοιαι τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, εἴτε ὡς συνάλληλοι:, εἴτε ὡς ὑπάλληλοι. "Ολαι: δὲ ὑποτάσσονται εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῶν, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ, αὐτὸς τὸ ἀγαθόν, αὔταρκες καὶ παντοδύναμοι, ἡ ὁποία ὡς τελεικὴ αἰτία εἰναι καὶ δ τελευταῖος λόγος τοῦ εἰναι καὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ ὡς θεότης κατευθύνει τὰ πάντα. Κατ' ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ ἀδάμαστον τὸν πόθον, τὸν ἔρωτα, νὰ πληριάσῃ τὸ ὑπέρτατον ὅν, τὸ τέλειον, τὸ τελείως ὀραῖον, τὸ ἀγαθόν, αὐτὸν τὸν Θεόν, τὸ ὅποιον μόνον μετὰ θάνατον δύναται: νὰ ἔπιτύχῃ. Ἐν δὲ τῇ ζωῇ δύναται: νὰ λάβῃ γνῶσιν τούτου ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν μόνον διὰ τῆς ἐπιστήμης (τῆς ἀληθοῦς γνώσεως, δηλαδὴ διὰ τῆς φιλοσοφίας), καὶ πρὸς αὐτὸς πρέπει πάντοτε ν' ἀποδιέπῃ. Καὶ οσον πληρεστέρα εἰναι ἡ διανοητικὴ γήμων καθαρότης, τόσον καλύτερον ἐπιτυγχάνοιεν τὴν γνῶσιν τούναντίον, οσον περισσότερον λαμβάνονται ὅπ' ὅφει αἱ αἰσθήσεις καὶ τὸ σῶμα, τόσον βεβαιότερον ἀπομακρυγόμεθα ἀπὸ τὴν γνῶσιν.

Πῶς δ ἄνθρωπος ἔλαθε τὸ πρῶτον γνῶσιν τῶν ἰδεῶν; "Η ψυχὴ τοῦ ἄνθρωπου ὡς ἀθάνατος, πρὶν νὰ συνδεθῇ μὲ τὸ σῶμα, εἰχε γνωρίσει τὰς ἰδέας. "Αμα λοιπὸν ἐνσωματωθῆ εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ τῶν αἰσθήσεων προσλαμβάνει τὰς ἔννοιας τῶν ἀντικειμένων, αἱ ὁποίαι εἰναι εἰδωλα τῶν ἰδεῶν· ταῦτα λόγῳ τῆς δομούστητος αὐτῶν ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην τὰ ἀρχέτυπα, τὰς ἰδέας: (τῷ διμήφῃ ἡ γνῶσις, Ἐλεάται — Δημόκριτος). Ήπειρα λοιπὸν ἐπιστημονικὴ γνῶσις εἰναι συνειδητὴ ἐπανέγερσις τῆς περὶ ἡς δ λόγος ἀναμνήσεως τῶν ἰδεῶν.

"Ετισι δ Πλάτων ἔλυσε διὰ τῶν ἰδεῶν του, ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸν Φαιδωνα, τὰ τεθέντα προσδλήματα, τὸ θρησκευτικὸν τῶν Ὀρφικῶν κλ.: ποία εἰναι ἡ μοῖρα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὸ ἡθικὸν πρόσδλημα τοῦ Σωκράτους: πῶς δύναμαι νὰ εὕρω ἀσφαλῆ ἐγγύησιν διὰ τὴν δρθότητα τῶν πράξεών μου, καὶ τὸ γνωσιολογικόν: πῶς δύναμαι νὰ ἔπιτύχω ἀσφαλῆ γνῶσιν ἀπηλλαγμένην τῆς ἀπατηλότητος τῶν αἰσθήσεων, ἐνώσας στενῶς καὶ ἀδιαρρήκτως θρησκείαν, ἥθικήν καὶ ἐπιστημονικὴν γνῶσιν.

ΦΑΙΔΩΝ

("Η ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. ΗΘΙΚΟΣ)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, (ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ,
ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ, Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΥΠΗΡΕΤΗΣ)

1. | ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Αὐτός, ὁ Φαιδών, παρεγένου Σω- 57
κράτει ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ, ἢ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμω-
τηρίῳ, ἢ ἄλλου του ἥκουσας;

ΦΑΙΔΩΝ. Αὐτός, ὁ Ἐγέκρατες.

ΕΧ. Τί οὖν δὴ ἔστιν ἀττα εἰπεν δ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θα-
νάτου; Καὶ πῶς ἐτελεύτα; Ἡδέως γάρ ἀν ἐγὼ ἀκούσαιμι
καὶ γὰρ οὕτε τῶν πολιτῶν Φλειασίων οὐδεὶς πάνυ τι ἐπιχω-
ριάζει τὰ νῦν Ἀθήναζε, οὕτε τις ξένος ἀφίκεται χρόνου συ-
χνοῦ ἐκεῖθεν, οἵτις ἀν ἡμῖν σαφές τι | ἀγγεῖλαι οἵσις τ' ἦν β
περὶ τούτων, πλήν γε δὴ οἵτι φάρμακον πιùν ἀποθάνοι· τῶν 2
δὲ ἄλλων οὐδὲν εἶχε φράζειν.

ΦΑΙΔ. Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης | ἅρα ἐπύθεσθε, ὃν τρό- 58
πον ἐγένετο;

ΕΧ. Ναί, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἥγγειλέ τις, καὶ ἐθαυμάζο-
μέν γε, οἵτι πάλαι γενομένης αὐτῆς πολλῷ ὕστερον φαίνεται
ἀποθανών. Τί οὖν ἦν τοῦτο, ὁ Φαιδών;

ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῷ, ὁ Ἐγέκρατες, συνέθηγε γάρ
τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἡ πρύμνα ἐστειρμένη τοῦ πλοίου, ὃ εἰς
Δῆλον Ἀθηναῖοι πέριπουσιν.

ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἔστιν;

ΦΑΙΔ. Τοῦτο ἔστι τὸ πλοῖον, ὃς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν φ
 β Θησεὺς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δὶς ἐπιτὰ ἐκείνους φέρετο | ἄγων
 καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὑξαντο, ὡς
 3 λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖν, ἑκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς
 Δῆλον· ἦν δὴ ἀεὶ καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ
 πέμπουσιν. Ἐπειδὴν οὖν ἀρέσκονται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν
 αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν τὴν πόλιν καὶ δημιουρία
 μηδένα ἀποκτινύναι, πρὸν ἂν εἰς Δῆλον τε ἀφίκηται τὸ
 πλοῖον καὶ πάλιν δεῦρο. Τοῦτο δὲ ἐνίστε ἐν πολλῷ χρόνῳ γί-
 γνεται, ὅταν τύχωσιν ἀνεμοὶ ἀπολαβόντες αὐτούς. Ἀργὴ | δὲ
 γ
 ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὴν ὁ ιερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψῃ τὴν
 πρύμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δὲ ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῷ προτε-
 ραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. Διὰ ταῦτα καὶ πολὺς χρόνος ἐγένετο
 τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διαταξθῆν τῆς δίκης τε καὶ τοῦ
 θανάτου.

2. EX. Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὁ Φαῖδων;
 Τί ἦν τὰ λεγθέντα καὶ πραγθέντα, καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι
 τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; "Η εὐκ εἴων οἱ ἀρχοντες παρείναι,
 ἀλλ' ἔργησος ἐτελεύτα φίλων;

ε **ΦΑΙΔ.** | Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσάν τινες καὶ πολλοί γε.

EX. Ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητε ὡς σαφέστατα γῆμιν
 ἀπαγγεῖλαι, εἰ μή τίς σοι ἀσχολία τυγχάνει οὖσα.

ΦΑΙΔ. Ἀλλὰ σχολάξω γε καὶ πειράσομαι οὗτον διηγήσα-
 σθαι· καὶ γάρ τὸ μεινῆσθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν λέγοντα καὶ
 ἄλλου ἀκούοντα ἔμοιγε ἀεὶ πάντων ἥδιστον.

EX. Ἀλλὰ μήν, ὁ Φαῖδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε
 τοιούτους ἐτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δύνῃ ἀκριβέστατα
 διεξελθεῖν πάντα.

ε **ΦΑΙΔ.** Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια | ἐπαθον παραγενόμε-
 νος. Οὕτε γάρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος

εἰσήγει: εὐδαιμών γάρ μοι ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὁ Ἐγένερχατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὡς ἀδεῶς καὶ γενναῖως ἑτελεύτη, ὃστε μοι ἐκεῖνον παρίστασθαι μηδὲ εἰς "Αἴδου θόντα ἄνευ θείας μοίρας θέναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσες ἀφικόμενον εἰς πράξειν, εἰπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. Διὸ δὴ ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν εἰσήγει, ὡς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἰναι παρόντι πένθει⁵⁹ οὕτε αὐτὸν γῆρανή ὁς ἐν φιλοσοφίᾳ γῆμόν θντων, ὥσπερ εἰώθειμεν· καὶ γάρ οἱ λόγοι τοιούτοι τινες γῆραν. Ἀλλ' ἀτεχγῶς ἀτοπόν τι μοι πάθος παρῆν καὶ τις ἀγθῆς κράσις ἀπό τε τῆς γῆρανής συγκεκραμένη δρμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς λύπης ἐνθυμουμένῳ, ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. Καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύοντες, εἰς δὲ γῆριν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλόδωρος οἰσθα γάρ που τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον ἀντοῦ.

ΕΧ. Πῶς γάρ οὖ;

ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασιν οὕτως εἰχεν, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι.

ΕΧ. Ἔτυχον δέ, δο Φαιδῶν, τίνες παραγενόμενοι;

ΦΑΙΔ. Οὗτος τε δὴ δο Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν καὶ δο Κριτόθουλος καὶ δο πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔτι Ἐριογένης καὶ Ἐπιγένης καὶ Αἰσχύνης καὶ Ἀντισθένης· ἣν δὲ καὶ Κτήσιππος δο Ηαιανιεὺς καὶ Μενέξενος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων· Ήλάτων δέ, οἴμαι, γῆσθένει.

ΕΧ. Ξένοι δέ τινες | παρῆσαν;

ΦΑΙΔ. Ναί, Συκιμίας τέ γε δο Θηγαίος καὶ Κέθης καὶ Φαιδώνδης, καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων.

ΕΧ. Τί δέ; Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο;

ΦΑΙΔ. Οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γάρ ἐλέγοντο εἰναι.

ΕΧ. Ἀλλος δέ τις παρῆν;

ΦΑΙΔ. Σχεδόν τι οἴμαι τούτους παραγενέσθαι.

EX. Τί οὖν δή; Τίνες, φήσι, ἡσαν οἱ λόγοι;

3. ΦΑΙΔ. Ἐγώ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι. Άστ τὸ γάρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν | ήμέρας εἰώθειμεν φοιτῶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο· πλησίον γάρ ἦν τοῦ δεσμωτηρίου. Περιεμένομεν οὖν ἐκάστοτε, ἔως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτηρίον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων· ἀνεψήγετο γάρ οὐ πρῷ· ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθείη, εἰσῆλιμεν παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. Καὶ δὴ καὶ τότε πρωφαίτερον συνελέγημεν· τῇ γάρ προτεραίᾳ [ήμέρᾳ], ἐπειδὴ ἐξήγλομεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου | ἑσπέρας, ἐπιθέμεθα, ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη. Παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις γῆκεν ὡς πρωφαίτατα εἰς τὸ εἰωθός. Καὶ γῆκομεν, καὶ ἡμῖν ἐξελθὼν δὲ θυρωρός, διπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπε περιμένειν καὶ μὴ πρότερον παριέναι, ἔως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ· λύουσι γάρ, ἔφη, οἱ ἐνδεκα Σωκράτη καὶ παραγγέλλουσιν, ὅπως ἂν τῇδε τῇ ήμέρᾳ τελευτήσῃ. Οὐ πολὺν δὲ οὖν χρόνον ἐπισχὼν γῆκε καὶ ἐκέλευεν γῆπας εἰσιέναι.

60 Εἰσιόντες οὖν | κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σωκράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην — γιγνώσκεις γάρ — ἔχουσάν τε τὸ παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαθημένην. Ὡς οὖν εἰδεν γῆπας η Ξανθίππη, ἀνευφήμησέ τε καὶ τοιαῦτ' ἀττα εἶπεν, οἷα δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες, ὅτι: « δὲ Σώκρατες, βοστατον δή σε προσεροῦσι νῦν οἱ ἐπιτίθειοι καὶ σὺ τούτους ». Καὶ δὲ Σωκράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα: « δὲ Κρίτων, ἔφη, ἀπαγέτω τις αὐτὴν οἴκαδε ».

Καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγόν τινες τῶν τοῦ Κρίτωνος βοσσάν τε καὶ | κοπτομένην. Οὐ δὲ Σωκράτης ἀγακαθιζόμενος εἰς τὴν κλίνην συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος καὶ ἐξέτριψε τῇ χειρὶ, καὶ τρίθων ἥματα ὡς ἀτοπον, ἔφη, δὲ ἄνδρες, ἔσικέ τι εἰναι τοῦτο,

δικαλοῦσιν οἱ ἀνθρωποι γῆδύ· ως θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι, τὸ λυπηρόν, τῷ ἄμα μὲν αὐτῷ μὴ ἔθελειν παραγέγνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δέ τις διώκῃ τὸ ἔτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι λαμβάνειν καὶ τὸ ἔτερον, ὥσπερ ἐκ μᾶς κορυφῆς συνημμένῳ δύ’ ὅντε. Καί μοι δοκεῖ, | ἔφη, εἰ ἐνενόσεν αὐτὰ Αἴσωπος, μῆθον ἂν συνθεῖναι, γ ώς διθέδης βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολειμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἔδύνατο, συνῆψεν εἰς ταῦτα αὐτοῖς τὰς κορυφάς· καὶ διὰ ταῦτα, ἢ ἂν τὸ ἔτερον παραγένηται, ἐπακολουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἔτερον. “Ωσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι ἔσοικεν· ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ γῆν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεινόν, γῆκεν δὴ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ γῆδύ.

4. Ο οὖν Κέθης ὑπολαθών· νὴ τὸν Δία, ω Σώκρατες, ἔφη, εὗ γ’ ἐποίησας ἀναμνήσας με. Περὶ γάρ τοι τῶν | ποιη- δ μάτων, όν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λέγους καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλων προσίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με γῆδη γρούτο, ἀτὰρ καὶ Εὔηγος πρόθην, ὃ τι ποτὲ διανογθείς, ἐπειδὴ δεύρο γῆλθες, ἐποίησας αὐτὰ πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας. Εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὐήγῳ ἀποκρίνασθαι, δταν με αὐθις ἐρωτᾷ —εὗ οἰδα γάρ, ὅτι ἐρήσεται— εἰπέ, τί χρὴ λέγειν.

— Λέγε τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ, ω Κέθης, τάληθῇ, ὅτι οὐκ ἔκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος εἶναι ἐποίησα ταῦτα —γῆδειν | γάρ, ως οὐ δάδιον εἴη — ἀλλ’ ἐνυπίων τινῶν ἀποπειρώμενος, τί λέγει, καὶ ἀφοσιούμενος, εἰ ἄρα πολλάκις ταῦτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν. Ἡν γάρ δὴ ἀττα τοιάδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸν ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίφ, ἄλλοτ’ ἐν ἄλλῃ ὅψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ δὲ λέγον· « ω Σώκρατες, ἔφη, μουσικὴν ποίει καὶ ἐργάζου ». Καὶ ἐγὼ ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ὅπερ ἐπραττον,

61 τοῦτο ὑπελάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαι τε | καὶ ἐπικελεύειν, ὥσπερ οἱ τοῖς θέουσι διακελευόμενοι, καὶ ἐμοὶ οὕτῳ τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ἐπικελεύειν, μουσικὴν ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μὲν οὕσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος. Νῦν δ' ἐπειδὴ γὰρ τε δίκη ἐγένετο καὶ γὰρ τοῦ θεοῦ ἑσρτὴ διεκώλυε με ἀποθηγῆσκεν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημιόδην μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν· ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι, πρὸν ἀφεσιώσασθαι ποιήσαντα | ποιήματα [καὶ] πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. Οὕτῳ δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὐ γὰρ παροῦσα θυσίᾳ μετὰ δὲ τὸν θεὸν ἐννοήσας, ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους, ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἡ μυθολογικός, διὰ ταῦτα δὴ, οὓς προχείρους εἶχον καὶ γῆπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσθόπου, τούτους ἐποίησα, οἷς πρώτοις ἐνέτυχον.

γ 5. Ταῦτα οὖν, ὁ Κέρης, Εὐγύνω φράζε, καὶ ἐρρώσθαι καί, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν ὡς τάχιστα. "Απειψι δέ, δις | ἔσικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι.

Καὶ ὁ Συμμίας· οίον παρακελεύει, ἔφη, τοῦτο, ὁ Σώκρατες, Εὐγύνω; Ήσολλὰ γὰρ ἥδη ἐντεύχηκα τῷ ἀνδρὶ σχεδὸν οὖν, ἐξ ὧν ἐγὼ ἥσθημαι, οὐδὲ ὀπωστιοῦν σοι ἔκδυν εἶναι πείσεται.

— Τί δαί; γὰρ δέ τοι φιλόσοφος Εὐηγνος;

— "Εμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Συμμίας.

— "Εθελήσει τοῖνυν καὶ Εὐηγνος καὶ πᾶς, ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστιν. Οὐ μέντοι ἵσως βιάσεται αὐτόν· οὐ γάρ φασι θειμίτὸν εἶναι. Καὶ ἄμια λέγων ταῦτα καὶ θῆκε τὰ σκέλη [ἀπὸ τῆς κλίνης] ἐπὶ | τὴν γῆν, καὶ καθεζόμενος οὕτως ἥδη τὰ λοιπὰ διελέγετο.

"Ηρετο οὖν αὐτὸν ὁ Κέρης· πῶς τοῦτο λέγεις, ὁ Σώ-

κρατεῖς, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔαυτὸν βιάζεσθαι, ἐθέλειν δ' ἂν τῷ ἀποθηγῆσκοντι τὸν φιλόσοφον ἔπεσθαι;

— Τί δέ, ὁ Κέθης; Οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμίας περὶ τῶν τοιούτων Φιλολάφων συγγεγονότες;

— Οὐδέν γε σαφές, ὁ Σώκρατες.

— Ἀλλὰ μήν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω· ἂ μὲν οὖν τυγχάνω ἀκηκοώς, ψθόνος οὐδεὶς λέγειν. Καὶ γάρ οὕτως καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα | ἐκεῖσε ἀποδημεῖν διασκοπεῖν τε ε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεί, ποίαν τινὰ αὐτὴν οἰόμεθα εἶναι. Τί γάρ ἂν τις καὶ ποιοὶ ἄλλο ἐν τῷ μέχρι ηλίου δυσμῶν γρόνῳ;

6.— Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἔαυτὸν ἀποκτιννύναι, ὁ Σώκρατες; "Ηδη γάρ ἔγωγε, ὅπερ νῦν δὴ σὺ ἡρου, καὶ Φιλολάου ἡκουσα, ὅτε παρ' ἥμιν διηγήταο, ἥδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφὲς δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πόλιποτε οὐδὲν ἀκήκοα.

| — Ἀλλὰ πρεμοιεῖσθαι χρή, ἔφη. Τάχα γάρ ἂν καὶ ἀκούσαις. "Ισως μέντοι θαυμαστόν σοι φανεῖται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπλοῦν ἔστιν καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ, ὃσπερ καὶ τάλλα, ἔστιν ὅτε καὶ οἱς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν· οἱς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστὸν οὕτως σοι φαίνεται, εἰ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ δοισιν αὐτοὺς ἔαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλὰ ἄλλον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην.

Καὶ ὁ Κέθης ηρέμα ἐπιγελάσας· ἵττῳ Ζεύς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπών.

— Καὶ γάρ ἂν δόξειν, ἔφη | ὁ Σωκράτης, οὗτο γ' εἶναι βῆλογον· οὐ μέντοι ἀλλ' οὕτως γ' ἔχει τινὰ λόγον. Ο μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὃς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ ἀνθρώποι καὶ οὐ δὴ δεῖ ἔαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τις μοι φαίνεται καὶ οὐ δάδιος

διιδεῖν· οὐ μέντοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὁ Κέθης, εὐ λέγεσθαι, τὸ θεοῦ εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῷν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. "Η σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως;

— "Εμοιγε, φησὶν ὁ Κέθης.

γ — Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, καὶ σὺ | ἄν, τῷν σαυτοῦ κτημάτῳ εἴ τι αὐτὸ ἔαυτὸ ἀποκτινύοι μὴ σημήναντός σου, ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάναι, χαλεπαίνοις ἀν αὐτῷ καὶ, εἰ τινα ἔχοις τιμωρίαν, τιμωροὶ ἄν;

15 16 17 18 — Πάνυ γ', ἔφη.

— "Ισως τοίνυν ταύτῃ οὐκ ἄλογον μὴ πρότερον αὗτὸν ἀποκτινύναι δεῖν, πρὸν ἀνάγκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν.

7.—'Αλλ' εἰκός, ἔφη ὁ Κέθης, τοῦτό γε φαίνεται. "Ο μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους ῥᾳδίως ἀν ἐθέλειν ἀποθνῆσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὁ Σώκρατες, | ἀτέπιρ, εἰπερ, δὲ νῦν δὴ ἔλέγομεν, εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. Τὸ γάρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας ἀπιόντας, ἐν γῇ ἐπιστατοῦσιν αὐτῶν οἱπερ ἀριστοί εἰσι τῷν ὅντων ἐπιστάται, θεοί, οὐκ ἔχει λόγον. Όὐ γάρ που αὗτός γε αὗτοῦ οἰεται ἄμεινον ἐπιμελήσεθαι ἐλεύθερος γενόμενος· ἀλλ' ἀνόγτος μὲν ἀνθρωπος τάχ' ἀν οἰηθείη ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ οὐκ ἀν | λογίζοιτο, ὅτι οὐ δεῖ ἀπό γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα παραμένειν, διὸ ἀλογίστως ἀν φεύγοι. 'Ο δὲ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοὶ που ἀν ἀεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. Καίτοι οὕτως, ὁ Σώκρατες, τούναντίον εἶναι εἰκός ἢ δὲ νῦν δὴ ἔλεγετο· τοὺς μὲν γάρ φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀποθνῆσκοντας πρέπει, τοὺς δὲ ἄφρονας χαίρειν.

Ακούσας οὖν ὁ Σωκράτης γῆσθηναι τέ μοι ἔδοξε τῷ τοῦ | 63
 Κέθητος πραγματείᾳ καὶ ἐπιθλέψας εἰς γῆμᾶς ἀεὶ τοι, ἔφη,
 [ό] Κέθης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ καὶ οὐ πάνυ εὐθέως ἐθέλει πεί-
 θεσθαι, ὅ τι ἂν τις εἴπῃ.

Καὶ ὁ Σιμψίας ἀλλὰ μήν, ἔφη, ὁ Σώκρατες, νῦν γέ μοι
 δοκεῖ τί καὶ αὐτῷ λέγειν Κέθης· τί γάρ ἀν βουλόμενοι ἄνδρες
 σοφοὶ ὡς ἀλγθῶς δεσπότας ἀμείνους αὐτῶν φεύγοιεν καὶ ῥα-
 δίως ἀπαλλάττοιντο αὐτῶν; Καὶ μοι δοκεῖ Κέθης εἰς σὲ τεί-
 νειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ γῆμᾶς ἀπολείπων
 καὶ ἀρχοντας ἀγαθούς, ὡς αὐτὸς | ὄριολογεῖς, θεούς.

β

— Δίκαια, ἔφη, λέγετε. Οἱμαι γάρ οὐμᾶς λέγειν, ὅτι χρή
 με πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι, ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμψίας.

8.— Φέρε δή, ἢ δ' ὃς, πειραθὼ πιθανότερον πρὸς οὐμᾶς
 ἀπολογήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὁ
 Σιμψία τε καὶ Κέθης, εἰ μὲν μὴ φίμην ἥξειν πρῶτον μὲν παρὰ
 θεοὺς ἀλλούς σοφούς τε καὶ ἀγαθούς, ἐπειτα καὶ παρ' ἀνθρώ-
 πους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἥδικουν ἀν
 ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ. Νῦν δὲ εὖ ἵστε, ὅτι | παρ' ἀνδράς τε
 ἐλπίζω ἀρίστηντι ἀγαθούς· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀν πάνυ διισχυ-
 ρισταίμην. ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότας πάνυ ἀγαθούς ἥξειν,
 εὖ ἵστε, ὅτι, εἴπερ τι ἀλλο τῶν τοιούτων, διισχυρισταίμην ἀν καὶ
 τοῦτο. “Ωστε διὰ ταῦτα οὐχ ὅμοιως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὑελπίς εἰμι
 εἰναί τι τοῖς τετελευτηκόσι καὶ, ὥσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται,
 πολὺ ἀμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς.

— Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμψίας, ὁ Σώκρατες; Αὐτὸς ἔχων τὴν
 διάνοιαν ταῦτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καν γῆμῖν | μεταδοίης; δ
 Κοινὸν γάρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ γῆμῖν εἰναι ἀγαθὸν τοῦτο,
 καὶ ἄμια σοι ἢ ἀπολογία ἔσται, ἐάν, ἀπερ λέγεις, γῆμᾶς
 πείσῃς.

— Ἀλλὰ πειράσομαι, ἔφη. Πρῶτον δὲ Κρήτωνα τόνδε σκεψώμεθα, τί ἔστιν ὁ βούλευσθαι μοι δοκεῖ πάλαι εἰπεῖν.

— Τί δέ, ὁ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἀλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, ὅτι χρή σοι φράξειν ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι; Φησὶ γάρ θερμάνεσθαι μᾶλλον διαλεγομένους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ εἰ δὲ μῆ, | ἐνίστε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρὶς πίνειν τούς τι τοιοῦτον ποιοῦντας.

Καὶ ὁ Σώκρατης· ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἔκυτον παρασκευαζέτω ὡς καὶ δις δώσων, ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς.

— Ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι γῆδειν, ἔφη ὁ Κρίτων, ἀλλὰ μοι πάλαι πράγματα παρέχει.

— Εά αὐτόν, ἔφη. Ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι γῆδη τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνήρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψας τὸν βίον θαρρεῖν μέλλων | ἀποθανεῖσθαι καὶ εὔελπις εἶναι ἐκεὶ μέριστα σίσεσθαι ἀγαθά, ἐπειδὴν τελευτήσῃ. Ήπος ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὁ Σιμμία τε καὶ Κέθης, ἐγὼ πειράσομαι φράσαι.

9. Κινδυνεύοντες γάρ, ὅσοι τυγχάνουσιν δρθῆς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἀλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. Εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἀτοπὸν δήπου ἀν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, γκοντος δὲ δεῖ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν, ἢ πάλαι προεθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον.

β Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας· νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὁ | Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν γελασείοντα ἐποίησας γελάσαι. Οἷμαι γάρ ἂν δὴ τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὐ πάνυ εἰρῆσθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας — καὶ ἔνυφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἥμιν ἀνθρώπους καὶ πάνυ — ὅτι τῷ ὄντι οἱ

φιλοσοφοῦντες θανάτου καὶ σφᾶς γε οὐ λεληθασιν, οἵτινες εἰσι τοῦτο πάσχειν.

— Καὶ ἀληθῆ γ' ἀν λέγοιεν, ὁ Σιμπία, πλὴν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. Λέληθε γάρ αὐτοὺς, γὰ τε θανάτου καὶ γὴ ἀξιῶν εἰσι θανάτου καὶ οὗτοι θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. Εἴπωμεν γάρ, | ἔφη, πρὸς ήμας αὐτοὺς χαίρειν εἰπόντες ἐ- γενέντες. Ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι:

— Ήλιν γε, ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμπίας.

— Ἄρα μὴ ἄλλο τι γὴ τὴν τῷς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν; Καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνάναι, ~~χωρὶς~~ μὲν ἀπὸ τῷς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσαν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; Ἄρα μὴ ἄλλο τι γὴ ὁ θάνατος γὴ τοῦτο;

— Οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη.

— Σκέψαι δή, ὁ ἀγαθός, ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ἔνδοκῆ ^{ταῦτα} ἀπερ ἔμοι: ἐκ γάρ τούτων | μᾶλλον οἷμαι ήμας εἰσεσθαι, περὶ διν σκοποῦμεν. Φαίνεται σοι φιλόσοφοι ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ήδουνάς καλούμενας τὰς τοιάσδε οἰνούς σίτων καὶ ποτῶν;

— Ἡκιστα, ὁ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμπίας.

— Τί δέ; Τὰς τῶν ἀφροδισίων;

— Οὐδαμῶς.

— Τί δέ; Τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ήγεισθαι ὁ τοιούτος; Οἷον ἴματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμάν δοκεῖ σοι γὴ ἀτιμάζειν, καθ' ὅσον μὴ | πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν;

— Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὃ γε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος.

— Οὐκούν δλως δοκεῖ σοι, ἔφη, γὴ τοῦ τοιούτου πραγμα-

τεία οὐ περὶ τὸ σῷμα εἰναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι;

— Ἐμοιγε.

— Ἄρ' οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολέμων ὃ τι | μᾶλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς του σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων;

— Φαίνεται.

— Καὶ δοκεῖ γέ που, ὡς Σιμψία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, φὶ μηδὲν ηδὸν τῶν τοιούτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι ὁ μηδὲν φροντίζων τῶν ηδονῶν, αἱ διὰ τοῦ σώματός εἰσιν;

— Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις.

10.— Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν; Πότερον ἐμπόδιον τὸ σῷμα ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸν ἐν τῇ ζητήσει β κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ; Οἷον τὸ τοιόνδε | λέγω: ἀρα ἔχει ἀλγήθειάν τινα ὅφις τε καὶ ἀκοή τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ήμεν ἀεὶ θρυλοῦσιν, ὅτι οὕτ' ἀκούομεν ἀκριβές οὐδὲν οὔτε ὀρῶμεν; Καίτοι εἰ αὐται τῶν περὶ τὸ σῷμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσι, μηδὲ σαφεῖς, σχολῇ αἱ γε ἄλλαι πάσαι γάρ που τούτων φαυλότεραι εἰσιν. Η̄ σοὶ οὐ δοκοῦσιν;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Πότε οὖν, ἢ δ' ὅς, ἢ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἀπτεται; Ὁταν μὲν γάρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον, ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

γ | — Ἀληθῆ λέγεις.

— Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴπερ που ἄλλοι, κατάδηλον αὐτῇ γίγνεται τι τῶν ὄντων;

— Ναί.

— Λογίζεται δέ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τού-

των μηδὲν παραλυπῇ, μήτε ἀκοῇ μήτε ὅψις μήτε ἀλγηθῶν μηδέ τις ἥδονή, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα αὐτῇ καθ' αὐτὴν γίγνηται ἔστια χαίρειν τὸ σώμα καὶ, καθ' ὅσον δύναται, μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ μηδὲ ἀποτομένη δρέγηται τοῦ ὄντος.

Εστι ταῦτα.

Οὐχοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα | δ
ἀπιμάζει τὸ σώμα καὶ φεύγει ἀπὸ αὐτοῦ, ζῆται δὲ αὐτῇ καθ'
αὐτὴν γίγνεσθαι;

— Φαίνεται.

— Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὡς Συμβία; Φαίμεν τι εἶναι δίκαιον
αὐτὸ ἡ οὐδέν;

— Φαίμεν μέντοι, νὴ Δία.

— Καὶ καλόν γέ τι καὶ ἀγαθόν;

— Ήῶς δ' οὖ;

— Ηδησ οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὁφθαλμοῖς
εἰδεις;

— Οὐδαμῶς, η δ' ὅς.

— Αλλ' ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψι
αὐτῶν; Λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας,
ἰσχύος καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, δ | τυγ-
χάνει ἔκαστον ὅν· ἀρχα διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ ἀληθέστα-
τον θεωρεῖται, η δὲ ἔχει· δὲ ἀν μάλιστα ήπιῶν καὶ ἀκριβέ-
στατα παρασκευάσηται αὐτὸ ἔκαστον διανοηθῆναι, περὶ σὺ
σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἵοι τοῦ γνῶναι ἔκαστον;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Αρ' οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσεις καθαρώτατα, ὅσ-
τις ὅ τι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἵοι ἐφ' ἔκαστον μήτε τὴν
ὅψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι μήτε τινὰ ἄλλην αἴ-
σθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν | μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ'
αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλικρι-
νεῖς ἔκαστον ἐπιχειροῖ θηρεύειν τῶν ὄντων ἀπαλλαγεῖς ὅ τι

Kai pote tēi hupereidē

μιάλιστα διφθαλμίδων τε καὶ θτῶν καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος ὃς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ; Ἐάρ' οὐχ οὗτός ἐστιν, διὸ Σιμψία, εἰπερ τις καὶ ἄλλος, διὸ τευξόριενος τοῦ ὄντος;

—Τιπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμψίας, ὃς ἀληθῆ λέγεις, διὸ Σόκρατες.

βούλησθαι 11.—Οὐκοῦν ἀνάγκη, | ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἀττα λέγειν, ὅτι κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπός τις ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, ὅτι, ἔνως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ συμπεφυμένη ἡ ἡμῶν ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε κτησθεία ἵκανός, οὐ ἐπιθυμοῦμεν· φαμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. Μυρίας μὲν γάρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαῖαν τροφήν· ἔτι δέ, ἂν | τινες νόσοι προσπέσσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν. Ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδιπόν τοι φυλαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς, ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. Καὶ γάρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἡ τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι· διὰ γάρ τὴν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίγνονται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαῖόμενα κτᾶσθαι διὰ τὸ | σῶμα δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἀγομεν φιλοσοφίας πέρι διά πάντα ταῦτα. Τὸ δὲ ἔσχατον πάντων, ὅτι, ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ καὶ τραπόμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὖ πανταχοῦ παραπίπτον θέρυθον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήγτει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τάληθές. Ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται, ὅτι, εἰ μέλλομεν ποτε κα-

δος ἐνεργούντες ωροσεύων

θαρῶς τι εἰσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον | αὐτὰ τὰ πράγματα· καὶ τότε, ὡς ἔσικεν, ήμιν ἔσται, ε σοῦ ἐπιθυμοῦμεν τε καὶ φαμεν ἐφασταὶ εἶναι, φρονήσεως, ἐπει- μετανοίας
δὰν τελευτῆσωμεν, ὡς δὲ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὖ. Εἰ γάρ μὴ οἶν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρῶς γνῶναι, δυοῖν θάτερον, γη σύδαιμος ἔστι κτήσασθαι τὸ εἰδέναι γη τελευτῆσα-
σιν τότε γάρ αὐτῇ καθ' αὐτῇ γη ψυχὴ ἔσται | χωρὶς τοῦ σώ-
ματος, πρότερον δ' οὐ. Καὶ ἐνῷ ἀν ζῶμεν, οὔτως, ὡς ἔσικεν,
ἐγγυτάτῳ ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐὰν δὲ τι μάλιστα μηδὲν διμ-
λῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν, δὲ τι μὴ πᾶσα ἀνάγκη,
μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύω-
μεν ἀπ' αὐτοῦ, ἔως ἂν δὲ θεός αὐτὸς ἀπολύσῃ ήμιᾶς | καὶ οὔτω
μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης,
ὡς τὸ εἰκός, μετὰ ^{αλλού} τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι-
ήμων αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές. Τοῦτο δὲ ἔστιν ἵσως | τὸ ἀλη-
θές μὴ καθαρῷ γάρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμίτὸν γη. Τοιαῦτα σίμαι, ὡς Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους
λέγειν τε καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὄρθιῶς φιλομαθεῖς. "Η οὐ δο-
κεῖ σοι οὔτως;

— Παντός γε μᾶλλον, ὡς Σώκρατες.

12.— Οὐκοῦν, ἔφη δὲ Σωκράτης, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, ὡς ἑ-
ταῖρε, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικομένῳ, οἱ ἐγὼ πορεύομαι, ἐκεῖ ίκα-
νῶς, εἴπερ που ἀλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο, οὐ ἔνεκα γη πολλὴ
πραγματεία ήμιν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν, ὥστε γη γε
ἀποδημία γη νῦν μοι | προστεταγμένη μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γί-
γνεται καὶ ἀλλῷ ἀνδρὶ, δις γηεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τῇ γη διά-
νοιαν ὥσπερ κεκαθαριμένην.

— Πάγνυ μὲν οὖν, ἔφη δὲ Σιμμίας.

— Κάθαρσις δὲ εἶναι ἀρά οὐ τοῦτο ξυμβαίνει, ὅπερ πά-
λαι ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν, δὲ τι μάλιστα ἀπὸ τοῦ

σώματος τὴν ψυχὴν καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγεῖρεσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι καὶ σίκειν κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα μόδῃ νῆρην καθ' | αὐτὴν ἐκλυομένην ὥσπερ ἐκ δεσμῶν ἐκ τοῦ σώματος;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος δνομάζεται, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος;

— Ηαντάπασί γε, η̄ δ' οὅς.

— Λύειν δέ γε αὐτὴν, ὡς φαμεν, προθυμιοῦνται ἀεὶ μάλιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες δρθῶς, καὶ τὸ μελέτημα αὐτὸ τοῦτό ἔστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος· η̄ οὖ;

— Φαίνεται.

— Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἀν εἴη ἀνδρα ε παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὁ τι ἐγγυτάτῳ | δηντα τοῦ τεθνάναι οὕτω ζῆν, κᾶπειθ' ἥκοντος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν;

— Γελοῖον· πᾶς δ' οὖ;

— Τῷ δηντι ἄρα, ἔφη, ὁ Σιμψία, οἱ δρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστα αὐτοῖς ἀνθρώπων φοβερόν. Ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. Εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἀν ἀλογίᾳ εἴη, εἰ μὴ ἀσμενοὶ ἔκεισε ἔσειν, οἱ 68 ἀφικομένοις ἐλπίς ἔστιν, οὐ | διὰ βίου ἥρων, τυχεῖν —ἥρων δὲ φρονήσεως — ὃ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι συνόντος αὐτοῖς; Ἡ ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων πολλοὶ δὴ ἐκόντες ἥθελησαν εἰς "Αἰδους μετελθεῖν ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ δψεσθαι τε ἔκει, ὡν ἐπεθύμουν, καὶ συνέσεσθαι φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ δηντι ἐρῶν καὶ λαβῶν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαιμοῦ ἄλλοθι ἐντεῦξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου η̄ ἐν "Αἰδου,

ἀγανακτήσει τε | ἀποθνήσκων καὶ οὐκ ἀσμενος εἰσιν αὐτόσε ; β
Οἰεσθαι γε χρή, ἐὰν τῷ ὄντι γε ἦ, ὃ ἑταῖρε, φιλόσοφος* σφόδρα
γάρ αὐτῷ ταῦτα δόξει, μηδαμοῦ ἀλλοθι καθαρῶς ἐντεύξεσθαι
φρονήσει ἀλλ' ἦ ἔκει. Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι
ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἀν ἀλογίᾳ εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ
τοιούτος ;

— Πολλὴ μέντοι, νῆ Δία, ἦ δ' ὅς.

13.— Οὐκοῦν ίκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρός,
ἐν ἀν ἰδης ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ
ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος ; Ό αὐτὸς δέ | που γ
οὗτος τυγχάνει ὥν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἢτοι τὰ
ἔπερα τούτων ἦ ἀμφότερα.

— Πάνυ, ἔφη, ἔχει οὕτως, ως λέγεις.

— Ἀρ' οὖν, ἔφη, ὁ Σωμία, οὐ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία
τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσήκει ;

— Πάντως δήπου, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἦν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομά-
ζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ'
ὅλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει,
τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὅλιγωρούσι τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ
| ζῶσιν ;

— Ἀνάγκη, ἔφη.

— Εἰ γάρ ἐθέλεις, ἦ δ' ὅς, ἐννοησαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀν-
δρείαν τε καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος.

— Πῶς δή, ὁ Σώκρατες ;

— Οἰσθα, ἦ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι
τῶν μεγάλων κακῶν εἶναι ;

— Καὶ μάλα, ἔφη.

— Οὐκοῦν φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ
ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένωσιν ;

δ

— "Εστι ταῦτα.

— Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δέει ἀνδρεῖοι εἰσι πάντες πλὴν οἱ φιλόσοφοι· καίτοι ἀλογόν γε δέει τινὰ καὶ δειλίᾳ ἀνδρεῖον εἶναι.

ε — Πάνυ | μὲν οὖν.

— Τί δέ; Οἱ κόσμοι αὐτῶν οὐ ταῦτὸν τοῦτο πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σώφρονές εἰσιν; Καίτοι φαμέν γε ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γάρ ἑτέρων ἥδονῶν στεργθῆναι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἔκεινων, ἀλλων ἀπέχονται ὑπὸ ἀλλων κρατούμενοι. Καίτοι καλούσι γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ | τῶν ἥδονῶν ἀρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατουμένοις ὑφ' ἥδονῶν κρατεῖν ἀλλων ἥδονῶν. Τοῦτο δ' ὅμοιόν εστιν ἢ νῦν δὴ ἐλέγετο, τῷ τρόπον τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.

— "Εοικε γάρ.

— Ω μακάριε Σιμψία, μὴ γάρ οὐχ αὕτη ἡ ἡ ὁρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἀλλαγὴν, ἥδονὰς πρὸς ἥδονὰς καὶ λύπας πρὸς λύπας καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι καὶ μεῖζω πρὸς ἐλάττω, ὥσπερ νομίσματα, ἀλλ' ἡ ἔκεινο μόνον τὸ νόμισμα δρθόν, ἀντὶ οὐ δεῖ ἀπαντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, | φρόνησις· καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου λινούμενά τε καὶ πιπρασκόμενα τῷ ὅντι ἦ, καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ἔυλληδην ἀληθῆς ἀρετῆ, μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἥδονῶν καὶ φόβων καὶ τῶν ἀλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τις ἡ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καὶ τῷ ὅντι ἀνδραποδώδης τε καὶ οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς ἔχη, τὸ δ' ἀληθὲς τῷ ὅντι ἡ κάθαρσίς τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ | δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ αὐτὴ ἡ φρόνησις μὴ καθαρμός τις ἦ. Καὶ κινδυνεύουσι:

καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἥμιν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοι εἰναι, ἀλλὰ τῷ δηντι πάλαι αἰνίττεσθαι, δτι, δς ἀν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Ἀιδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαριμένος τε καὶ τετελεσμένος ἔκεισε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκησει. Εἰσὶ γὰρ δή, ὡς φασιν οἱ περὶ τὰς τελετὰς, « ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί, βάκχοι δέ τε παῦροι ». οὗτοι δ' εἰσὶ | κατὰ δ τὴν ἐμὴν δέξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεψιλοσοφηκότες ὀρθῶς. Ὡν δή καὶ ἐγὼ κατά γε τὸ δυνατὸν οὐδὲν ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προυθυμήθην γενέσθαι. Εἰ δ' ὀρθῶς προυθυμήθην καὶ τι ἡγύσαμεν, ἔκεισε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἀν θεὸς ἐθέλη, ὀλίγον ὕστερον, ως ἐμοὶ δοκεῖ.

Ταῦτ' οὖν ἐγώ, ἔφη, ς Σιμμία τε καὶ Κέθης, ἀπολογοῦμαι, ως εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπων καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ ἥγούμενος κακεῖ | οὐδὲν ε ἥπτον ἢ ἐνθάδε δεσπόταις τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι καὶ ἔταιροις· τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει. Εἴ τι οὖν πιθανώτερός εἴμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εὐ ἀν ἔχοι.

14. Εἰπόντος δὴ τοῦ Σωκράτους ταῦτα ὑπολαβὼν δ Κέθης ἔφη· ς Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς | ψυχῆς πολλὴν ἀπιστίαν παρέχει τοῖς ἀνθρώποις, μή, ἐπειδὴν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ ἔτι ή, ἀλλ' ἔκεινη τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται, η ἀν δ ἀνθρωπος ἀποθνήσκῃ· εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος καὶ ἐκβαίνουσα ὤσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἰχηται διαποτιμένη καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ η. Ἐπει, εἴπερ εἴη που αὐτῇ καθ' αὐτὴν συνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν, ων σὺ νῦν δὴ διηλθεις, πολλὴ ἀν ἐλπὶς εἴη καὶ καλή, ς | Σώκρατες, ως ἀληθῆ ἔστιν, ἡ σὺ λέγεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἵσως οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ως

70

β

ἔστι τε ἡ ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τινα δύναμιν
ἔχει καὶ φρόνησιν.

— Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὁ Κέβης. Ἄλλὰ τί
δὴ ποιῶμεν; Ἡ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν
εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν εἴτε μή;

— Εγὼ γοῦν, ἔφη ὁ Κέβης, γέδεως ἢν ἀκούσαμι, γῆγτινα
δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν.

— Οὔκουν γ' ἢν οἴμαι, η̄ δ' ὃς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα
νῦν ἀκούσαντα οὐδὲ εἰ | κωμῳδιοποιὸς εἶη, ως ἀδολεσχῷ καὶ
οὐ περὶ προσηγόρων τοὺς λόγους ποιοῦμαι. Εἰ οὖν δοκεῖ, χρὴ
διασκοπεῖσθαι.

15. Σκεψόμεθα δὲ αὐτὸς τὴν πῃ, εἰτ' ἀρα ἐν "Αἰδοῖοι εἰ-
σὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ. Πα-
λαιὸς μὲν οὖν ἔστι τις λόγος, οὐ μεμνήμεθα, ώς εἰσὶν ἐνθένδες
ἀφικόμεναι ἐκεῖ καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται καὶ γίγνον-
ται ἐκ τῶν τεθνεώντων. Καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγνε-
σθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἄλλο τι η̄ εἰεν ἢν αἱ
ψυχαὶ ήμῶν ἐκεῖ; Οὐ γάρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο μὴ οὐ-
σαι, καὶ τοῦτο ἵκανὸν τεκμηρίον τοῦ ταῦτ' εἰναι, εἰ τῷ ὅντι
φανερὸν γίγνοιτο, δτὶ οὐδαμόθεν ἄλλοθεν γίγνονται οἱ ζῶν-
τες η̄ ἐκ τῶν τεθνεώτων. Εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἢν του
δέοι λόγου.

— Ηάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης.

— Μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, η̄ δ' ὃς, σκόπει μόνον τοῦ-
το, εἰ βούλει βάρον μαθεῖν, ἄλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ
φυτῶν, καὶ ἔυλλήθεν δσαπερ ἔχει γένεσιν, περὶ πάντων ἴ-
δωμεν, ἀρ' οὕτωσὶ γίγνεται πάντα, οὐκ | ἄλλοθεν η̄ ἐκ τῶν
ἐναντίων τὰ ἐναντία, δοσις τυγχάνει ὃν τοιοῦτόν τι, οἷον τὸ
καλὸν τῷ αἰσχρῷ ἐναντίον που καὶ δίκαιογ ἀδίκω, καὶ ἄλλα
δὴ μυρία οὕτως ἔχει. Τοῦτο οὖν σκεψόμεθα, ἀρα ἀναγκαῖον,

ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μηδαμόθεν ἀλλοιοθεν αὐτὸς γίγνεσθαι η̄ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου· οἷον ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἐξ ἐλάττονος ὅντος πρότερον ἔπειτα μεῖζον γίγνεσθαι;

— Ναί.

— Οὐκοῦν κανὸν ἐλαττονού γίγνηται, ἐκ μεῖζονος ὅντος πρότερον | ὕστερον ἐλαττονού γενήσεται;

— "Ἐστιν οὕτω, ἔφη.

— Καὶ μὴν ἐξ ἴσχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἐκ βραχυτέρου τὸ θάττον;

— Πάνυ γε.

— Τι δέ; "Ἄν τι χειρον γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμείνονος, καὶ ἂν δικαιότερον, ἐξ ἀδικωτέρου;

— Πῶς γὰρ οὖ;

— Ικανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται, ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα;

— Πάνυ γε.

— Τι δ' αὖ; "Ἐστι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς, οἷον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὅντοιν, δύο γενέσεις, ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου | ἐπὶ τὸ ἑτερον, ἀπὸ δ' αὐτοῦ ἑτέρου πάλιν ἐπὶ τὸ ἑτερον. Μεῖζονος γὰρ πράγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ αὐξῆσις καὶ φθίσις, καὶ καλοῦμεν οὕτω τὸ μὲν αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ φθίνειν;

β

— Ναί, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ φύγεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, κανὸν εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς δινόμαισιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, γίγνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων γένεσίν τε εἶναι ἐξ ἑκατέρου εἰς ἄλληλα;

— Πάνυ μὲν οὖν, η̄ δ' ὃς.

- γ 16.—Τί οὖν ; ἔφη. Τῷ | ζῆν ἐστί τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ
 ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν ;
 — Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.
 — Τί ;
 — Τὸ τεθνάναι, ἔφη.
 — Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται ταῦτα, εἴπερ ἐναντία
 ἐστίν, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτοὶν μεταξὺ δύο δυοῖν ὅντοιν ;
 — Πῶς γάρ οὐ ;
 — Τὴν μὲν τοίνυν ἑτέραν συζυγίαν, ὃν νῦν δὴ ἔλεγον,
 ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ, δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις
 σὺ δέ μοι τὴν ἑτέραν. Λέγω δὲ τὸ μὲν καθεύδειν, τὸ δὲ ἐγρη-
 γορέναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίγνεσθαι καὶ
 δὲ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι | τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοὶν
 τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἰναι, τὴν δὲ ἀνεγείρεσθαι. Ικανῶς σοι,
 ἔφη, η̄ οὐ ;
 — Πάνυ μὲν οὖν.
 — Δέγε δή μοι καὶ σύ, ἔφη, σύτῳ περὶ ζωῆς καὶ θανά-
 του. Οὐκ ἐναντίον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἰναι ;
 — Ἐγωγε.
 — Γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων ;
 — Ναί.
 — Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον ;
 — Τὸ τεθνηκός, ἔφη.
 — Τί δέ, η̄ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεῶτος ;
 — Αναγκαῖον, ἔφη, δμολογεῖν, ὅτι τὸ ζῶν.
 — Εκ τῶν τεθνεῶτων ἀρα, δὲ Κέθης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ
 ζῶντες γίγνονται ;
 ε | — Φαίνεται, ἔφη.
 — Εἰσὶν ἀρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν "Αἰδου.
 — Ἔσικεν.
 — Οὐκοῦν καὶ τοῖν γενεσέοιν τοῖν περὶ ταῦτα η̄ γ' ἔτε-

ρα σαφής οὖσα τυγχάνει; Τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφὲς δήπου,
ἢ οὐ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν; Οὐκ ἀνταποδώσοιεν τὴν
ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσται ἢ φύσις; Ἡ ἀνάγκη
ἀποδοῦναι τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ γένεσιν;

— Πάντως που, ἔφη.

— Τίνα ταύτην;

— Τὸ ἀναθιώσκεσθαι.

— Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἔστι τὸ ἀναθιώσκεσθαι, ἐκ τῶν
τεθνεώτων ἀν εἰη γένεσις εἰς τοὺς | ζῶντας αὔτη, τὸ ἀναθιώ- 72
σκεσθαι;

— Πάνυ γε.

— Ομολογεῖται ἄρα γῆμιν καὶ ταύτη τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν
τεθνεώτων γεγονέναι οὐδὲν ἡττον ἢ τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζών-
των. Τούτου δὲ ὅντος ἕκανόν που ἐδόκει τεκμήριον εἰναι, ὅτι
ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἰναί που, ὅθεν δὴ πάλιν
γίγνεσθαι.

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὠμολογημένων
ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν.

17.— Ιδὲ τοίνυν οὕτως, ἔφη, ὁ Κέθης, ὅτι οὐδὲν ἀδίκως
ὠμολογήκαμεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Εἰ γὰρ μὴ ἀεὶ ἀνταποδιδοίη
τὰ ἔτερα τοῖς | ἑτέροις γιγνόμενα, ὥσπερεν κύκλῳ περιιόντα, β
ἀλλ' εὐθεῖά τις εἰη ἢ γένεσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ κα-
ταντικρὺ καὶ μὴ ἀγακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἔτερον μηδὲ καμ-
πῆν ποιοῖτο, οἰσθ' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἀν
σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἀν πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα.

— Πῶς λέγεις; ἔφη.

— Οὐδὲν χαλεπόν, ἢ δ' ὅς, ἐννοῦσαι ὁ λέγω ἀλλ' οἷον
εἰ τὸ καταδαρθάνειν μὲν εἰη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταπο-

διδοίη γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἰσθ' ὅτι τελευτῶντα
 γ πάντ' ἂν λῆρον | τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδεῖξεις καὶ οὐδαμοῦ ἂν
 φαίνοιτο διὰ τὸ καὶ τὰλλα πάντα ταῦτὸν ἔκεινφ πεπονθέναι,
 καθεύδειν. Κανὲ εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μή,
 ταχὺ ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονὸς εἴη, « ὄμοι πάντα χρή-
 ματα ». Ὡσαύτως δέ, ὡς φίλε Κέβης, εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάν-
 τα, δοσα τοῦ ζῆν μεταλάθοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τού-
 τῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεώτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο,
 ἀρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν
 δ ζῆν; Εἰ γάρ ἐκ | μὲν τῶν ἀλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο, τὰ δὲ
 ζῶντα θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς
 τὸ τεθνάναι;

— Οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη δὲ Κέβης, ὁ Σώκρατες, ἀλλά
 μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν.

— "Εστι γάρ, ἔφη, ὁ Κέβης, ὃς ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς μᾶλ-
 λον οὕτω, καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἔξαπατώμενοι ὄμοιο-
 γοῦμεν. Ἄλλ' ἔστι τῷ ὅντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι καὶ ἐκ τῶν
 τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων
 εις ψυχὰς εἶναι [καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς | ἀμεινον εἶναι, ταῖς δὲ κα-
 καῖς κάκιον].

18.— Καὶ μήν, ἔφη δὲ Κέβης ὑπολαβών, καὶ κατ' ἔκεινόν
 γε τὸν λόγον, ὁ Σώκρατες, εἰ ἀληθῆς ἔστιν, ὃν σὺ εἰωθας
 θαμὰ λέγειν, δτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἀλλο τι ἢ ἀνάμνησις
 τυγχάνει οὖσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέ-
 ρῳ τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι, ἡ νῦν ἀναμιμνησκόμεθα. Τοῦτο δὲ
 73 ἀδύνατον, εἰ μὴ που ἡμῖν ἡ ψυχή, πρὶν ἐν τῷδε | τῷ ἀν-
 θρωπίνῳ εἶδει γενέσθαι· ὥστε καὶ ταύτῃ ἀθάνατον ἡ ψυχή τι
 ἔστιν εἶναι.

— Άλλα, δὲ Κέβης, ἔφη δὲ Σιμψίας ὑπολαβών, ποῖαι τού-

των αἱ ἀποδείξεις; Ὄπόιμνησόν με· οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι.

— Ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέθης, καλλίστῳ, ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἀνθρώποι, ἐάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα, η̄ ἔχει· καίτοι, εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ἐπιστήμην ἐνοῦσα καὶ δρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἷς τὸ η̄σαν τοῦτο ποιήσειν. Ἔπειτα, ἐάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα | ἄγγη η̄ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει.

— Εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε, ἔφη, πείθη, δὲ Συμμία, δὲ Σωκράτης, σκέψαι, ἀν τῇδέ πῃ σοι σκοπουμένῳ συνδόξῃ. Ἀπιστεῖς γὰρ δὴ πῶς η̄ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησίς ἐστιν;

— Ἀπιστῶ μὲν ἔγωγε, η̄ δὲ δὲς δὲ Συμμίας, οὐ, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔφη, δέομαι μαθεῖν, περὶ οὐ δὲ λόγος, ἀνάμνησθήναι. Καὶ σχεδόν γε, ἐξ ὃν Κέθης ἐπεχείρησε λέγειν, ηδη μέμνημαι καὶ πειθόμαι: οὐδὲν μεντᾶν ηττον ἀκούοιμι νῦν, πῃ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν.

| — Τηδ' ἔγωγε, η̄ δὲ δὲς. Ομολογοῦμεν γὰρ δῆπου, εἰ τίς τι ἀνάμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπιστασθαι;

— Πάνυ γ', ἔφη.

— Αρ' οὖν καὶ τόδε ὀμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι; Δέγω δέ τινα τρόπον τόνδε: ἐάν τις τι ἔτερον η̄ ίδων η̄ ἀκούσας η̄ τινα ἀλλην αἰσθησιν λαβὼν μὴ μόνον ἐκεῖνο γνῷ, ἀλλὰ καὶ ἔτερον ἐννοήσῃ, οὐ μὴ η̄ αὐτὴ ἐπιστήμη, ἀλλ' ἄλλη, ἀρα οὐχὶ τοῦτο δικαίως λέγομεν, ὅτι ἀνεμνήσθη, οὐ τὴν ἐννοιαν | ἔλαθεν;

— Πῶς λέγεις;

— Οἰον τὰ τοιάδε: ἄλλη που ἐπιστήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας.

— Πῶς γὰρ οὖ.

— Οὐκοῦν οἰσθα, ὅτι οἱ ἐρασταί, ὅταν ίδωσι λύραν η̄

ἱμάτιον ἢ ἄλλο τι, οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἰωθεὶς χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο ἔγνωσάν τε τὴν λύραν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαθον τὸ εἶδος τοῦ παιδός, οὐ γὰρ ἡ λύρα; Τοῦτο δέ ἐστιν ἀνάμνησις· ὥσπερ γε καὶ Σιμιίαν τις ἴδην πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη καὶ ἄλλα που μυρία τοιαῦτά ἀν εἴη.

— Μυρία μέντοι, νὴ Δία, ἔφη δὲ Σιμιίας.

ε — Οὐκοῦν, ηδὲ ὅς, τὸ τοιοῦτον | ἀνάμνησίς τίς ἐστι; Μάλιστα μέντοι, ὅταν τις τοῦτο πάθη περὶ ἐκεῖνα, ἀντὶ μηδένος καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἥδη ἐπελέγηστο;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Τί δέ; ηδὲ ὅς· ἐστιν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι, καὶ Σιμιίαν ἰδόντα γεγραμμένον Κέβητος ἀναμνησθῆναι;

— Πάνυ γε.

— Οὐκοῦν καὶ Σιμιίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὐτοῦ Σιμιίου ἀναμνησθῆναι;

— Ἐστι | μέντοι, ἔφη.

74 19.—Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν εἰναι μὲν ἀφ' ὅμοιών, εἰναι δὲ καὶ ἀπὸ ἀνομοιών;

— Συμβαίνει.

— Άλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησθηταί τίς τι, ἀφ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπάσχειν, ἐννοεῖν εἴτε τι ἐλλείπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα εἴτε μὴ ἐκείνου, οὐ ἀνεμνήσθη;

— Ανάγκη, ἔφη.

— Σκόπει δή, ηδὲ ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει. Φαμέν ποὺ τι εἰναι ἵσον, οὐξύλον λέγω ξύλῳ οὐδὲ λίθον λίθῳ οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πάντα ἔτερόν τι, αὐτὸς τὸ ἵσον φωμέν | τι εἰναι ηδὲ μηδέν;

— Φωμέν μέντοι, νὴ Δία, ἔφη δὲ Σιμιίας, θαυμαστῶς γε.

— Ή καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸς δὲ ἐστιν;

— Ηάνυ γε, η δ' ὅς.

— Ηόθεν λαθόντες αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην; Ἄρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, η δύλα η λίθους η ἄλλα ἀτταὶ ιδόντες ἵσα, ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν ἔτερον δὲν τούτων; Ἡ οὐχ ἔτερόν σοι φαίνεται; Σκόπει δὲ καὶ τῷδε· ἀρ' οὐ λίθοι μὲν ἵσαι καὶ δύλα ἐνίστε ταῦτα ὅντα τῷ μὲν ἵσα φαίνεται, τῷ δ' οὐ;

— Ηάνυ μὲν οὖν.

— Τι δέ; Αὐτὰ τὰ ἵσα ἔστιν δτε ἀνισά μοι ἐφάνη, η γι
| ισότης ἀνισότης;

— Οὐδεπώποτέ γε, ω Σώκρατες.

— Οὐ ταῦτὸν ἄρα ἔστιν, η δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἵσα καὶ αὐτὸ τὸ ἵσον.

— Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ω Σώκρατες.

Ἄλλὰ μὴν ἐκ τούτων γ', ἔφη, τῶν ἵσων ἑτέρων ὅντων ἐκείνου τοῦ ἵσου ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ἐννενόηκάς τε καὶ εἰληφας;

— Αληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

— Οὐκοῦν η διμοίου ὅντος τούτοις η ἀνομοίου;

— Ηάνυ γε.

— Διαφέρει δέ γε, η δι' ὅς, οὐδέν· ἕως ἂν ἄλλο ιδῶν ἀπὸ ταῦτης τῆς ὄψεως ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ὅμοιον εἴτε | ἀνόμοιον, δ αναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμιγησιν γεγονέναι.

— Ηάνυ μὲν οὖν.

— Τι δέ; η δ' ὅς· η πάσχομέν τι τοιοῦτον περὶ τὰ ἐν τοῖς δύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν τοῖς ἵσοις; Ἄρα φαίνεται ημῖν οὕτως ἵσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ δ ἔστιν ἵσον, η ἐνδεῖ τι ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἵσον, η οὐδέν;

— Καὶ πολύ γε, ἔφη, ἐνδεῖ.

— Οὐκοῦν διμοιογοῦμεν, ὅταν τίς τι ιδῶν ἐννοήσῃ, οἵτι βούλεται μὲν τοῦτο, δ νῦν ἐγὼ δρῶ, εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν ὅντων, ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον | εἶναι οἷον ἐκεῖνο, ε

ἀλλ' ἔστι φαυλότερον, ἀναγκαῖόν που τὸν τοῦτο ἐννοοῦντα τυχεῖν προειδότα ἔκεινο, ὃ φησιν αὐτὸν προσεοικέναι μὲν, ἐνδεεστέρως δὲ ἔχειν;

— Ἀνάγκη.

— Τί σὺ; Τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς, η̄ σ, περὶ τε τὰ ἵσα καὶ αὐτὸν τὸ ἵσον;

— Παντάπασί γε.

— Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ ἵσον πρὸ ἔκεινου 75 τοῦ χρόνου, δτε | τὸ πρῶτον ἴδοντες τὰ ἵσα ἐνενοήσαμεν, δτι δρέγεται μὲν πάντα ταῦτα εἰναι: οἶον τὸ ἵσον, ἔχει δὲ ἐνδεεστέρως.

— Ἐστι ταῦτα.

— Αλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, μὴ ἀλλοθεν αὐτὸν ἐννενοηκέναι μηδὲ δυνατὸν εἰναι ἐννοῆσαι, ἀλλ' η̄ ἐκ τοῦ ἰδεῖν η̄ ἄψασθαι: η̄ ἐκ τινος ἀλλης τῶν αἰσθήσεων· ταῦτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω.

— Ταῦτὸν γάρ ἔστιν, δ Σώκρατες, πρός γε δ βούλεται δηγλωσσαι δ λόγος.

— Αλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι, δτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἔκεινου τε | δρέγεται: τοῦ δὲ ἔστιν ἵσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεεστέρα ἔστιν: η̄ πῶς λέγομεν;

— Οὕτως.

— Πρὸ τοῦ ἄρα ἀρξασθαι ἡμᾶς ὅρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ τὰλλα αἰσθάνεσθαι: τυχεῖν ἔδει που εἰληφότας ἐπιστήμην αὐτοῦ τοῦ ἵσου, δ τι ἔστιν, εἰ ἐμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἵσα ἔκεισε ἀνοίσειν, δτι προθυμεῖται μὲν πάντα τοιαῦτ' εἰναι οἷον ἔκεινο, ἔστι δὲ αὐτοῦ φαυλότερα.

— Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, δ Σώκρατες.

— Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἐωρῶμεν τε καὶ ἡκούσομεν καὶ τὰς ἀλλας αἰσθήσεις εἴχομεν;

— Πάνυ γε.

— "Εδει δέ γε, φαίνεν, πρὸ τούτων τὴν τοῦ Ἰσοῦ ἐπιστήμην γε
εἰληφέναι;

— Nat.

— Πρὸν γενέσθαι ἄρα, ως ἔοικεν, ἀνάγκη ήμιν αὐτὴν ελληφέναι;

— "Eoxy.

20.—Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι
ἔχοντες ἐγενόμεθα, οἵπιστάριεθα καὶ πρὶν γενέσθαι καὶ εὑθὺς
γενόμενοι· οὐ μέντον τὸ Ἰσον καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον,
ἀλλὰ καὶ ξύριπαντα τὰ τοιαῦτα; Οὐ γὰρ περὶ τοῦ Ἰσου νῦν δι-
λόγος ήμεν μᾶλλόν τι η̄ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ δόσου καί, διπερ λέγω, περὶ ἀπάν-
των, οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο δὲ ἔστι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν
ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. “Ωστε ἀνα-
γκαῖον γηῖν τούτων πάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι
εἰληφέναι.

— "Eστι ταῦτα.

— Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες ἑκάστοτε μὴ ἐπιλελήσμεθα,
εἰδότας ᾧ εἰ γίγνεσθαι καὶ διὰ βίου εἰδέναι. Τὸ γάρ εἰδέναι
τοῦτ' ἔστιν, λαβόντα του ἐπιστήμην ἔχειν καὶ μὴ ἀπολωλε-
κέναι· ὃς οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, δὲ Συμπία, ἐπιστήμης ἀπο-
βολήν;

— Ηγάντως δύπου, | ἔφη, ὁ Σόκρατες.

— Εἰ δέ γε, οἵμαι, λαβόντες πρὶν γενέσθαι, γιγνόμενοι ἀπωλέσαμεν, ὑστερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ αὐτὰ ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστῆμας, ἃς ποτε καὶ πρὶν εἰχομεν, ἀρ' οὐχ ἡ καλοῦμεν μανθάνειν οἰκεῖαν ἢν ἐπιστήμην ἀναλαμβάνειν εἴη; Τοῦτο δέ που ἀναμιμνήσκεσθαι λέγοντες ὅρθως ἔν λέγομεν;

— Håvu γε.

76 — Δυνατὸν γάρ δὴ τοῦτό γε ἐφάνη, | αἰσθόμενόν τι η̄
ἴδόντα η̄ ἀκούσαντα η̄ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβόντα ἔτερόν τι
ἀπὸ τούτου ἐννοήσαι, ὃ ἐπελέληστο, φὶ τοῦτο ἐπληγίαζεν ἀνό-
μοιον ὃν η̄ φὶ ὅμιον. "Ωστε, δπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, η̄τοι ἐπι-
στάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάντες, η̄
ὕστερον, οὓς φαμεν μανθάνειν, οὐδὲν ἀλλ' η̄ ἀναμιμνήσκονται
οὗτοι, καὶ η̄ μάθησις ἀνάμνησις ὃν εἶη.

— Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὁ Σώκρατες.

21. — Ηότερον οὖν αἱρεῖ, ὁ Σωμία; Ἐπισταμένους ήμας
β γεγονέναι η̄ ἀναμιμνήσκεσθαι | ὕστερον, ὃν πρότερον ἐπιστήμην
εἰληφότες ήμεν;

— Οὐκ ἔχω, ὁ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέσθαι.

— Τί δέ; τόδε ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ περὶ αὐ-
τοῦ; ἀνὴρ ἐπιστάμενος περὶ ὃν ἐπίσταται ἔχει ἂν δοῦναι λό-
γον η̄ οὕ;

— Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὁ Σώκρατες.

— Ή καὶ δοκοῦσί σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τού-
των, ὃν νῦν δὴ ἐλέγομεν;

— Βουλούμην μεντάν, ἔφη ὁ Σωμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
φοβούμαι, μὴ αὔριον τηνικάδε οὐκέτι η̄ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως
οἵσις τε τοῦτο ποιῆσαι.

γ — Οὐκ | ἀρα δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι γε, ἔφη, ὁ Σωμία,
πάντες αὐτά;

— Οὐδαμῶς.

— Ἀναμιμνήσκονται ἀρα, καὶ ποτε ἔμαθον;

— Ἀνάγκη,

— Ηότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ήμῶν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν;

Οὐ γάρ δὴ ἀφ' οὐ γε ἀνθρώποι γεγόναμεν.

— Οὐ δῆτα.

— Πρότερον ἀρα;

— Ναι.

— Ἡσαν ἄρα, ὃ Σιμία, καὶ φυγαὶ καὶ πρότερον, πρὶν εἰναι ἐν ἀνθρώπου εἶδει, χωρὶς σωμάτων καὶ φρόνησιν εἶχον.

— Εἰ μὴ ἄρα γιγνόμενοι λαμβάνοιεν, ὃ Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γάρ λείπεται· εἴτι δὲ χρόνος.

| — Εἰεν, ὃ ἔταιρε· ἀπόλλυμεν δὲ αὐτὰς ἐν ποίῳ ἄλλῳ δὲ χρόνῳ; — οὐ γάρ δὴ ἔχοντές γε αὐτὰς γιγνόμεθα, ὡς ἄρτι ὠμολογήσαμεν. — Ή ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν, ἐν ὥπερ καὶ λαμβάνοιεν; — Ή ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν γρόνον;

— Οὐδαμῶς, ὃ Σώκρατες, ἀλλὰ ἔλαθον ἐμπικυτὸν οὐδὲν εἰπών.

22.— Ἄρ’ οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ήμιν, ὃ Σιμία; εἰ μὲν ἔστιν, ὃ θρυλοῦμεν ἀεί, καλόν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσαν | πρότερον ἀνευρέσκοντες ήμετέραν ε οὔσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνῃ ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ήμετέραν φυγὴν εἰναι καὶ πρὶν γεγονέναι ήμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν δὲ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη: Ἄρ’ οὕτως ἔχει, καὶ τοι γνάγη ταῦτά τε εἰναι καὶ τὰς ήμετέρας φυγὰς πρὶν καὶ ήμᾶς γεγονέναι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε;

— Υπερφυῶς, ὃ Σώκρατες, ἔφη δὲ οὐδεὶς μοι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη εἰναι, καὶ εἰς καλόν γε καταφεύγει δὲ λόγος, εἰς τὸ ἐμοίως εἰναι τίν τε | φυγὴν ήμῶν, πρὶν γενέσθαι ήμᾶς, καὶ τὴν οὐσίαν, θην σὺ νῦν λέγεις. Οὐ γάρ ἔχω ἔγωγε οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργὲς δὲν ὡς τούτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτ’ εἰναι ὡς οἶόν τε μάλιστα, καλόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τὰλλα πάντα, ὃ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔπιοιγε δοκεῖ ἵκανως ἀποδέεικται.

— Τί δὲ δὴ Κέθητι; ἔφη δὲ Σωκράτης δεῖ γάρ καὶ Κέθητα πείθειν.

— Ικανῶς, ἔφη ὁ Σιριμίας, ὡς ἔγωγε σίμαι· καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. Ἀλλ’ β σίμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπείσθαι αὐτόν, ὅτι, πρὶν | γενέσθαι· ἥμαξ, ἦν ἥμδην ἡ ψυχή.

23. Εἰ μέντοι, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἔτι ἔσται, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὁ Σινκράτες, ἀποδεδεῖχθαι, ἀλλ’ ἔτι ἐνέστηκεν, ὃ νῦν δὴ Κέρης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἄμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται· ἡ ψυχὴ καὶ αὐτῇ τοῦ εἰναι τοῦτο τέλος γέ. Τί γὰρ κωλύει γίγνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἀλλοιόθεν ποθεν καὶ εἰναι, πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι, ἐπειδὴν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττηται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτᾶν καὶ διαφθείρεσθαι;

γ — Εἴ λέγεις, | ἔφη, ὁ Σιριμία, ὁ Κέρης. Φαίνεται γάρ ὅσπερ ἥμισυ ἀποδεδεῖχθαι, οὐ δεῖ, ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἥμαξ, ἦν ἥμδην ἡ ψυχή· δεῖ δὲ προσαποδεῖξαι, ὅτι, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἡττον ἔσται γί πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει τέλος ἡ ἀπόδειξις ἔχειν.

— Αποδέδεικται μέν, ἔφη, ὁ Σιριμία τε καὶ Κέρης, ὁ Σινκράτης, καὶ νῦν, εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν λόγον εἰς ταῦτὸν καὶ δὲν πρὸ τούτου ὠμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῷον ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. Εἰ γάρ ἔστι μὲν ἡ ψυχὴ καὶ δ πρότερον, ἀνάγκη | δὲ αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ιούσῃ τε καὶ γιγνομένῃ μηδαμέθεν ἀλλοιόθεν γί ἐκ θανάτου καὶ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ, εἰναι, ἐπειδή γε δεῖ αὐθις αὐτὴν γίγνεσθαι; Ἀποδέδεικται μὲν οὖν, ὅπερ λέγεται, καὶ νῦν.

24. "Ομως δέ μοι δοκεῖ σύ τε καὶ Σιριμίας ἥδεως ἀν καὶ τοῦτο διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παῖδων, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκ-

βαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσάρ καὶ διασκεδάννυσιν, ἀλλῶς τε | καὶ ὅταν τύχῃ τις μὴ ἐν νηγεμίᾳ, ἀλλ᾽ ἐν μεγάλῳ τινὶ εἰ πνεύματι ἀποθνήσκων.

Καὶ ὁ Κέβης ἐπιγελάσας· ως δεδιότων, ἔφη, ὁ Σωκράτες, πειρῷ ἀναπείθειν· μᾶλλον δὲ μὴ ως ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ᾽ ἵσως ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς, ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται· τοῦτον οὖν πειρῷ μεταπείθειν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὥσπερ τὰ μοριολύκεια.

— Αλλὰ χρή, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκάστης ἡμέρας, ἔως ἂν ἐξεπάσητε.

— Ηὕθεν οὖν, ἔφη, ὁ Σωκράτες, | τῶν τοιούτων ἀγαθὸν 78 ἐπωδὸν ληψόμεθα, ἐπειδὴ σύ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις;

— Πολλὴ μὲν ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὁ Κέβης, ἐν γῇ ἔνεισί που ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρὴ διερευνᾶσθαι· ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπωδὸν μήτε χρημάτων φειδομένους μήτε πόνων, ως οὐκ ἔστιν εἰς δὲ τι ἀνεύκαιρότερον ἀναλίσκοιτε χρήματα. Ζητεῖν δὲ χρὴ καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων· ἵσως γάρ ἂν οἱδὲ ῥαδίως εὑροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμένους τοῦτο ποιεῖν.

— Αλλὰ ταῦτα μὲν δῆ, ἔφη, ὑπάρξει, ὁ Κέβης· οὗτον δὲ ἀπελίπομεν, | ἐπανέλθωμεν, εἴ τοι ἡδομένῳ ἔστιν. β

— Αλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε· πῶς γάρ οὐ μέλει;

— Καλῶς, ἔφη, λέγεις.

25.— Οὐκοῦν τοιόνδε τι, η̄ δὲ ὃς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἐρέσθαι ἔωτούς, τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθη αὐτὸς καὶ τῷ ποίῳ τινὶ οὐ καὶ μετὰ τοῦτο αὐτὸιςκέψθαι, πότερον ἡ ψυχὴ ἔστιν, καὶ ἐκ τούτων θαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς;

— Αληθῆ, ἔφη, λέγεις.

γ — "Αρ' οὖν τῷ μὲν συντεθέντι τε καὶ | συνθέτῳ ἔντι φύ-
σει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταῦτη, ἢπερ συνετέ-
θη: εἰ δέ τι τυγχάνει ὃν ἀξύνθετον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ
πάσχειν ταῦτα, εἴπερ τῷ ἄλλῳ;

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὁ Κέβης.

— Οὐκοῦν, ἅπερ ἀεὶ κατὰ ταῦτα καὶ ὠσαύτως ἔχει, ταῦ-
τα μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως καὶ
μηδέποτε κατὰ ταῦτα, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ σύνθετα:

— "Εμοιγε δοκεῖ οὕτως.

— "Ιωμεν δή, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα, ἐφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν
ἢ λόγῳ. Αὐτὴν ἡ οὐσία, ἡς λόγον | δέδομεν τοῦ εἶναι καὶ ἐρω-
τῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὠσαύτως ἀεὶ ἔχει κατὰ
ταῦτα ἢ ἄλλοτε ἄλλως; Αὐτὸς τὸ ἵσον, αὐτὸς τὸ καλόν, αὐτὸς
ἔκαστον, ὃ ἔστιν, τὸ δὲ, μήποτε μεταβολὴν καὶ ἡγεινοῦν ἐνδέ-
χεται; "Η ἀεὶ αὐτῶν ἔκαστον, ὃ ἔστιν, μονοειδὲς δὲν αὐτὸς
καθ' αὐτός, ὠσαύτως κατὰ ταῦτα ἔχει καὶ οὐδέποτε οὐδαμῇ
οὐδαμῷς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται;

— "Ωσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, κατὰ ταῦτα ἔχειν,
ἢ Σώκρατες.

ε — Τί δὲ τῶν πολλῶν, οἷον ἀνθρώπων ἢ ἵππων ἢ | ἴματίων
ἢ ἄλλων ὕντινωνοῦν τοιούτων ἢ ἵσων ἢ καλῶν ἢ πάντων τῶν
ἔκείνοις ὥμωνύμιων; "Αρα κατὰ ταῦτα ἔχει, ἢ πᾶν τούναντίον
ἔκείνοις οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε, ὡς ἔπος
εἰπεῖν, οὐδαμῷς κατὰ ταῦτά;

— Οὕτως αὖ, ἔφη, ὁ Κέβης: οὐδέποτε ὠσαύτως ἔχει.

79 — Οὐκοῦν | τούτων μὲν κανὸν ἄψαιο, κανὸν ἰδοις, κανὸν ταῖς
ἄλλαις αἰσθήσεσιν αἰσθοισ, τῶν δὲ κατὰ ταῦτα ἐχόντων οὐκ
ἔστιν, δτῷ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάθοισ ἢ τῷ τῆς διανοίας λογι-
σμῷ, ἀλλ' ἔστιν ἀεισῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ δρατά;

— Ηαντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις.

26.— Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἰδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ὀρατόν, τὸ δὲ ἀειδέες;

— Θῶμεν, ἔφη.

— Καὶ τὸ μὲν ἀειδέες ἀεὶ κατὰ ταῦτα ἔχον, τὸ δὲ ὀρατὸν μηδέποτε κατὰ ταῦτα;

— Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν.

— Φέρε δὴ, ή δ' ὅς, ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν | τὸ μὲν σῶμα - βέστι, τὸ δὲ ψυχή;

— Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.

— Ποτέρῳ οὖν ὄμοιότερον τῷ εἰδει φαίμεν ἂν εἶναι καὶ ἐν γγενέστερον τὸ σῶμα;

— Παντὶ, ἔφη, τούτῳ γε δῆλον, ὅτι τῷ ὀρατῷ.

— Τι δὲ η ψυχή; Ὁρατὸν η ἀειδέες;

— Οὐχ ὑπὸ ἀνθρώπων γε, ω̄ Σώκρατες, ἔφη.

— Αλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει λέγομεν· η ἄλλῃ τινὶ οἵει;

— Τῇ τῶν ἀνθρώπων.

— Τι οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν; Ὁρατὸν η ἀόρατον εἰναι;

— Οὐχ ὀρατόν.

— Αειδέες ἄρα;

— Ναί.

— Ομοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὀρατῷ.

— Πᾶσα ἀνάγκη, ω̄ | Σώκρατες.

γ

27.— Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι η ψυχὴ, ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι η διὰ τοῦ ὅραν η διὰ τοῦ ἀκούειν η δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως — τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι —, τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οἰδέποτε κατὰ ταῦτα

ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ἴλιγγιὰ ὥσπερ
μεθύουσα ἀτε τοιούτων ἐφαπτομένη;

— Πάνυ γε.

δ — "Οταν δέ γε αὐτὴ καθ' | αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε σῆχεται
εἰς τὸ καθαρόν τε καὶ ἀεὶ δὲν καὶ ἀθάνατον καὶ ώσαύτως ἔχον
καὶ ὡς συγγενῆς οὖσα αὐτοῦ ἀεὶ μετ' ἐκείνου γίγνεται,
ὅτανπερ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῇ αὐτῇ, καὶ πέ-
παυταί τε τοῦ πλάνου καὶ περὶ ἐκείνα ἀεὶ κατὰ ταῦτα ώσαύ-
τως ἔχει ἀτε τοιούτων ἐφαπτομένη· καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πά-
θημα φρόνησις κέκληται;

— Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ω Σώ-
κρατες.

ε — Ποτέρῳ οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει καὶ ἐκ τῶν ἔμπρο-
σθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν | λεγομένων ψυχὴν ὅμοιότερον εἶναι καὶ
ξυγγενέστερον;

— Πᾶς ἄν μοι δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρῆσαι, ω Σώκρατες,
ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλωρ καὶ
παντὶ ὅμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ ἀεὶ ώσαύτως ἔχοντι μᾶλλον
ἢ τῷ μή.

— Τί δὲ τὸ σῶμα;

— Τῷ ἑτέρῳ.

28.—"Ορα δὴ καὶ τῇδε, ὅτι, ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὅσι ψυχὴ
80 καὶ σῶμα, τῷ | μὲν δουλεύειν καὶ ἀρχεσθαι ἢ φύσις προσ-
τάττει, τῇ δὲ ἀρχειν καὶ δεσπόζειν· καὶ κατὰ ταῦτα αὖ πό-
τερόν σοι δοκεῖ ὅμοιον τῷ θείῳ εἶναι καὶ πότερον τῷ θυη-
τῷ; "Η οὖ δοκεῖ σοι τὸ μὲν θείον ἀρχειν τε καὶ ἡγεμο-
νεύειν πεφυκέναι, τὸ δὲ θυητὸν ἀρχεσθαι τε καὶ δουλεύειν;

— "Εμοιγε.

— Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔσικεν;

— Δῆλα δή, ὃ Σώκρατες, διὰ τὸ μὲν ψυχὴν τῷ θείφ, τὸ δὲ σῶμα τῷ θυητῷ.

— Σκόπει δή, ἔφη, ὁ Κέθης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰργμένων τάδε ήμιν ἕυμβαίνει, τῷ μὲν θείῳ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ ἀεὶ ὑστάντῳ κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἔαυτῷ διαιρέστατον εἶναι φυχήν, τῷ δὲ ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ πολυ-ειδεῖ καὶ ἀνοήτῳ καὶ διαλυτῷ καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἔαυτῷ διαιρέστατον αὐτὸν εἶναι σῶμα. "Ἐχομέν τι παρὰ ταῦτα ἀλλο λέγειν, ὁ φίλε Κέθης, η̄ οὐχ οὕτως ἔχει;

— Οὐκ ἔχομεν.

29.—Τέ οὖν; Τούτων οὕτως ἔχόντων ἀρ' οὐχὶ σώματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσῆκει, ψυχῇ δὲ αὖ τὸ παράπαν ἀδιαλύτῳ εἶναι η̄ ἐγγύς τι τούτου;

— Ήδει | γὰρ οὐ;

— Εννοεῖς οὖν, ἔφη, δτι, ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος, τὸ
μὲν δρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα, καὶ ἐν δρατῷ κείμενον, ὃ δὴ νεκρὸν
καλοῦμεν, ὃ προσήκει διαιλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖ-
σθαι, οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ᾽ ἐπιεικῶς συγγόν
ἐπιπλένει χρόνον, ἐὰν μέν τις καὶ χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα τε-
λευτῆσῃ καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ καὶ πάνυ μάλα συμπεσὸν γὰρ τὸ
σῶμα καὶ ταριχευθέν, ὅσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες, ὅλι-
γους ὅλον μένει ἀπιγχανον ὅσον χρόνον ἔνια δὲ | μέρη τοῦ σώ-
ματος, καὶ ἂν ταπῇ, ὅστα τε καὶ νεῦρα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα
ζημωδ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀθάνατά ἔστιν· η̄ οὐ;

— Nat.

— Ή δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ ἀειδές, τὸ εἰς τοιούτον τόπον ἔτε-
ρον οἰχόμενον γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ, εἰς "Αἰδου-
ρίῳ ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, οἱ, ἃν θεὸς
ἔθέλῃ, αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἵτεον, αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν ἡ τοι-
αύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα ἀπαλλαξτομένη τοῦ σώματος εὑθὺς

διαπεφύσηται καὶ ἀπόλωλεν, ὡς φασιν οἱ πολλοὶ ἀνθρώποι;

Πολλοῦ γε δεῖ, | ὁ φίλε Κέθης τε καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὅδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται μηδὲν τοῦ σώματος ἔνυγχονται ἄτε οὐδὲν κοινωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἔκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸν καὶ συνγένθροισι μένη αὐτῇ εἰς αὐτὴν ἄτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο — τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ ὁρθὸς φιλοσοφοῦσα καὶ τῷ ὅντι τεθνάναι | μελετῶσα ῥᾳδίως· ἢ οὐ τοῦτ' ἀν εἴη μελέτη θανάτου;

— Παντάπασι γε.

— Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα εἰς τὸ δημιούρον αὐτῇ τὸ ἀειδές ἀπέρχεται, τὸ θειόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, οἱ ἀφικομένηι ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαιμονίη εἶναι, πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένη, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμυημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ τῶν θεῶν διάγουσα· οὕτω φῦμεν, | Κέθης, ἢ ἄλλως;

— Οὕτω, νὴ Δία, ἔψη δὲ Κέθης.

β 30.—Ἐὰν δέ γε, | οἷμαι, μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται ἄτε τῷ σώματι ἀεὶ ἔνυγχονται καὶ τοῦτο θεραπεύουσα καὶ ἐρῶσα καὶ γεγονητευμένη ὑπ’ αὐτοῦ ὑπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθές, ἀλλ’ ἢ τὸ σωματοειδές, οὗ τις ἀν ἄφαιτο καὶ ἵδοι καὶ πίοι καὶ φάγοι καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρήσαιτο, τὸ δὲ τοῖς δημιασι σκοτώδεις καὶ ἀειδές, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία αἰρετόν, τοῦτο δὲ εἰθισμένη μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν, οὕτω δὴ ἔχουσαν οἵει ψυχὴν | αὐτῇν καθ’ αὐτὴν εἰλικρινῆ ἀπαλλάξεσθαι;

— Οὐδὲ ὄπωστιον, ἔψη.

— Άλλὰ διειλημμένην γε, οἷμαι, ὑπὸ τοῦ σωματοειδοῦς, ὃ αὐτῇ ἢ δημιλία τε καὶ συνουσία τοῦ σώματος διὰ τὸ

ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε ξύμφυτον.

— Πάνυ γε.

— Εμβριθὲς δέ γε, ὃ φίλε, τοῦτο οἶεσθαι χρὴ εἶναι καὶ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ δρατόν· δὲ δὴ καὶ ἔχουσα ἡ τοιαῦτη ψυχὴ βαρύνεται τε καὶ ἔκειται πάλιν εἰς τὸν δρατὸν τόπον φόρῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ "Αἰδου, ὁσπερ λέγεται, περὶ τὰ | μνή- δια ταῦτα τάφους κυλινδουμένη, περὶ δὲ δὴ καὶ ὥφθη ἄττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οὐα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἴδωλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ δρατοῦ μετέχουσαι, διὸ καὶ δρόνται.

— Εἰκός γε, ὃ Σώκρατες.

— Εἰκός μέντοι, ὃ Κέθης. Καὶ οὖ τί γε τὰς τῶν ἀγαθῶν ταῦτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀναγκάζονται πλανᾶσθαι δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τροφῆς κακῆς οὔσης. Καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἕως ἂν τῇ τοῦ | ξυνεπακολουθοῦντος, τοῦ σωματοειδοῦς, ἐπιθυμίᾳ πάλιν ἐν- ε δεθιώσιν εἰς σῶμα.

31. Ἐνδοῦνται δέ, ὁσπερ εἰκός, εἰς τοιαῦτα ἥθη, ὅποια ἄττ' ἀν καὶ μεμελετηκοῦται τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ.

— Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὃ Σώκρατες;

— Οἷον τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕδρεις καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαβημένους εἰς τὰ τῶν ὄντων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκός ἐνδύεσθαι. "Η οὐκ | οἰει; 82

— Πάνυ μὲν οὖν εἰκός λέγεις.

— Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηκότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ λεπράκων καὶ ἵκτίνων γένη; ἢ ποὶ ἂν ἄλλοσέ φαμεν τὰς τοιαῦτας λέναι;

— Αἱμέλει, ἔφη ὁ Κέθης, εἰς τὰ τοιαῦτα.

— Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, δῆλα δὴ καὶ τάλλα, ἢ ἂν ἔκαστα ἵοι κατὰ τὰς αὐτῶν ὀμοιότητας τῆς μελέτης;

— Δῆλον δή, ἔφη πᾶς δ' οὗ;

— Οὐκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ιόντες οἱ τὴν δημοτικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν | ἐπιτετηδευκότες, ἦν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγονυῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ;

— Ήη δὴ οὗτοι εὐδαιμονέστατοι;

— "Οτι τούτους εἰκός ἐστιν εἰς τοιούτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικόν τε καὶ γῆμερον γένος ἢ που μελιττῶν ἢ σφηκῶν ἢ μυριήκων ἢ καὶ εἰς ταῦτόν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ γίγνεσθαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας μετρίους.

— Εἰκός.

γ 32.— Εἰς δέ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῷ ἀπιόντι οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι | ἀλλ' ἢ τῷ φιλομαθεῖ.

— Αλλὰ τούτων ἔνεκα, ὃ ἔταιρε Σιμψία τε καὶ Κέθης, οἱ ὅρθις φιλοσοφοῦντες ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν καὶ καρτεροῦσι καὶ οὐ παραδιδόσιν αὐταῖς ἔαυτοῖς οὐ τι οἰκοφθορίαν τε καὶ πενίαν φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι, οὐδὲ αὖ ἀτυμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ φιλαρχοί τε καὶ φιλότυμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν.

— Οὐ γάρ ἀν πρέποι, ἔφη, ὁ Σώκρατες, ὁ Κέθης.

δ — Οὐ μέντοι, μὰ Δία, ἢ δ' οὓς. | Τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἀπασιν, ὁ Κέθης, ἐκεῖνοι, οἵς τι μέλει τῆς ἔαυτῶν ψυχῆς. ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς ὡς οὐκ εἰδόσιν, ὅπῃ ἔρχονται· αὐτοὶ δὲ γῆγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαριῷ ταύτῃ δὴ τρέπονται ἐκείνῃ ἐπόμενοι, ἢ ἐκείνῃ ὑφηγεῖται..

33.— Πᾶς, ὁ Σώκρατες;

— Εγὼ ἔρω, ἔφη. Γιγνώσκουσι γάρ, η̄ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία | ἀτεχνῶς δεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην, ἀναγκαῖομένην δὲ ὥσπερ διὰ εἰργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ κυλιόδουμένην καὶ τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα, ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἔστιν, ὡς ἂν μάλιστα αὐτὸς δὲ δεδεμένος ἔντλήπτωρ εἴη | τοῦ δεδέσθαι — ὥσπερ οὖν λέγω — γιγνώσκουσιν 83 οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι οὕτῳ παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ ἐνδεικνυμένη, ὅτι ἀπάτης μὲν μεστὴ ἡ διὰ τῶν δημάτων σκέψις, ἀπάτης δὲ ἡ διὰ τῶν ὥτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, πειθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναγρεῖν, ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ἔντλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἀλλ' ἡ αὐτὴν αὐτῇ, ὅ τι ἂν νοήσῃ | αὐτῇ καθ' αὐτὴν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τῶν ὄντων· ὅ τι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ ἐν ἄλλοις ἐν ἄλλο, μηδὲν ἥγεισθαι ἀληθές· εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον αἰσθητόν τε καὶ ὄρατόν, ὃ δὲ αὐτῇ ὄρᾳ νοητόν τε καὶ ἀειδές. Ταύτῃ οὖν τῇ λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἡ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχὴ οὕτως ἀπέχεται τῶν ἥδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν καὶ φόβων, καθ' ὅσον δύναται, λογιζομένη, ὅτι, ἐπειδάν τις σφόδρα ἥσθῃ ἡ λυπηθῆ ἡ φοβηθῆ ἡ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαθεν ἀπ' αὐτῶν, ὃν ἂν τις οἰηθείη, οἷον ἡ νοσήσας ἡ τι | ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλ' ὃ πάντων μέγιστόν τε κακὸν καὶ ἔσχατόν ἔστι, τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται αὐτό.

— Τί τοῦτο, ὁ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέθης.

— “Οτις ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἀμα τε ἥ-
σθηται ἡ λυπηθῆναι σφόδρα ἐπὶ τῷ καὶ ἥγεισθαι, περὶ ὃ ἂν

μάλιστα τοῦτο πάσχῃ, τοῦτο ἐναργέστατόν τε εἶναι καὶ ἀληθέστατον οὐχ οὕτως ἔχον. Ταῦτα δὲ μάλιστα [τὰ] ὄρατά· η̄ οὖ;

— Ηάνυ γε.

δ — Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιστα | καταδεῖται φυχὴ ὑπὸ σώματος.

— Ήῶς δῆ;

— "Οτι ἐκάστη γῆδονή καὶ λύπη ὥσπερ ἡλον ἔχουσα προσηλοὶ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονὰ καὶ ποιεῖ σώματοειδῆ διξάζουσαν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, ἀπερ ἀν καὶ τὸ σῶμα φῇ. Ἐκ γὰρ τοῦ ὅμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν ἀναγκάζεται, οἷμαι, ὅμιτροπός τε καὶ ὅμιτροφος γίγνεσθαι καὶ οἷα μηδέποτε εἰς "Αἰδου καθαρῶς ἀφικέσθαι, ἀλλ᾽ ἀεὶ τοῦ σώματος ἀναπλέα ἐξιέναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν ε εἰς ἄλλο σῶμα καὶ ὥσπερ σπειρομένη ἐμψύεσθαι, καὶ ἐκ | τούτων ἄμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θείου τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοειδοῦς συνουσίας.

— Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέθης, ὁ Σώκρατες.

34.— Τούτων τοίνυν ἔνεκα, ὁ Κέθης, οἱ δικαίως φιλομαθεῖς κόσμοι εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὁν οἱ πολλοὶ ἔνεκά φασιν. η̄ σὺ οἰεῖ;

84 — | Οὐ δῆτα ἔγωγε.

— Οὐ γάρ ἀλλ᾽ οὕτω λογίσαιτ' ἀν φυχὴ ἀνδρὸς φιλοσόφου καὶ οὐκ ἀν οἰηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἔαυτὴν λύειν, λυσούσης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς γῆδοναις καὶ λύπαις ἔαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήγνυτον ἔργον πράττειν Πηγελόπης τινὰ ἔναντίως ιστὸν μεταχειρίζομένην. Ἀλλὰ γαλήνην τούτων παρασκευάζουσα ἐπομένη τῷ λογισμῷ καὶ ἀεὶ ἐν τούτῳ οὕτω, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θείον καὶ τὸ ἀδόξαστον β θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, | ζῆν τε οἴεται οὕτω δεῖν, ἔως ἂν ζῇ, καί, ἐπειδὰν τελευτήσῃ, εἰς τὸ ξυγγενὲς καὶ εἰς τὸ

τοιούτον ἀφικοιένη ἀπηλλάχθαι τὸν ἀνθρωπίνων κακῶν. Ἐκ
δὴ τῆς τοιαύτης τροφῆς οὐδὲν δεινόν, μὴ φοβηθῆ, ταῦτα
γ' ἐπιτηδεύσασα, ὁ Σιμμία τε καὶ Κέρης, ὅπως μὴ διασπα-
σθεῖσα ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀγέμων διαφυ-
σηθεῖσα καὶ διαπομένη οἰγηται καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαίμον γέ.

‘Η συζήτησις περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἐφάνη ἐδῶ περαιωμένη μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα· δὲ Σιμμίας ὅμως καὶ ὁ Κέδης ἔχουν μερικοὺς δισταγμούς. Καὶ πρῶτος δὲ Σιμμίας λέγει, ὅτι δύναται νὰ διοστηρεῖ Χθῆ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μία ἀρμονία τῶν στοιχείων τοῦ σώματος, ὅπως εἶναι ἡ ἀρμονία τῆς λύρας. Ἡ λύρα βέβαια εἶναι κάτι σωματοειδές καὶ σύνθετον, γεωδες καὶ φθαρτόν· ἡ ἀρμονία ὅμως αὐτῆς εἶναι ἀσώματον, ἀδρατον, πάγκαλον καὶ θείον. Ἐν τούτοις ἡμια διαλυθῇ ἡ φθαρτὴ λύρα, ἀφανίζεται καὶ ἡ θεία ἀρμονία. Τὸ αὐτὸ δοιπόδη δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὴν ψυχήν· ὅταν δηλαδὴ τὸ φθαρτὸν σῶμα ἀχρηστεύῃ, τότε καὶ ἡ ψυχή, τὸ ἀσώματον καὶ ἀδρατον καὶ πάγκαλον καὶ θείον, ἀφανίζεται.

‘Ο Κέδης ἐξ ἄλλου δέχεται μὲν συμφώνως μὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμήσεως τὴν προϋπαρξίην τῆς ψυχῆς, ἀλλ᾽ ἀργεῖται καὶ τὴν παντοτινὴν ἐπιδίωσιν αὐτῆς. Δέχεται δηλαδὴ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι κάτι ἰσχυρότερον καὶ πολυχρονιώτερον τοῦ σώματος, ἀλλὰ φοβεῖται, μήπως ἡ ψυχὴ, ἀφοῦ κατὰ τὰς ἑκάστοτε γεννήσεις κατατρίψῃ πολλὰ σώματα, εἰς τὸ τέλος ἐξαντληθῇ καὶ ἡ ἴδια καὶ χαθῇ. Ἐπομένως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ εἶναι τὸ τελευταῖον σῶμα, αὐτὸ ποὺ φέρομεν σήμερον, καὶ δὲ θάνατός του νὰ σημάνῃ καὶ τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς. Κατ’ ἀνάγκην πρέπει ν’ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπολύτως ἀθάνατος καὶ ἀνώλεθρος. Αἱ δύο ἀντιρρήσεις τῶν Θηραίων ἀρχίζουν νὰ κλονίζουν τὴν πίστιν καὶ τῶν ἀλλων ἀκροατῶν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

‘Ο Σω. διὰ νὰ ἐλέγῃ τὴν γνώμην τοῦ Σιμμία, χρειάζεται πρῶτον μίαν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ποὺ θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ τὸν ἔλεγχόν του. Τὸν ἐρωτὴ λοιπόν, ἐὰν ἔξακολουθῇ νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμήσεως, ποὺ πρωτύτερα ἐδέχθη. Ἀφοῦ δὲ Σιμμίας καὶ πάλιν ὁμολογεῖ, ὅτι πιστεύει εἰς τὴν θεωρίαν αὐτήν, δὲ Σω. ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ δύο θεωρίαι τῆς ἀναμήσεως καὶ τῆς ἀρμονίας εἶναι ἀσυμβίβαστοι διὰ τοὺς ἔξις λόγους:

Α’. ‘Η ψυχὴ κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμήσεως, ποὺ ἐδέχθη καὶ πάλιν δὲ Σιμμίας, προϋπάρχει τοῦ σώματος, ἐνῷ ἡ ἀρμονία τούγαρτίον εἶναι διστερόχρονος τῆς λύρας, διότι πρῶτον γίνεται ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ καὶ κατόπιν ἐξ αὐτῶν προκύπτει ἡ ἀρμονία.

Β'. Η ἀρμονία εἶναι δεκτικὴ διαφόρων διαδικημίσεων, δηλαδὴ διπάρχει ἀρμονία εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν καὶ περισσοτέραν ἔκτασιν καὶ ἀρμονία εἰς μικρότερον βαθμὸν καὶ διλιγωτέραν ἔκτασιν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ μὲ τὸν δποῖον εἶναι ἀρμοσμένα τὰ στοιχεῖα, ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν.

Ἀντιθέτως η ψυχὴ δὲν εἶναι δεκτικὴ διαδικημίσεων, διότι ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι μία ψυχὴ διαφέρει μᾶς ἀλλης ἔστω καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστον. Καὶ ἀκόμη, ἐὰν μία ψυχὴ εἶναι ἀρμονία, πῶς συμβιβάζεται η ὑπαρξία ἀγαθῆς καὶ κακῆς ψυχῆς; Ή ἀρετὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἕνα εἴδος ἀρμονίας καὶ η κακία μία δυσαρμονία. Ἐπομένως μία ἐνάρετος ψυχὴ θὰ εἶναι μία ἀρμονία ἐν τῇ ἀρμονίᾳ καὶ μία κακή καὶ ἀφρων ψυχὴ θὰ εἶναι καὶ αὐτῇ μία δυσαρμονία ἐν τῇ ἀρμονίᾳ. Τοῦτο δημος μᾶς διδηγεῖ εἰς τὰ ἔξης ἀτοπα: 1) Μία ψυχὴ —ώς ἀρμονία— δύναται νὰ εἶναι περισσότερον η διλιγώτερον ἀρμονία ἀπὸ μίαν ἀλλην, ἵτοι περισσότερον η διλιγώτερον ψυχὴ, πρᾶγμα ποὺ ἀποκλείεται, ἐφ' ὅσον ἔγινε δεκτὸν ἀγωτέρω, ὅτι μία ψυχὴ οὐδόλως διαφέρει ἀπὸ μίαν ἀλλην. 2) Ἐν δλαι κι ψυχαι εἶναι ἀρμονίαι, ἐπρεπεν δλαι νὰ εἶναι καὶ ἐνάρετοι ώς ἀρμονίαι, ποὺ εἶναι ἀτοπον, διότι διπάρχουν καὶ κακαι ψυχαι.

Γ'. Η ἀρμονία οὔτε ἔξουσιάς εις οὔτε διαφωνεῖ πρὸς τὰ στοιχεῖα, ἐκ τῶν δποίων προκύπτει, ἀλλ᾽ ἀντιθέτως εἶναι ἔξαρτημα τούτων τούναντίον η ψυχὴ ἡγεμονεύει τοῦ σώματος καὶ τὸ κατευθύνει καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὰς ἐπιθυμίας του εἴτε διὰ τῆς πειθοῦς εἴτε διὰ τῆς βίας.

Ο Σιμπίας μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα διολογεῖ, ὅτι η ψυχὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀρμονία.

Ο Σω. ἐπειτα ἐπιχειρεῖ γ' ἀνασκευάσῃ τὴν γνώμην τοῦ Κέδητος. Πρὸς τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἔξιστορήσῃ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ εῦρῃ τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τῶν ὄντων. Ἐπειδὴ δημος κάθε φορὰν μὲ τὴν Α η Β θεωρίαν τῶν πρὸ αὐτοῦ φιλοσόφων δὲν ἔμεινεν εὐχαριστημένος εἰς τὴν εὑρεσιν τῆς αἰτίας, ἀφοῦ, ἐκείνο ποὺ ἔθεώρει σήμερον δρθόν, αὔριον τὸ ἀπέρριπτε, διότι τοῦ ἐφαίνετο πλέον ώς ἀτοπον, ἔχητησε καὶ εὗρε ἰδικήν του λύσιν τοῦ προβλήματος, ποὺ τὸν ἀπηγχόλει. Καὶ τοῦτο εἶναι η θεωρία τῶν ἴδεων. Αἰτία, λέγει ο Σω. (δηλαδὴ δ Πλάτων), καὶ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς διπάρξεως εἰναὶ μόνον η ἴδεα, η ἴδανικὴ καὶ ἀπόλυτος ὑπαρξία, μὲ τὴν παρουσίαν η τὴν κοινωνίαν τῆς

ὅποιας τὰ πράγματα είναι ὅ τι είναι καὶ γίνοντας ὅ τι γίνονται.

‘Ο Σω. (δηλ. ὁ Πλάτων) ἔπειτα, πρὶν μεταβῇ εἰς τὴν νέαν ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς (4η ἀπόδειξις), τὴν ὄποιαν στηρίζει εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἰδεῶν, διευκρίνει τὰ ἀκόλουθα:

Α'. Αἱ ἐναντίαι ἰδέαι ἀποκλείουν ἀλλήλας καὶ καθ' ἔαυτὰς καὶ ὡς κατηγορήματα τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Καλοῦμεν βέβαια ἐνίστε τὸν ἴδιον ἀνθρωπον ἀλλοτε μὲν μέγαν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Α, ἀλλοτε δὲ μικρὸν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Β ἀνθρωπον· ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτῆν δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύτου μεγέθους, ἀλλὰ σχετικοῦ. Εἰναι: δηλαδὴ μέγας ἐν σχέσει μὲ τὴν μικρότητα τοῦ Α, καὶ μικρὸς ἐν σχέσει μὲ τὸ μέγεθος τοῦ Β, ἀλλὰ δὲν παύει ποτὲ νὰ είναι ὅ τι πράγματι είναι (ἐν σχέσει μὲ τὴν ἰδέαν). ‘Η ἰδέα ὅμως τοῦ μεγέθους δὲν δύναται νὰ είναι συγχρόνως μέγα καὶ μικρόν· ἐπομένως, ἐὰν η ἰδέα τῆς μικρότητος πλησιάζῃ τὸ μέγα, η φεύγει τὸ μέγεθος καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν του εἰς τὸ μικρόν, η ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ μέγεθος, ποὺ διπάρχει μέσα μας, ὡς κατηγόρημα τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου, η φεύγει δηλαδὴ καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν του εἰς τὸ μικρόν, δταν τοῦτο πλησιάσῃ, η ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Ή συνύπαρξις τῶν ἐναντίων κατηγορημάτων διφίσταται εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκειμένον, μόνον δταν τὸ ὑποκειμένον τοῦτο συγκρίνεται πρὸς ἄλλα· (συνάφεια ἐκ περιστάσεως· ὅρα ἀνωτέρω παράδειγμα τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, ποὺ είναι μέγας καὶ μικρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς Α καὶ Β ἀνθρώπους).

Β'. Τὰ ὑποκειμενα (πράγματα), δταν γοῦνται πάντοτε μὲ τὴν παρουσίαν ώρισμένης ἰδέας, δὲν δύνανται νὰ δεχθοῦν ὡς κατηγόρημα τὸ ἀντίθετον τῶν κατηγορημάτων αὐτῶν, (δηλαδὴ τὴν παρουσίαν τῆς ἐναντίας ἰδέας). Ή χιῶν π. χ. δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγόρημα τοῦ ψυχροῦ, δηλαδὴ τὸ θερμόν· καὶ τὸ πῦρ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγόρημα τοῦ θερμοῦ, δηλ. τὸ ψυχρόν. Επομένως, δταν τὸ πῦρ πλησιάσῃ τὴν χιῶνα, η η χιών πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς τὸ πῦρ η νὰ ὑποκύψῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ λυώσῃ. Καὶ τὰνάπαλιν, ἐὰν η χιών πλησιάσῃ τὸ πῦρ, η πρέπει τὸ πῦρ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του η νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ σβεσθῇ.

Καὶ τώρα δ Πλάτων μετὰ τὴν διευκρίνησιν, δτι τὰ ἐναντία ἀποκλείουν ἀλλήλα, προσβαίνει εἰς τὴν 4ην ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς

ψυχῆς. Ἡ ψυχὴ μετέχει τῆς ζωῆς εἶναι ὑποκείμενον, ποὺ νοεῖται πάντοτε μὲ τὴν παρουσίαν τῆς ἰδέας τῆς ζωῆς ὅπουδήποτε δηλαδὴ καὶ ἀν-
τίθηται ἡ ψυχὴ, φέρει πάντοτε ζωήν, (τὴν ἰδέαν τῆς ζωῆς). Ἐφ' ὅσον λοι-
πὸν ἡ ψυχὴ φέρει πάντοτε ζωήν, εἶναι ὑποχρεωμένη συμφώνως μὲ τὴν
ἀρχὴν τῶν ἐναντίων, ποὺ ἀποκλείουν ἀλληλα, νὰ μὴ δέχεται τὸ ἀντίθε-
τόν της, δηλαδὴ τὸν θάνατον ἀρά εἶναι ἀθάνατος. Ἐπειδὴ δέ, ὅτι ἀθά-
νατον, δ θεδὼς καὶ ἡ ζωή, εἶναι ἀνώλεθρον, κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ ψυχὴ ὡς
ἀθάνατος εἶναι καὶ ἀνώλεθρος. "Ἐτοι ἀποδεικνύεται οὐ παντοτινὴ ἐπι-
βίωσις τῆς ψυχῆς καὶ αἱρεται κατ' ἀνάγκην ἡ ἀντίρρησις τοῦ Κέδητος.

Μετὰ τοῦτο δὲ Πλάτων εἰσέρχεται εἰς τέλειον μῦθον, εἰς μίαν μυθι-
κὴν κοσμολογίαν. Περιγράφει, δπως φαντάζεται, τὴν γῆν καὶ ἔξωτε-
ρικῶς καὶ ἐσωτερικῶς, καθὼς καὶ τὴν ἐν τῷ "Ἄδῃ" κρίσιν τῶν ψυχῶν.
Ἐκεῖ αἱ μὲν ψυχαὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἀναλόγως τῶν ἐγκλημάτων,
ποὺ ἔκαμπαν εἰς τὴν ζωήν, θὰ τιμωρηθοῦν ἡ θὰ καθαρισθοῦν, αἱ δὲ ψυχαὶ
τῶν ἀγαθῶν θὰ ἀμειψθοῦν, καὶ μάλιστα ὅσαι ἐκαθάρησαν ἐπὶ τῆς γῆς
διὰ τῆς φιλοσοφίας.

....63.—Τὸ μὲν οὖν τοιαῦτα | διεσχυρίσασθαι οὕτως 114δ
ἔχειν, ὡς ἐγὼ διελέγουμθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρὶ· ὅτι μέν-
τοι η ταῦτ' ἔστιν η τοιαῦτ' ἄττα περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ
τὰς οἰκήσεις, ἐπείπερ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὖσα,
τοῦτο καὶ πρέπειν μοι δοκεῖ καὶ ἀξιον κινδυνεῖσαι οἰομένῳ
οὕτως ἔχειν· καλὸς γάρ δὲ κίνδυνος, καὶ χρὴ τὰ τοιαῦτα ὥσ-
περ ἐπάρδειν ἔαυτῷ· διὸ δὴ ἔγωγε καὶ πάλαι μηκύνω τὸν
μῦθον. Ἄλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ ἔαυτοῦ
ψυχῆς ἀνδρα, δοτις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἀλλας ἥδονάς | τὰς περὶ
τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἰάσει χαίρειν ὡς ἀλλοτρίους τε
ὄντας καὶ πλέον θάτερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ
περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπούδασέ τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ
ἀλλοτρίῳ ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνῃ τε καὶ δικαιο-
σύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ καὶ | ἀληθείᾳ, οὕτω περιμένει 115

τὴν εἰς Ἀιδου πορείαν ὡς πορευσόμενος, ὅταν γη εἰμαρμένη καλῇ. Τιμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, δοῦλη μάτια τε καὶ Κέθης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς αὐθίς ἐν τινι χρόνῳ ἔκαστοι πορεύεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἥδη καλεῖ, φαίη ἀνάγρ τραγικός, γη εἰμαρμένη, καὶ σχεδόν τι μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ δὴ βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν, νεκρὸν λούειν.

β 64. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων εἶεν, | ἔφη, τὸ Σωκράτες· τί δὲ τούτοις γη ἐμοὶ ἐπιστέλλεις γη περὶ τῶν παῖδων γη περὶ ἄλλου του, δι τι ἀν σοι ποιοῦντες γῆμεῖς ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῦμεν;

γ — “Απερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, δοῦλη μάτια τε καὶ θεραπείαν· διτι διμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι γῆμεῖς καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ διμῶν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε, ἀττ’ ἀν ποιήτε, καὶν μὴ νῦν διμολογήσητε· ἐὰν δὲ διμῶν [μὲν] αὐτῶν ἀμελήτε καὶ μὴ θέλητε ὕσπερ κατ’ ἔχην κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν γρόνῳ ζῆν, σὺδὲ ἐὰν πολλὰ διμολογήσητε | ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρᾳ, σὺδὲ πλέον ποιήσετε.

— Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμηθησόμεθα, ἔφη, σύτῳ ποιεῖν· θάπτωμεν δέ σε τίνα τρόπον;

δ — “Οπως ἀν, ἔφη, βούλησθε, ἐάνπερ γε λάθητέ με καὶ μὴ ἐκφύγω διμᾶς. Γελάσας δὲ ἀμα γῆσυγῇ καὶ πρὸς γῆμας ἀποβλέψας εἰπεν· οὐ πείθω, δοῦλης, Κρίτωνα, ὡς ἔγώ εἰμι σύτος Σωκράτης, ὃ νυνὶ διαλεγόμενος καὶ διατάττων ἔκαστον τῶν λεγομένων, ἀλλ’ οἰεταί με ἐκεῖνον εἶναι, δην δύεται ὀλίγον διστερον νεκρόν, καὶ ἐρωτᾷ | δὴ πῶς με θάπτῃ. “Οτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι, δις, ἐπειδὴν πίω τὸ φάρμακον, σύκετι διμῶν παραμενῶ, ἀλλ’ οἰχήσομαι ἀπιῶν εἰς μακάρων δη τινας εὐδαιμονίας, ταῦτα μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμιθούμενος ἀμα μὲν διμᾶς, ἀμα δὲ ἐμαυτόν. Ἐγγυήσασθε

οὐν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην ἦ οὐν οὗτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἡγγυᾶτο. Οὗτος μὲν γάρ η μὴν παραμενεῖν· ὑμεῖς δὲ η μὴν παραμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπειδὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ | οἰχήσεσθαι ἀπιόντα, ίνα Κρίτων ἔχον φέρῃ καὶ μὴ δρῶν μου τὸ σῶμα η καιόμενον η κατορυτόμενον ἀγανακτη ὑπὲρ ἐισοῦ ως δεινὰ πάσχοντος, μηδὲ λέγη ἐν τῇ ταφῇ, ως η προτίθεται Σωκράτη η ἐκφέρει η κατορύττει. Εὗ γάρ ισθι, η δ' ος, ό ἀριστε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέγειν οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές, ἀλλὰ καὶ πακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. Ἀλλὰ θαρρεῖν τε χρὴ καὶ φάναι τούμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως, | ὅπως ἄν σοι φίλον η καὶ 116 μάλιστα ἡγγῆ νόμιμον είναι.

65. Ταῦτ' εἰπὼν ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἰκημά τι ως λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἰπετο αὐτῷ, ήμάς δ' ἐκέλευε περιμένειν. Ηεριεμένοιεν οὖν πρὸς ήμάς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τοτὲ δ' αὖ περὶ τῆς ἔνυμφορᾶς διεξιόντες, διη ήμιν γεγονοῖα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγούμενοι ὥσπερ πατρὸς στεργθέντες διάξειν δρφανοί τὸν ἔπειτα βίον. Ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο | καὶ ἡγέρθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία—δύο γάρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἰς δὲ μέγας—καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναικεῖς ἀφίκοντο, ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεγόμενες τε καὶ ἐπιστείλας, ἀττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναικας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ήμάς. Καὶ ην ἡδη ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν χρόνον γάρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. Ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος καὶ οὐ πολλὰ μετὰ ταῦτα διελέχθη. Καὶ ἦκεν δ τῶν ἔνδεκα ὑπηρέτης καὶ στὰς παρ' αὐτόν· ό | Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσομαι σοῦ, ὅπερ γ ἄλλων καταγιγνώσκω, διτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. Σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἄλλως ἔγνωκα ἐν

τούτῳ τῷ χρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον καὶ ἄριστον ἄνδρα σητα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν εἴς οἰδ' ὅτι οὐκ ἔμοι χαλεπαίνεις — γιγνώσκεις γάρ τοὺς αἰτίους — ἀλλὰ ἐκείνοις. Νῦν οὖν, οἰσθα γάρ ἡ ἥλθον ἀγγέλων.

δ) χαῖρε τε καὶ πειρῷ ὡς ῥάστα | φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. Καὶ ἄμα δακρύσας μεταστρεψόμενος ἀπῆλε.

Καὶ ὁ Σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν· καὶ οὐ, ἔφη, χαῖρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Καὶ ἄμα πρὸς ἡμῖν· ὃς ἀστείος, ἔφη, ὁ ἀνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσήγει καὶ διελέγετο ἐνίστε καὶ ἦν ἀνδρῶν λόγτος καὶ νῦν ὡς γενναίως με ἀποδακρύει. Ἀλλ' ἄγε δὴ, ὁ Κρίτων, πειθόμεθα αὐτῷ καὶ ἐνεγκάτῳ τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἀνθρωπος.

ε) Καὶ ὁ Κρίτων· ἀλλ' οἴμαι, | ἔφη, ἔγωγε, ὁ Σωκράτες, ἔτι ἥλιον εἰναι ἐπὶ τοῖς ὅρεσι καὶ οὕποι δεδυκέναι. Καὶ ἄμα ἔγῳ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὅψε πίνοντας, ἐπειδὰν παραγγελθῇ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πιόντας εὖ μάλα . . . Ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγους· ἔτι γάρ ἔγχωρεῖ.

Καὶ ὁ Σωκράτης· εἰκότως γε, ἔφη, ὁ Κρίτων, ἐκεῖνοι τε ταῦτα ποιοῦσιν, οὓς σὺ λέγεις· οἴονται γάρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες, καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐ-
117 δὲν γάρ οἴμαι κερδαίνειν | διλίγοντας τοὺς ξῆν καὶ φειδό-
μενος οὐδεὶς ἔτι ἐνόντος. Ἀλλ' οὐθεὶς, ἔφη, πιθοῦ καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

66. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πληγίον ἐστῶτι. Καὶ ὁ παῖς ἔξελθὼν καὶ συγχόνων χρόνον διατρίψας, γῆκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ιδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἀνθρωπὸν· εἰεν,
ἔφη, ὁ βέλτιστε, σὺ γάρ τούτων ἐπιστήμιων, τί χρὴ ποιεῖν;

— Οὐδὲν ἀλλο, ἔφη, γὰρ πιόντα περιέναι, ἔως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατακεῖθαι· καὶ οὕτως βαύτὸς ποιήσει. Καὶ ἄμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει.

Καὶ ὃς λαβὼν καὶ μάλα ἔλεως, ὁ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ', ὥσπερ εἰώθει, ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν· τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πώματος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαί τινι; "Εἶστιν ηγούμενος·

— Τοσοῦτον, ἔφη, ὁ Σωκράτες, τρίβομεν, οἵσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν.

— Μανθάνω, ηγούμενος· ἀλλ' εὐχεσθαί γέ που τοῖς θεοῖς γένεστί τε καὶ χρή, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐγθένδε ἐκεῖσε εὐτυχῆ γενέσθαι· ἀλλ' οὐδὲν τοῦτα ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἐξέπιεν. Καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἰοί τε ἡσαν κατέχειν τὸ μὴ δάκρυειν, ὡς δὲ εἰδομεν πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, οὐκέτι, ἀλλ' ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἐμαυτὸν· οὐ γάρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ τύχην, οἷον ἀνδρὸς ταίρου ἐστερημένος εἴην. Οὐ δὲ Κρήτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἰός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἐξανέστη. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δάκρυν, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναθρυχησάμενος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα δύντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους.

Ἐκεῖνος δέ· οἰα, ἔφη, ποιεῖτε, ὁ θαυμάσιοι. Ἐγὼ μέντοι οὐχ ἥκιστα τούτου ἔνεκα τὰς γυναικας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γάρ ἀκήκοα, δτι ἐν εὐφημίᾳ | χρὴ τελευτᾶν. Ἀλλ' ἥσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε.

Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἥσχύνθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν

τοῦ διακρύειν. Ό δὲ περιελθόν, ἐπειδή οἱ βαρύνεσθαι, ἔφη,
τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτιος—οὗτῳ γάρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρω-
πος—καὶ ἡμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὔτος ὁ δοὺς τὸ φάρικον
διαλιπών χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη· κάπειτα
σφόδρα πιέσας αὐτοῦ τὸν πόδα ἤρετο, εἰ αἰσθάνοιτο· ὁ δὲ οὐκ
118 ἔφη. Καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις | τὰς κνήμας· καὶ ἐπανιῶν οὕ-
τως ἥμιν ἐπεδείκνυτο, ὅτι φύχοιτό τε καὶ πηγνῦτο. Καὶ αὐ-
τὸς ἤπετο καὶ εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται
αὐτῷ, τότε οἰχύσεται.

"Ηδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦγ τὰ περὶ τὸ ἥτρον φυγό-
μενα· καὶ ἐκκαλυψάμενος—ἐνεκενάλυπτο γάρ—εἶπεν, ὁ δὴ
τελευταῖς ἐφθέγξατο· δὲ Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ δφεί-
λομεν ἀλεκτρυόνα· ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε.

—'Αλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται, ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα, εἰ τι
ἄλλο λέγεις.

Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὀλί-
γον χρόνον διαλιπὼν ἐκινήθη τε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν
αὐτόν. Καὶ δέ τὰ ὅμιματα ἔστησεν· ιδὼν δὲ ὁ Κρίτων συνέ-
λαβε τὸ στόμα καὶ τοὺς δφθαλμούς.

67. "Ηδε ἡ τελευτή, δὲ Ἐγένορατες, τοῦ ἑταίρου ἥμιν
ἐγένετο, ἀνδρός, δις ἡμεῖς φαῖμεν ἄν, τῶν τότε, ὃν ἐπειράθη-
μεν, ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(Κατά τὰ κεφάλαια τῆς ἐκλογῆς).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1

Ἐχειράτης, πολίτης ἐκ Φλειοῦντος, ὅπου ὁ Ταραντῖνος Εὔρυτος εἰχεν ἴδρυσει μικρὸν ὄμάδαν διπαδῶν τοῦ Πιθαγόρου. Ἀπὸ τὴν ὄμάδαν αὐτήν, εἰς τὴν ὅποιαν, φαίνεται, εἶχεν ἔξέχουσαν θέσιν ὁ Ἐχειράτης, γίνεται δεκτὸς ὁ Φαίδων, ποὺ τοὺς ἔξιστορεὶ τὰ κατὰ τὸν Σωκράτη. Ἡ διήγησις τοῦ Φαίδωνος εἰναι μία ζωντανὴ ἀναπαράστασις τῶν ὅσων ὁ Πλάτων ἔξησε μέσα του καὶ μαρτυρεῖ τόσον περὶ τοῦ προσωπικοῦ μεγαλείου τοῦ Σωκράτους, ὃσον καὶ περὶ τοῦ ποιητικοῦ μεγαλείου τοῦ Πλάτωνος.

αὐτός, αὐτός, ὁ ἰδιος· τίθεται ἐν ἀρχῇ, διότι ἡ αὐτοψία καὶ τὸ αὐτήκον ἐνέχουν μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀκόλουθον ἢ ἀλλού του.

Φαίδων, Ἡλεῖος τὴν καταγωγήν, εὐγενής, ἔγινε γνωστότατος ἐκ τοῦ διμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος. Κατά τινα παράδοσιν, ποὺ δὲν φαίνεται πολὺ πιθανή, ούτος συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν εἰς πόλεμον ἐγαντίον τῆς πατρίδος του Ἡλιδος καὶ ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὰς Ἀθήνας μόλις 18ετής περίπου, τὸ 400 π.Χ. Ἐκεὶ προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Σωκράτους, ὁ ἐποίος παρεκάλεσεν ἔνα πλούσιον φίλον του νὰ τὸν ἔξαγοράσῃ. Ἐκτοτε ἔξι εὐγνωμοσύνης ἔμεινε πιστὸς θαυμαστῆς τοῦ φιλοσόφου μέχρι τοῦ θαγάτου αὐτοῦ. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πλάτωνος, ποὺ μᾶς ἐμφανίζει τὸν Φαίδωνα διηγούμενον τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ διδασκάλου, ἀποδεικνύει, διτι ὁ δεσμός του μὲ τὸν Σωκράτη ἥτο στενὸς καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του μεγάλη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους ὁ Φαίδων ἔδρυσεν εἰς τὴν πατρίδα του ἴδιαν σχολήν, περὶ τῆς ὅποιας οὐδὲν ἀκριβὲς γνωρίζομεν. Ἐγραψεν ἐπίσης διαλόγους, οἱ ὅποιοι δὲν διεσώθησαν.

φάρμακον, κοινῶς φαρμάκι, συγεκδοχή, τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἶδους, δηλητήριον, τὸ κώνειον. Τὸ κώνειον εἶγαι φυτόν, πιθανῶς τὸ κοινὸν μαγκούτα, κιρκούτα, βρωμόχορτο, καὶ περιέχει τὴν κωνείνην, δραστικώτατὸν φυτικὸν δηλητήριον. Τὰ σπέρματα αὐτοῦ ἔηραινόμενα καὶ τριβόμενα διελύοντο ἐντὸς θάτος καὶ ἐδίδοντο ἔπειτα εἰς τοὺς μελλοθανάτους.

πολίτης, συμπολίτης.

Φλειάσιος, ὁ πολίτης τοῦ Φλειοῦντος, πόλεως εἰς τὰ σύνορα τῆς Αργολίδος καὶ τῆς περιοχῆς τῆς Σικουδνος (τοῦ Κιάτου).

οὐδεὶς πάνυ τι, οὐδεὶς ἀπολύτως.

ἐπιχωριάζω, συχνάζω κάπου καὶ παραμένω ἐκεῖ.

χρόνου συχνοῦ, ἀπὸ πολὺν καιρόν.

μέν, χωρὶς γ' ἀκολουθῇ ὁ δέ, βεβαίως.

τύχη, τυχαῖον περιστατικόν, τυχαία σύμπτωσις.

ἔστεμμένη, στεφανωμένη διὰ κλάδου δάφνης, ἵεροῦ δένδρου τοῦ Απόλλωνος.

Θησεύς, ὁ σπουδαιότερος μετὰ τὸν Ἡρακλέα ήρως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὁ πρῶτος τῶν Ἀθηνῶν, υἱὸς τοῦ βασιλέως Αἰγέως. Κατὰ τὸν μῦθον ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς ἐν Κρήτῃ Κνωσοῦ, ἐκδικῶν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρόγεω φονευθέντος ἐν Ἀττικῇ, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ στέλλουν κάθε χρόνον ἡ κατ' ἄλλους κάθη ἐννέα χρόνια ἐπτὰ νέοντα καὶ ἐπτὰ παρθένους, τοὺς ὄποιους ἔρριπτεν ὡς βορὸν τοῦ Μινωταύρου εἰς τὸν Δακτύρινθον. Κατὰ τὴν τρίτην ἀποστολὴν μετεῖχε καὶ ὁ Θησεύς, ὁ δροῖος μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνωας, ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον. Οὗτος σωθεὶς ἔδρυσε πρὸς τιμὴν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος τὰ Δήλια, κατὰ τὰ ὄποια οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελλον τὴν Δηλιάδα (ναῦν), τὸ ἔδιον πλοῖον τοῦ Θησέως συνεχῶς ἐπισκευαζόμενον καὶ ἀνανεούμενον, ὃς θεωρίδα εἰς τὴν Ἱεράν Δηλον.

τοὺς δις ἐπτά, τὰ ἐπτὰ ζεύγη τῶν νέων καὶ νεανίδων.

εὔξαντο, ἔταξαν, ἔκαναν τάμα.

θεωρία, ἐπίσημος ἀντιπροσωπεία τῆς πόλεως καὶ μάλιστα θρησκευτική, πρεσβεία.

ἀπάγω, ἀποστέλλω ὡς ὀφειλήγυ.

καθαρεύω, εἴμαι καθαρός, ἀγνός.

δεῦρο, ἐδῶ εἰς Ἀθήνας εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἀπόπλου.

ἀπολαμβάνω, ἀποκλείω, ἐμποδίζω.

χρόνος, τριάκοντα ὥμεραι (Ξενοφ. Ἀπομνημ. 116γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2

έπιτήδειοι, φίλοι, σύντροφοι πιστοί.

άρχοντες, οι ἔνδεκα, προϊστάμενοι τῆς φυλακῆς, οι ὅποιοι ἔξετέλουν τὰς ποινὰς διὰ τῶν ὑπηρετῶν. Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δέκα ἔξελεγον ἀνὰ ἕνα αἱ δέκα φυλαὶ τῶν Ἀθηγαῖων καὶ τὸν ἐνδέκατον προσέθετον ὡς γραμματέα.

σχολάζω, δὲν ἔχω ἀσχολίαν, εὔκαιρω.

τοιούτους ἑτέρους, διμοίους μὲ σέ, τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων μὲ σέ, μὲ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς διαθέσεις μὲ σέ.

θαυμάσια ἔπαθον, ἐδοκίμασα παράξενα συναίσθηματα.

ἔλεος είσήει με, μὲ κατελάμβανεν οἴκτος, ἐδοκίμαζα οἴκτον.

τρόπος, στάσις, συμπεριφορά.

ώς ἀδεῶς, διασάφησις τοῦ εὑδαίμων — λόγων.

ὅστε παρίστασθαι μοι, ὅστε παρ. μηδ' ιέναι ἐκεῖνον ἄνευ θείας μοίρας ίόντα εἰς "Αἰδου" παρίσταται μοι, μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν γοῦν, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν.

εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος, (εὖ ἐπραξεν...) ὑπὲρ πάντα ἄλλον.

οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν είσήει, δὲν ἐδοκίμαζα κανένα ἀπολύτως οἴκτον.

ώς δόξειεν ἀν εἰκός εἶναι, (ἔλεεινὸν εἰσιέναι τινί).

ὅντων ἐν φιλοσοφίᾳ, φιλοσοφούντων, ἀπασχολουμένων μὲ φιλοσοφικὰς συζητήσεις.

ἀτεχνῶς, ὅλως διόλου.

ἄτοπόν τι πάθος, πολὺ παράξενον, ἀλλόκοτον συναίσθημα.

κράσις, κράμα, συναίσθημα ἀνάμεικτον.

διαφερόντως, ὑπερβολικά, ἔξαιρετικά, περισσάτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

"Απολλόδωρος, "Απολλ. ὁ Φαληρέυς, γνωστὸς διὰ τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς τὸν Σωκράτη, ἐστερημένος διμως φιλοσοφικοῦ γοῦν. "Ορα καὶ τὴν ὀλίγον κατωτέρω λέξιν: δ πα τὴρ αὐτοῦ.

πού, ἀν δὲν ἀπατῶμαι.

Κριτόβουλος, υἱὸς τοῦ Κρίτωνος, γνωστὸς διὰ τὴν ὠραιότητά του. "Ορα καὶ τὴν ἐπομένην λέξιν: δ πα τὴρ αὐτοῦ.

ό πατὴρ αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, συγοιητὶς καὶ συνδημότης μὲ τὸν Σω. (έξ Ἀλωπεκῆς). Χρηστός, πλούσιος καὶ γενναῖος, συντηρῶν

εξ ιδίων τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σω., λίαν γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὅμιλου διαλόγου, ὅπου προσφέρεται νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγὴν τοῦ φιλοσόφου. Ὁ Κρίτων ἀκόμη μετὰ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Κριτοδούλου καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου προσεφέρθησαν κατὰ τὴν δίκην τοῦ Σω. νὰ ἐγγυηθοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ τίμημα τῶν 30 μηνῶν (Πλ. Ἀπολ. 38β).

Ἐρμογένης, φίλατος τοῦ Σω., πένης, ἀν καὶ ἦτο ἀδελφὸς τοῦ πλουτίου Καλλίου.

Ἐπιγένης, υἱὸς τοῦ Ἀντιφῶντος τοῦ Κηφισιέως.

Αἰσχίνης, υἱὸς τοῦ Λυσανίου, διὰ τὸν δποῖον παραδίδεται, ὅτι ἔγραψεν ἐπτὰ διαλέξους.

Ἀντισθένης, Ἀθηναῖος, μαθητὴς κατὰ πρῶτον τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου καὶ κατόπιν τοῦ Σω. Οὗτος μιμούμενος τὴν ἀπάθειαν καὶ καρτερίαν τοῦ διδασκάλου του πρῶτος ἐδίδαξε τὴν κυνικὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὰ ἐγκόσμια ἰδρύσας τὴν κληθείσαν κυνικὴν σχολήν. Ὁ Ἀντισθένης διεκρίθη καὶ ὡς ρήτωρ συγγράψας καὶ ρητορικὰ ἔργα.

Κτήσιππος, ἐκ Παιανίας (παρὰ τὸ Λιόπεσι τῆς Ἀττικῆς), νέος πλήρης εὐθυμίας καὶ ὀρμῆς, συγγενῆς τοῦ Μενεκένου.

Μενέξενος, ἐκ Παιανίας ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκου, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὅμιλου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος.

Σιμμίας καὶ **Κέβης**, νεανίσκοι Θηραῖοι (Φαιδ. 89α). Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἤκουσαν εἰς τὰς Θήρας τὸν Πυθαγόρειον Φιλόδακον, παρὰ τοῦ δποίου ἐμυγήθησαν εἰς τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν, ποὺ ἴδιαιτέρως ἥσχολετο μὲ τὴν ἀθηναϊσίαν τῆς φυγῆς. Ἐπειτα ἥλθον εἰς Ἀθήνας χάριν ἀνωτέρας μορφώσεως, ὅπου ἐγένοντο μαθηταὶ καὶ ἐνθουσιώδεις θαυμασταὶ τοῦ Σω., πρὸς σωτηρίαν τοῦ δποίου προσεφέρθησαν νὰ χορηγήσουν τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγάδευσίν του (Κρίτων 45β). Ἐκ τούτων δὲ μὲν Σιμμίας ἔγραψεν 23 διαλόγους, δὲ δὲ Κέβης 3, ποὺ ὅλοι ἔχατον σημαντικούς.

Φαιδώνδης, Θηραῖος περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν.

Εύκλειδης, μαθητὴς καὶ θαυμαστὴς τοῦ Σωκράτους, ἀνήκων εἰς τοὺς Ἐλεάτας, καὶ ἰδρυτὴς τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς. Πρὸς αὐτὸν κατέφυγεν δὲ Πλ. εἰς τὰ Μέγαρα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σω.

Τερψίων, ἐκ Μεγάρων, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ προσιτίου τοῦ Θεατήτου.

Ἀρίστιππος, δὲ Κυρηναῖος μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου· ἀποκλίνων βραδύτερον πρὸς τοὺς δπαδοὺς τοῦ Ἡρακλείτου ἐγνωρίσθη

μὲ τὸν Σω. καὶ συνεδέθη μαζί του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σω. ἔδρυσε τὴν Κυρηναϊκὴν σχολὴν, δεσχομένην ὡς τὸ μεγαλύτερον ἀγαθὸν τῆς ἡδονῆς, ἔνεκα τοῦ ὁποίου καὶ Ἡδονὴ σχολὴ ἀπεκλήθη.

Κλεόμβροτος, ἐξ Ἀμδρακίας, τύπος συνασθηματικός· κατὰ τὸν Καλλίμαχον (ἐπίγρ. 24) ὁ Κλ. ὅταν ἀνέγνωσε τὸν Φαιδρανα, ηὗτοκτόνησε λέγων : Χαῖρε, Ἡλιε...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3

ἔωθεν, (ἔως, ἥώς, ἔωθινός) πρωὶ·πρωϊ.

δικαστήριον, τὰ πλεῖστα δικαστήρια τῶν ἡλικιστῶν γῆσαν πληγίσιον τῆς ἀγορᾶς κειμένης Α. τοῦ λεγομένου σύμμερον Θησείου.

διατρίβω, συγοιμιλῶ, περγῷ τὴν ὥραν μου συζητῶν.

παρηγγείλαμεν ἀλλήλοις, συνεφωνήσαμεν μεταξύ μας.

ύπακούω, ἐπὶ θυρωρῶν : ἀνοίγω.

λύουσι, λύουν ἀπὸ τὰ δεσμά, τὴν ποδοκάκην, ἢ τὸ ξύλον, μὲ τὰ ὅποια ἔδεναν τοὺς φυλακισμένους, διπος φαίνεται, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως.

έπισχών, χρονοτριβήσας, ἀργοπορήσας.

καταλαμβάνω, εὑρίσκω.

Ξανθίππη, σύζυγος τοῦ Σω., μὲ τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν οὗτος τρία τέκνα, τὸν Δαμπροκόλέα, τὸν Σωφρονίσκον καὶ τὸν Μενέξεγον (Πλ. Ἀπολ. 34δ). Τὰ περὶ κακοτροπίας τῆς Ξανθίππης είναι μᾶλλον ἀδόσιμα δφειλόμενα εἰς τοὺς κωμικούς. Τούναγτίον ἐκ τοῦ Φαιδρανος προκύπτει, ὅτι ἡ Ξ. ἦτο καὶ στοργικὴ καὶ εὐαίσθητος σύζυγος.

ἀνευφημῶ, βάλλω γοεράν φωνήν, ξεφωνίζω.

ὕστατον δῆ, διὰ τελευταίαν λοιπὸν φοράν, γὰ διὰ τελευταίαν φοράν.

κόπτομαι, (κοπετός, κομμὸς) κτυπῶ τὸ στῆθος ἢ τὴν κεφαλήν μου.

ώς θαυμασίως πέφυκε, πόσον παράδοξον σχέσιν ἐκ φύσεως ἔχει, τί περίεργος πολὺ είναι ἡ σχέσις του...

τῷ μὴ ἐδέλειν μὲν αὐτῷ παραγίγνεσθαι ἄμα τῷ ἀνθρώπῳ... σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι..., διότι δὲν θέλουν μὲν (μὰ τὴν ἀλγήθειαν) κύριον να ἔρχωνται ταυτοχρόνως εἰς τὸν ἀνθρωπόν, ἐὰν δέ..., είναι σχεδόν ἡγαγκασμένος...

διώκω, ἐπιδιώκω, ἐπιζητῶ.

ἐννοῶ, στοχάζομαι, προσέχω.

Αἴσωπος, δοῦλος τοῦ Σαμίου Ἰάδμονος ζῆσας κατὰ τὸ πρῶτον γῆμεσυ τοῦ θεοῦ π.Χ. αἰώνος. Οὗτος διηγεῖτο μὲν χάριν μύθους εἰς πεζὸν πρὸς παραίνεσιν. Οἱ μέχρι σήμερον φερόμεναι ὡς μῦθοι: τοῦ Αἴσωπου εἶναι παράφρασις τῶν Αἴσωπείων μύθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4

ύπολαβών, συχνὴ ἡ χρῆσις τοῦ ρ. ὑπολαμβάνω παρὰ Ηλ.: ἐπεμβαίνω εἰς τὴν συζήτησιν, ἀποκρίνομαι, διακόπτω, λαμβάνω τὸν λόγον καὶ ἀποκρίνομαι.

ῶν, καθ' ἔλξιν, ἀντὶ ᾧ...

ἐντείνας, (εἰς μέτρον, εἰς ἔπος) στιχουργήσας.

προοίμιον, ἀσμα ἀδόμενον ὑπὸ τῶν ραψῳδῶν πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν πρὸ τῶν ἐπῶν, ὅμινος. Διὸ ποιὸν λόγον ἔκαμεν ὁ Σω. τὸν ὅμινον εἰς τὸν Ἀπ. μᾶς τὸ ἔξηγει ἀκολούθως ὡς καὶ ἐν 85β τοῦ Φαιδροῦ «ἔγώ δὲ καὶ αὐτός που οἴμαι ὅμοδουλός γε εἰναι τῶν κύκνων καὶ ιερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ (Ἀπόλλωνος), καὶ οὐ χείρον τὴν μαντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου».

ἀτάρ, ἐπικόν, ὠσαύτως, ἀλλά, ἀλλ' ὅμως.

Εὔηνος, Πάριος σοφιστὴς καὶ ποιητής, ἀκμάσας κατὰ τὸν Ε' π.Χ. αἰώνα. Ήτο πρεσβύτερος τοῦ Σωκράτους καὶ ἐδίδασκε τὴν τέχνην του ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ.

ὅ τι ποτὲ διανοηθείς, τί τέλος πάντων σκοπῶν, μὲ ποίαν ἀρχγε σκέψιν.

ἀντίτεχνος, ἀντίζηλος ἐν τῇ τέχνῃ.

ἀποπειρώμενος τί λέγει, δοκιμάζων τί συμπαίνουν, προσπαθῶν νὰ ἔξακριθώσω τὴν σημασίαν, τὸ νόημα...

ἀφοσιοῦμαι, ἐκπληρῶ θρησκευτικὸν καθῆκον, ἀπὸ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν κάνω κάτι· ἀλλὰ —ἔκαμα τὰ ποιήματα— προσπαθῶν νὰ ἔξηγήσω (ἔξακριθώσω) τὸ νόημα κάποιων δινείρων μου καὶ ἐκπληρῶν ἔτοι ἔνα θρησκευτικὸν καθῆκον, μήπως τυχὸν ὁ θεὸς εἰς τὰ δινειρά μου ἐνοοῦντε νὰ κάνω αὐτοῦ τοῦ εἰδούς τὴν μουσικήν.

ἄρα, ίσως, τυχόν.

μουσική, πᾶσα τέχνη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, καλλιτεχνική, πνευματική, καὶ ἰδίᾳ ἡ μουσική. Ηρῷοι οἱ Ημιθαγόρειοι ἐκάλεσαν τὴν φιλοσοφίαν μουσικήν, ἔπειτα δὲ ὁ Πλάτων ἐδῶ μουσικὴν ἐνοεῖ τὴν φιλοσοφίαν.

παρακελεύομαι, προτρέπω, παρακινῶ τινα πρὸ τῆς πράξεως.
έπικελεύω καὶ διακελεύομαι, ἐνθαρρύνω κατ' αὐτὴν τὴν ἐγέρ-
γειαν.

Θέουσι, μετοχὴ (ρ. θέω) θέοντες, οἱ δρομεῖς.

δημώδης μουσική, ἡ ποίησις ποὺ εἶναι μουσική κατὰ τὴν ἀντί-
ληψιν τοῦ κοινοῦ.

ἀσφαλέστερον, ἔγνοεῖται τὸ ἔδοξεν.

μετὰ δὲ τὸν θεόν, βραχυλογία, ἀντί: μετὰ δὲ τὸ εἰς τὸν θεόν
προσίμιον.

μῦθος, διήγησις φανταστική, ἐνῷ λόγος εἶναι διήγησις πραγμα-
τικῶν γεγονότων.

ἡπιστάμην, ἐνεθυμούμην, είχα προχείρους εἰς τὴν μνήμην μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5

ἐρρῶσθαι, (ρώννυμιαι:) ἂς εἶναι καλά, τοῦ στέλλω τοὺς χαιρετισμούς
μου, πρόσφερε τοὺς χαιρετισμούς μου.

διώκω, ἀκολουθῶ.

οἶον... τοῦτο, οἶον ἐστι τοῦτο, ὁ παρακελεύει· σύμπτυξις
δύο προτάσεων.

πολλά, πολλάκις, τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ ἐπιρρήματος.

οὐδ' ὄπωστιοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.

δαί, κοινὸς τύπος τοῦ δή ἐν τῷ διαλόγῳ, ἐν χρήσει μὲν ἐρωτηματι-
κὰς λέξεις πρὸς ἔκφρασιν θαυμασμοῦ ἢ περιεργείας· τί δαί; τί λοιπόν;
ἄλλα τί λοιπόν; καὶ πῶς λοιπόν;

ἢ, ἀντὶ ἔφη, γ' ἐν. παρατ. ἢ ἀρ. β' τοῦ ἥμιν (λατ. inquam, aio).

μέτεστιν (ὅτῳ) τούτου τοῦ πράγματος, δποιος μετέχει τῆς φι-
λοσοφίας (τ. τ. πράγματος).

βιάσεται αὐτόν, θὰ αὐτοκτονήσῃ.

καθῆκε, (ρ. καθίημι) κατεβίθασε.

Φιλόλαος, Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἀπὸ τὸν Κρότωνα ἢ τὸν Τά-
ραντα ζήσας τὸν Ε' π. Χ. αἰῶνα. Υπῆρξε πιθανῶς μαθητὴς τοῦ Πυ-
θαγόρου καὶ κατέφυγεν εἰς τὰς Θήρας μετὰ τὸν διωγμὸν τῶν Πυθαγ-
ορείων τῆς Μ. Ἑλλάδος περὶ τὸ 430 π. Χ., δπου ἐχρημάτισε διδάσκαλος
τοῦ Σιμίου καὶ τοῦ Κένητος. Εἰς τὸν Φιλόλαον ἀποδίδονται ἀποσπά-
σματά τινα, τὰ δποιὰ μὲν μερικὰ χωρία τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλά-

τωνος ἀποτελοῦν μοναδικὴν πηγὴν τοῦ Πυθαγορισμοῦ. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ δοξασία τοῦ Φιλολάου, διτὶ ἡ γῆ σημειώνει καθ' ἐκάστην μίαν περιστροφὴν περὶ ἑαυτὴν καὶ κατ' ἕτος μίαν δμοῖαν περὶ τὸ κεντρικὸν πῦρ, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος. Τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ Φιλ. ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τοῦ συστήματος τοῦ Κοπερνίκου. Ἀναφέρεται δέ, διτὶ παρὰ τούτου ἡγόρασεν δὲ Ηλάτων, εὑρισκόμενος εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν, τὸ σύγγραμμα του «Κόσμος, Φύσις, Ψυχὴ» ἀντὶ 100 μιῶν, γενόμενος οὕτως ἐνήμερος τῶν Πυθαγορείων δοξασιῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἀόριστα μόνον εἶχεν ἀκούσει δὲ Σωκράτης.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἀπετέλουν ἔταιρείς, «συνέδρια ἡ διμακόια (ἕμοι - ἀκούειν)», ποὺ ἐπεδίωκον ὅχι μόνον θρησκευτικοὺς καὶ ἡθικοὺς σκοπούς, ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικούς καὶ πολιτικούς.

Ἡ ψυχὴ παρὰ τούτων ἔθεωρεῖτο ὡς ἀρμονία. Οἱ βίοις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ γῆμα τοῦ κύκλου, τὸ δὲ ἄλλο γῆμα, ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀρμονίας, κείται ἐκτὸς τοῦ κόσμου τούτου, τοῦ ὅποιου μετέχει μόνον ἡ ψυχὴ. Ἐπίστευον ἀκόμη εἰς τὴν μετειψύχωσιν, ποὺ εἶναι δόγμα παραμένον ἀπὸ τοὺς Ὀρφικούς. Ως φάνεται δὲ ἐκ τοῦ Φαίδωνος, τὸ σῶμα θεωρεῖται παρ' αὐτῶν ὡς φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία πολλάκις ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς τελειότητος τῆς ἐγκλείεται εἰς σώματα ζῷων ἡ ἀνθρώπων κλ. Ὁθεν ἀπηγγείτο σωματικὴ καὶ πνευματικὴ δύσεια, ἡθικότητης καὶ ἐγκράτειας, ἀποχὴ σαρκῶν ζῷων καὶ κυάμων, κάθαρσις τῆς ψυχῆς, καὶ ἐν γένει βίος εἴκοσμος καὶ ἀρμονικός, ὅπως ἀρμονικὸν εἶναι τὸ σύμπαν, τὸ δποῖον δὲ Πυθ. πρῶτος ἐκάλεσε κόσμον.

συγγεγονότες Φι., ἐνῷ ἔχετε χρηματίσει μαθηταί, ἀκροαταί τοῦ Φιλολάου.

Οὐδέν γε σαφές, οἱ Πυθαγόρειοι ἐδίδασκον μὲ συμβολικὰ ἀποφθέγματα, μὲ παραγγέλματα καὶ κανόνας αλιγματικούς καὶ ἔπειτα ἐσιώπων, ἵνα διὰ τοῦ μυστηρίου ἀσκήσουν ὑποδολὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν. Ἡ ἔχειμύθεια προσέτι ἡτο κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν Πυθ. Ἡ αὐτὴ ἔχειμύθεια παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια ὡς καὶ εἰς τὰς νεωτέρας στάσεις τῶν τεκτόνων.

καί, δ σύνδεσμος καὶ πρὸ τῶν ὑπερθετικῶν σημαίνει ἐπίτασιν, ὅλως ἔξαιρετικῆς.

διασκοπῶ, ἐρευνῶ, ἔζετάζω, ἔζετάζω λεπτομερῶς.

μυθολογῶ, διηγοῦμαι: ὑπὸ μορφὴν μύθου, διηγοῦμαι μὲ μύθους.
Ο Πλάτων, ὅπου δὲν ἐπαρκεῖ ή διαλεκτικὴ ἀπόδειξις, δὲν διστάζει γὰρ καταφύγη εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους (ὅρα καὶ κεφ. 14, 70β).

ἔν... ἥλιου δυσμῶν χρόνῳ, ηγόμενος ὥρα διὰ τὴν θανάτωσιν τῶν καταδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6

νῦν δή, πολλάκις ἀπαντᾶται παρὰ Πλ. καὶ σημαίνει πρὸ δλίγου, μόλις τώρα δέ.

"Ισως μέντοι θαυμαστόν... καὶ οἵ βέλτιον τεθνάναι ή ζῆν, ίσως δὲ οὐ φανῇ παράδοξον, ἔὰν τοῦτο (δηλ. τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔαυτὸν βιάζεσθαι) μόνον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων εἰναι ἀπλοῦν — δὲν παρουσιάζει καμίαν ἐξαίρεσιν — καὶ οὐδέποτε ἐμφανίζεται διαφορετικὸν εἰς τὸν ἄγνηρωπον, ὅπως ἐμφανίζονται τὰ ἄλλα πράγματα (πλοῦτος, δόξα κλ.), διό τινας περιστάσεις καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη οἱ ὅποιοι θεωροῦν προτιμότερον τὸν θάνατον τῆς ζωῆς, (δηλ. ἐγὼ δι' ὅλα τὰ πράγματα δύναται νὰ διπάρχῃ διχογνωμία, διὰ τὴν αὐτοκτονίαν μία μόνον γνώμη εἶναι: ὅτι πάντες τὴν θεωροῦν ἀνίερον, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη ποὺ προτιμοῦν τὸν θάνατον τῆς ζωῆς). (Τινὲς δέ διασάφησιν τοῦ τοῦτο δέχοντας τὸ τεθνάναντα, τὸν θάνατον).

ἴττω, βοιωτικόν, ἀττικὸν ἵστω (οἰδα), ἃς εἶναι μάρτυς μου.

φωνή, διάλεκτος.

οὔτω, ἐκ πρώτης ὅψεως, χωρὶς ἀκριβῆ ἐξέτασιν.

οὐ μέντοι (ἄλογόν ἐστιν) ἀλλ' ίσως γ' ἔχει τινὰ λόγον, λιτότης: καὶ δημος δὲν εἶναι παράλογον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχει: σοδαράν δικαιολογίαν.

ἀπορρήτοις, ἔννοει μᾶλλον τὴν ἀπόρρητον διδασκαλίαν τῶν Πυθαγορείων καὶ οὐχὶ ἀπορρήτους λόγους τῶν Ὀρφικῶν, ως καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων: «οὐκ ἀκηκόατε... Φιλολάφ συγγεγονότες;» εἶναι φανερόν. Τοῦτο ἀκόμη μαρτυρεῖ καὶ ἄλλο χωρίον τοῦ Πλ. Νόμ. 902β. Εἶναι δημος βέβαιον, ὅτι τὰς περὶ ψυχῆς ἴδεας κλ. τῶν Ὀρφικῶν εἰχον δεχθῆ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (ὅρα καὶ 63γ, 67γ, 69γ, 70γ).

φρονούρα, εἰρκτή, φυλακή.

διιδεῖν, ρ. διορῶ, κατανοῶ πλήρως.

σημαίνω, δίδω σημεῖον γὰρ εἰπη τις ηγὸν πράξῃ τί τις, διὰ σημείου ἀπεικονύω, ὑποδεικνύω.

ταύτῃ, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὴν λογικὴν αὐτὴν σειράν, διὸ
αὐτό.
ἀνάγκη, ἀφευκτος μοῖρα, ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7

ὅφδίως, προθύμως, εὐχαρίστως.
ἔοικε... ἀτόπῳ, δικοιάζει μὲ ἀνακολουθίαν· μετριάζεται οὕτως γί^{νεται}
ἐκφρασις καὶ δὲν λέγει: τοῦτο εἶναι ἀνακολουθία, ἀτοπον.
φρονιμώτατοι, οἱ φιλόσοφοι.
θεοπατεία, ἐπιμέλεια, στοργική φροντίς.
οὐκ ἔχει λόγον, εἶναι ἀδικαιολόγητον (λιτότης).
αὐτός, μόνος του.
ὅ τι μάλιστα, δσον τὸ δυνατὸν περισσότερον.
εἰκός (ἐστιν), εἶναι τούναντίον.
πραγματεία, ή φιλοσοφική ἔρευνα, ἔξυπνη ἀντίρρησις.
ἀνερευνῷ λόγους, ἀναζητεῖ ἀντίλογίας, εὑρίσκει ἀντιρρήσεις.
νῦν γε καί μοι αὐτῷ δοκεῖ λέγειν τι, (τι = κάτι σοδαρόν).
ώς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, πραγματικῆς, τῷ ὄντι.
τείνω τὸν λόγον, (εἰς τινα) μεταφορὰ ἐκ τοῦ τέξου: ἔχω τινὰ
ἥς στόχον, ἀποδλέπω, κάνω ὑπαινιγμόν.
ὅφδίως, χωρὶς τύψιν συνειδήσεως, μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν.
πάνυ μὲν οὖν, πάνυ γε, βεβαιότατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8

πιθανώτερον, πειστικώτερον.
ἡδύκουν ἄν, θὰ είχον ἀδικον, θὰ ἔκαμνα ἀσχημα.
ἄνδρας, ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ, κεφ. 32, 41α, δνομάζει ὡς τοιούτους τούς:
Μίνων, Ραδάριανθυν, Αἰακόν, Τριπτόλεμον, Ὁρφέα, Μουσαῖον, Ἡσίο-
δον, "Ομηρον κ. ξ.
πάνυ διυσχυρίζομαι, πιστεύω ἀκραδάντως, ὑποστηρίζω μὲ ἐπι-
μονή.
θεούς, ἐφ' δσον προηγεῖται τὸ παρ' ἀνδρας τε, ἔπρεπε ν' ἀκο-
λουθῇ καὶ παρὰ θεούς, ἔνεκα δμως τῆς παρεμβληθείσης προτά-
σεως καὶ τοῦτο μὲν... ἀρχίζει νέα σειρὰ τοῦ λόγου.

ηξειν, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐλπίζω ἀφίξεσθαι.
εἴπερ τι ἄλλο, κεφ. 2, 59α.

όμοιώς, (διπος θά νηγανάκτουν, ἐὰν δὲν εἰχον τὴν πεποίθησιν αὐτήν), δὲν ἔχω τοὺς ἰδίους λόγους ν' ἀγανακτῶ.

τι, κάτι σοβαρόν, κάτι ποὺ ἀξίζει, διπος κεφ. 7, 63α.

πάλαι λέγεται, ἡ παράδοσις ἀναφέρει· παλαιὰ παράδοσις τοῦ Ὁρφισμοῦ, ποὺ ἐδέχθησαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (ὅρα καὶ 67γ, 69γ, 70γ). Καὶ ὁ Ὁμηρος μᾶς περιγράφει (Ὅδος. δ, 563) τὴν εὐδαιμονίαν τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ Ἡλύσιον πεδίον.

αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην, κρατῶν μόνος σου αὐτὴν τὴν γνώμην.

πρώτον δέ, πρωτύτερα διμως, προηγουμένως διμως.

σκεψώμεθα, (ρ. σκοπῶ) ἐξετάζω, ἐρωτῶ.

οἱ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, οὗτος ἐλέγετο δήμιος, δημόσιος κ. ἄ. καὶ ὡς μὴ καθαρὸς κατοικοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰσερχόμενος μόνον, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον του.

μᾶλλον, μ. τοῦ δέοντος β' δ. συγκρ. Ἡ μᾶλλον τοῦ δέοντος κίνησις ἐγίνετο αἰτίᾳ διπερβολικῆς θερμάνσεως, ἔνεκα τῆς δοπίας ἐγίνετο πέψις τοῦ κωνείου.

προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ, νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀντιδραστικὸν κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου.

εὶ δὲ μή, εἰδούσις.

ἔσα χαίρειν αὐτόν, πές του χαιρετίσματα, ἀ(φε)ς τον καὶ ἀς λέγη, μὴ σὲ μέλη διούσιτόν.

ἀποδίδωμι τὸν λόγον, ἀπολογοῦμαι, δικαιολογοῦμαι.

ῶς μοι, πῶς μοῦ...

εἰκότως, εἰκότως θαρρεῖν.

οἴσεσθαι, (ρ. φέρω), κερδίζω, ἀποκτῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9

κινδυνεύουσι, κ. λεληθέναι τοὺς ἄλλους, νομίζουν, ὅτι ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, δσοι δηλ. εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι νομίζουν, ὅτι δὲν τοὺς διποτεύονται οἱ ἄλλοι ἀνθρωποι, ὅτι...

ὁρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι.

ἐπιτηδεύω, ἐπαγγέλομαι, ἐπιδιώκω.

άπομνήσκειν τε καὶ τεθνάναι, καὶ νὰ πεθαίνουν καὶ νὰ εἰναι νεκροί. (τὸ α' σημαίνει τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ζωῆς μεταβολήν, τὸ β' τὸν χρόνον, που ἔχει τις ἀποθάνεις).

δήπου, βεθαίνως, ἐν δὲν ἀπατῶμαι.

προθυμοῦμαι, ἐπιθιώκω μὲν ξῆλον.

γελασείω, ἐφετικόν, ἔχω ὅρεξιν νὰ γελάσω.

οἱ πολλοί, οἱ πολλοί ἀνθρωποί, τὸ πολὺ κοινόν.

Ξυμφάναι ἄν, ρ. Ξύμφημι, συμφωνῶ.

τοὺς παρ' ἡμῖν, ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι κατεδίκασαν τὸν Σω., κατ' ἄλλους ἐννοεῖ τοὺς Ηγεαίους ὡς ἀμδεῖς τὸν νοῦν· δριθέρον τὸ πρῶτον.

σφᾶς γε οὐ λελήθασιν, δὲν ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχήν των (τῶν πολλῶν ἀνθρώπων), οἱ πολλοί ἀνθρωποί ἔχουν τὴν ἐντύπωσιν, δτι...

οἴουν θανάτου, καὶ ποίου εἰδους θανάτου εἶναι ἄξιοι.

θανατῶσι, ρ. θανατάω-θ, ἐφετικόν, ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.

ῆ, πως.

εἰπωμεν γὰρ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις, ἂς συζητήσωμεν λοιπὸν μόνοι μιας χωρὶς νὰ λάθωμεν ὅπ' ὅψει μιας ἑκείνους.

Καὶ (ἡγούμεθα) τὸ τεθνάναι εἶναι τοῦτο, χωρὶς μὲν γεγονέναι τὸ σῶμα... Ὁ ἕρισμὸς τοῦ θανάτου εἶναι λίγην ἐνδιαφέρων διὰ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν τοῦ διαλόγου, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ χωρίου τούτου.

ἄρα, ίσως, τυχόν, ὅπως καὶ εἰς τὸ κεφ. 4, 61α.

Ξυνδοκεῖ μοι, είμαι σύμφωνος καὶ ἐγώ, συμφερόμοιμαι καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην τινός.

τούτων, ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα, ἀπὸ τὰ ἐφεξῆς.

εἴσεσθαι, ρ. οἰδα.

σπουδάζω, ἐνδιαφέρομαι σοθαρῶς.

ἱμάτια διαφέροντα, ἱμάτια πολυτελῆ, ἐκλεκτά. Εἶναι γνωστόν, δτι εἰς τὰς Ἀθ. κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σω. ὑπῆρχε μεγίστη πολυτέλεια ἐν δυμάτων, ὑποδημάτων κλ., τὰ ὅποια ὁ φιλόσοφος κατεφρόνει, φορῶν μόνον τὸν περίφημον τρίβωνα.

πραγματεία, ἐνασχόλησις, ἀσχολία.

ἀπολύω, προσπαθῶ ν' ἀποχωρίσω, προσπαθῶ ν' ἀπολυτρώσω.

τείνειν ἐγγύς, βαδίζειν ἐγγύς, βαδίζειν πολὺ πλησίον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 10

Τί δὲ δή, (δοκεῖ σοι).

φρόνησις, ή πραγματικὴ γνῶσις τῶν ὄντων (ὅρα καὶ 66δ).

οἱ ποιηταὶ ἀεὶ θρυλοῦσιν, συχνάκις ἐπαναλαμβάνουν οἱ ποιηταὶ.

Τούτων οἱ πλεῖστοι ἡσαν φιλόσοφοι, οἱ δποῖοι ἔξέθεσαν τὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας των ποιητικῶν· π. χ. δ Ἡράκλειτος: κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποιςιν διφθαλμοὶ καὶ ὥτα· δ Παριμενίδης: ἀσκοπον (τυφλὸν) τὸ ὅμικα καὶ ἡχήεσσα ἡ ἀκοή· δ Ἀναξαγόρας: ὑπὸ ἀφανρότητος (ἀτελείας) αὐτῶν (τῶν αἰσθήσεων) οὐ δυνατοὶ ἐσμεν κρίνειν τὸ ἀληθές· δ ποιητὴς Ἐπίχαριος: νοῦς ὅρῃ καὶ νοῦς ἀκούει, τὰ δ' ἄλλα πάντα κωφὰ καὶ τυφλά: δημοίως καὶ δ Ἐμπεδοκλῆς, ἀποσπ. 4, 9· δ Ὁμηρος Ἰλ. Ε, 127. (ὅρα καὶ εἰσαγωγήν).

σχολῆ, δυσκόλως, ἀκόμη διληγότερον.

τὸ λογίζεσθαι, ή καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια χωρὶς συμμετοχὴν τῶν αἰσθήσεων.

εἴπερ που ἄλλοθι, κεφ. 2, 58ε.

ὄντα, τὰ ὄντως ὄντα, αἱ ἴδεαι. (ὅρα κεφ. 19, 74α ώς καὶ εἰσαγωγήν).

παραλυπῶ, ἐνοχλῶ.

ἐνταῦθα, κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν ἴδεῶν.

τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, (λέγεις).

δίκαιον αὐτό, αὐτὴ ή ἴδεα τοῦ δικαίου ἀνεξάρτητος, χωρὶς κανένα δεσμὸν πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, τὰ πράγματα κα.

καὶ ἐνὶ λόγῳ (εἰπεῖν) περὶ τῆς οὐσίας ἀπάντων τῶν ἄλλων, δὲ ἔκαστον τυγχάνει ὅν, δηγλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον (τί) εἶναι ἔκαστον. Τὸ δ... ὅν ἐπεξηγεῖ τὸ τῆς οὐσίας.

ὅς ἂν μάλιστα... περὶ οὐδὲ σκοπεῖ, δποῖος δηγλαδὴ ἀπὸ ἡμᾶς περισσότερον καὶ ἀκριβέστερον ἔχει προετοιμασθῆναν — ἔξετάση — αὐτὸ καθ' ἔκυτὸ κάθε πρᾶγμα, ἀπὸ δσα ἔξετάζει, αὐτός...

ἴοι ἀν ἐγγύτατα τοῦ γνῶναι, ἥθελε κατανοήσει κατὰ μεγίστην προσέγγισιν, ἥμιπορει νὰ φθάσῃ πληγιέστατα εἰς τὴν γνῶσιν.

παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, ἔχων ώς βοηθόν, χρησιμοποιῶν, κατὰ τὴν πνευματικὴν του ἐνέργειαν.

εἰλικρινής, καθαρός.

ώς ἔπος εἰπεῖν, συντόμως εἰπεῖν, κοντολογής.

ύπερφυσῶς ώς ἀληθῆ, ἐκτάκτως ἀληθῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 11

παρίσταται δόξα, ἐπέρχεται ίδέα, προκύπτει ἀντίληψις.
κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπός τις ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ
λόγου ἐν τῇ σκέψει, πλησιάζει βεβαίως ἡδὲ μᾶς φέργη εἰς τὸ τέρμα (ἐκ-
φέρω, ἔξαγω ἐκ δύσκολου θέσεως) — σχεδὸν μᾶς βγάζει ἀπὸ τὴν δύσκο-
λον θέσιν — τρόπον τινὰ μία ἀτραπός, ὅταν τὴν συνοδεύῃ ὁ δρθὸς λόγος
κατὰ τὴν ἔρευναν (καὶ ή ἀτραπὸς αὐτὴν εἶναι ή ίδέα, ὡς ἐρμηγεύει ὁ Ro-
bin), ἔτι . . .

οὐ μή, μὲν ποτ. ἀσφίστ. ἴσχυρὰ ἄρνησις.
εἴδωλα, πλάσματα τῆς φαντασίας.
τὸ λεγόμενον, καθὼς λέγει ὁ κόσμος.
έγγιγνεται, ἀπροσώπως, εἶναι δυνατόν.
ἀσχολίαν ἄγω, δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀσχοληθῶ.
παραπίπτω, ἀκαίρως παρεμβαίνω.
ἔσται, (τοῦτο) οὖ... φρονήσεως, ἔλξις ἀντί: φρόνησις, ἐπεξή-
γησις εἰς τὸ τοῦτο.
λόγος, συζήτησις, ή συλλογιστικὴ σειρά.
όμιλος, ἔχω σχέσιν, προσέχω, ἀπασχολοῦμαι.
άναπιμπλαμαι, μολύνομαι.
ἀπολύτῳ, ἀπελευθερώνω, διότι: τὸ σῶμα εἶναι: τὰ δεσμὰ τῆς ψυχῆς.
τοιούτων, μετ' ἄλλων καθαρῶν, ὡς τῶν ίδεων.
δι' ήμδων αὐτῶν, μὲν μόνην τὴν ψυχήν μας.
ἴσως, λιτότης, ἀσφαλῶς, χωρὶς ἀμφιθολίαν.
μὴ οὖ... ή, (φοβοῦμαι) μὴ...
οὐράνιος φιλομαθεῖς, οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι.
παντός γε μᾶλλον, περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 12

ἀφικομένῳ, (τινὶ ἐκεῖσε) οὖ..... ὅπου...
πολλὴ πραγματεία, ή μακρὰ καὶ ἐπίπονος σπουδὴ.
οἱ, ἐγκλ. ἀντὶ οἱ, δοτ. ἀντων. οὖ, ποιητ. αἴτ., διπ' αὐτοῦ.
ώσπερ κεκαθαριμένη, τρόπον τινὰ καθαρά, σὰν ἀποκαθαριμένη.
λόγος, παράδοσις παλαιὰ τοῦ Ὄρφισμοῦ, ποὺ ἐδέχθησαν καὶ οἱ Πυ-
θαγόρειοι (ὅρα καὶ 63γ, 69γ, 70γ).

συναγείρομαι, συνέρχομαι, συμπικᾶεύομαι.

άμθοίζομαι, συγκεντρώνομαι. Ό Σω. ὅντως παρεδίδετο εἰς βαθύτατους συλλογισμούς, ὅπότε ἔπαινε πᾶσα ἐνέργεια τῶν αἰσθήσεων, ὅπως συγένη κατὰ τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ποτεῖδαιαν : « Συγκεντρωμένος (δ Σω.) εἰς μίαν σκέψιν του ἐστέκετο ἀπὸ τὴν αὐγὴν εἰς τὸ ἤδιον σημεῖον καὶ ἐσυλλογίζετο. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπροχωροῦσεν εἰς τὴν σκέψιν, ἀντὶ νὰ τὰ παρατήσῃ, ἔξγκολούθει νὰ στέκεται καὶ νὰ τὴν ζητῇ. Καὶ εἶχε μεσημεριάσει πλέον, καὶ δύναμος τὸν ἐπῆρεν εἰδῆσιν καὶ μὲ κατάπληξιν ἀνεκοίγωσεν δ ἔνας εἰς τὸν ἄλλον, διτι δ Σωκράτης ἀπὸ τὸ πρώι στέκεται ἐκεῖ καὶ παρακολουθεῖ κάποιαν σκέψιν του. Εἰς τὸ τέλος (εἶχε βραδυάσει ἐν τῷ μεταξὺ) μετὰ τὸν δεῖπνον μερικοὶ Ἰωνες ἔσυραν ἔξω τὰ στρώματά των, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ κοιμηθοῦν εἰς τὰ δροσερά, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παραχυλάξουν, ἀν θὰ ἐστεκεν ἔτσις ἀκίνητος καὶ τὴν νύκτα. Καὶ αὐτὸς ἔμεινε πράγματι δρθιος, ως ποὺ ἔχάραξεν ἡ αὐγὴ καὶ ἀνέτειλεν δ οἴλιος. Ὅστερα ἔκαμε τὴν προσευχήν του εἰς τὸν οἴλιον καὶ ἀπειμακρύθη » (Πλ. Συμπ. 220γ, μετάφρ. Συκουντρῆ).

παρασκευάζονθ' ἔαυτόν... οὕτω ζῆν, ἐνῷ ἔνας ἄνθρωπος ἀφ' ἑνὸς παρασκευάζεται εἰς τὴν ζωήν του νὰ ζῇ ἔτσι, ὥστε νὰ είναι δσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερα πρὸς τὸν θάνατον...

διαβάλλομαι, εὑρίσκομαι εἰς ἔχθραν.

πανταχῆ, κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως.

πολλὴ ἀλογία, μεγάλος, χονδροειδῆς παραλογισμός.

ἀπηλλάχθαι, ἐκ τοῦ ἐλπίς ἐστιν.

παιδικά, τὰ ἐρώμενα, τὰ προσφιλῆ.

εἰς "Αιδουν, π.χ. δ Ὁρφεὺς κατῆλθεν εἰς τὸν "Ἄδην χάριν τῆς συζύγου του Εὐρυδίκης. Ό Αχιλλεύς, ἀν καὶ ἐγγώριζε διτι θ' ἀπέθηγκεν, ἐὰν ἐφόγευε τὸν "Εκτορα, ἐν τούτοις δὲν διστάζει νὰ τὸν φονεύσῃ ἐκδικούμενος τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου, ἵνα συναντήσῃ εἰς τὸν "Άδην — ἔστω καὶ νεκρὸς — τὸν ἀγαπητιμένον φίλον του.

ἔντεύξεσθαι, ἐπεξήγγησις εἰς τὸ ταῦτα.

ἄλλ' ἦ, ἦ, παρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 13

ὅν ἀν ἴδης... ἐπεξήγγησις εἰς τὸ τοῦτο.

οὐκ ἄρ' ἦν, δ σύνδ. ἄρα μὲ παρατ. σημαίνει γνῶσιν ἀληθείας, ποὺ δὲν γνωρίζομεν, ἐποιμένως δὲν ήτο (ὅπως ἐνοιμίζομεν) φιλόσοφος...

φιλότιμος, φιλόδοξος.

τὰ ἔτερα, τὸ δέ τερον, ὁ πληθυντικὸς ἵσως διότι πολλὰ εἶναι τὰ εἰδη τοῦ φιλοχρημάτου καὶ φιλοτίμου.

ἡ ὀνομαζομένη, ἡ λεγομένη, ποὺ τὸ κοινὸν θεωρεῖ.

οἱ οὕτω διακείμενοι, οἱ ἔχοντες αὐτὰς τὰς ἀρχάς, (ποὺ ἀνωτέρω ἔξεθέσαμεν), δηλ. οἱ φιλόσοφοι.

σωφροσύνη, ἐγκρατεῖα.

πτοοῦμαι, παραφέρομαι: ἀπὸ τὸ πάθος.

ὁλιγώρως ἔχω, ὀλιγωρῶ, ἀδιαφορῶ, παραμελῶ.

κοσμίως ἔχω, εἴμαι κόσμιος, εἴμαι ἐγκρατής.

μείζονα κακά, π.χ. ἀτίμωσις, δουλεία, αἰχμαλωσία κ. τ. ὅμι.

κόσμιος, φρόνιμος, ἐγκρατής.

τὸ πάθος, τὸ πάθος τὸ περὶ τὴν εὐήθυ (μωρὰν) ταύτην σωφροσύνην συμβαίνει αὐτοῖς (εἶναι) ὅμοιον τούτῳ ἀν καὶ λέγομεν, ὅτι τοῦτο βέβαια εἶναι ἀδύνατον — ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐγκρατεῖς εἶναι σώφρονες ἀπὸ κάποιαν ἀκολασίαν —, ἐν τούτοις ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτούς, ποὺ ἀσκοῦν τὴν ἀνόητον ταύτην σωφροσύνην, νὰ εἶναι τὸ πάθημά τους ὅμοιον — ἀνάλογον μὲ τοῦτο... δηλαδὴ νὰ εἶναι σώφρονες ἀπὸ ἀκολασίαν...

Ἐσικε γάρ, ναὶ, φαίνεται, ἔτοι: πράγματι φαίνεται.

μὴ γάρ..., (φοδοῦμαι), φοδοῦμαι: μήπως πράγματι.

αὔτη, ἔλεις πρὸς τὸ κατηγορ. ἡ δρθή ἀλλαγή.

καταλλάττομαι, ἀνταλλάσσω, τὸ ἀπαρέμφ. ἐπεξ. τοῦ αὔτη γ. ὁρθόν, γνήσιον, ἀκιθδηλον.

ταῦτα καταλλάττεσθαι, τὸ ἀπαρέμφ. παθητικόν.

τούτου, γεν. τοῦ τιμήματος.

ώνούμενα, παθητ. ἀγοραζόμενα.

πιπράσκω, πωλῶ (πρατήριον, μεταπράτης).

προσγίγνομαι, προστίθεμαι.

ἀπογίγνομαι, ἀποχωρίζομαι, ἀφαιροῦμαι. Ἡ μετάφρασις τοῦ δυσκόλου τούτου χωρίου ἔχει ὡς ἔξης: φοδοῦμαι μήπως πράγματι τοῦτο δὲν εἶναι δρθὸς τρόπος ἀνταλλαγῆς πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, τὸ γάρ ἀνταλλάσσῃ δηλαδὴ κανεὶς ἥδονάς μὲν ἥδονάς καὶ λύπας μὲν λύπας καὶ φόβον μὲν φόβον καὶ μεγαλύτερα μὲν μικρότερα σὰν νομίσματα· ἀλλὰ ἐκεῖνο μόνον εἶναι δρθὸν νόμισμα, μὲν τὸ ὄποιον πρέπει ὅλα αὐτὰ γάρ ἀνταλλάσσωνται: ἡ φρόνησις καὶ τοῦτο προσδιορίζει τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ μὲν αὐτὸ

πράγματι ἀγοράζονται καὶ πωλοῦνται ὅλα, καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ μὲν αἱ λόγοι ἡ ἀληθής ἀρετὴ μόνον μετὰ τῆς φρονήσεως ἀποκτάται, εἴτε προστίθενται εἴτε ἀφαιροῦνται καὶ αἱ γῆδονται καὶ οἱ φόβοι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ παρόμοια...

χωριζόμενα, δύομι. ἀπόλυτος, ἡ μετοχὴ ὑποθετική.

σκιαγραφία, σκιᾶς εἰκών, ἀπατηλὴ εἰκών.

ἀνδραποδώδης, δουλοπρεπής, ἀντάξιος δούλων.

κάθαρσις, ἀποκάθαρσις (ἡθική).

καθαρμός, ἔξαγνισμός, μέσον καθάρσεως.

τελεταί, τὰ μυστήρια.

καθίστημι, ἰδρύω.

φαῦλος, τυχαῖος, ἀσοφος.

πάλαι, κεφ. 8, 63γ κλ.

αἰνίττομαι, δι² αἰνιγμάτων, συμβολικῶς ὑποδηλῶ.

ἀτέλεστος, ἀμύητος, ἀκατάχητος.

τετελεσμένος, (τελετὴ) μεμυγμένος.

ναρθηκοφόρος, δέ φέρων θύρσον κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ Βάνχου, ὡς θιασώτης τοῦ θεοῦ· θύρσος δὲ εἶναι ράβδος ἐκ γάρθηκος, φυτοῦ καλαμο-ειδοῦς, ἐστεμμένη εἰς τὴν κορυφήν.

βάνχοι, οἱ μετέχοντες τῶν μυστηρίων τοῦ Βάνχου, οἱ θεόπνευστοι· **παῦρος**, δλίγος.

Τὸ νόημα τῆς φράσεως: ναρθηκοφόροι... παῦροι εἶναι τοῦτο, δτι δηλ. τὰ ἔξωτερικὰ σύμβολα τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου δὲν σημαίνουν, δτι καὶ δι μεταχειριζόμενος αὐτὰ ἐμπνέεται πράγματι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ φράσις τοῦ Ιεροῦ Εὐαγγελίου «πολλοὶ μέν εἰσι κλητοί, δλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί», Μάρκ. 20, 16, ὡς καὶ τὸ κοινόν: τὸ ράσσο δὲν κάνει τὸν παπά. Ἡ φράσις εἶναι παλαιὸς στίχος ἐκ τῆς Ὁρφικῆς διδασκαλίας, ποὺ περιέπεσεν εἰς παροιμίαν. Τὰς ἴδεας τῶν Ὁρφικῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης τῆς ψυχῆς, περὶ ἐγκρατείας, περὶ μυήσεως καὶ καθαρμοῦ, ποὺ ὥφειλον νὰ ἐγγυῶνται διὰ τὴν εἰς τὸν Ἀδηγὸν μεταβαίνουσαν ψυχὴν ἔνα ταξίδι χωρίς κινδύνους μὲν εύτυχες τέρμα πλησίον τῶν θεῶν, εἰχον δεκτὴ καὶ οἱ Ημαγόρειοι (ὅρα καὶ 63γ, 67γ, 70γ).

γενέσθαι, γενέσθαι (εἰς) ὄν.

ἀνύτω, κατορθώων.

σαφές, τὸ ἀληθές, τὴν ἀλήθειαν.
εἰκότως, συνδετέον πρὸς τὸ οὐ χαλεπῶς φέρω.
εὖ ἄν ἔχοι, καλῶς θὰ είχε, θὰ ημουν εὐχαριστημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 14

εύθυνς, ἀσυνδέτως, ἐπεξίγγισις.

πνεῦμα, πνοή, ἀνεμος.

καπνός, ὄμοιώσις ἡξ Ἰλ. Ψ, 100 «ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἥρτε καπνὸς ὥχετο...».

διαπτομένη, διαπέτομαι, πετῶ ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἐξαφανίζομαι.

παραμυθία, παρηγορία, παραμυθητικοὶ λόγοι (ὅρα καὶ διαμυθολογῷ δλίγον κατωτέρω), κατ' ἄλλους πειθώ, ἀπόδειξις διὰ μαρτυρίων.

πίστις, βεβαίωσις, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

ἔστι, διαρκῶς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

δύναμις, δύναμις ζωική.

φρόνησις, ἡ δύναμις τοῦ νοεῖν. Ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ὡς καθορίζεται ἐδῶ, ἔχει δητῶς ἀξίαν, διότι ἡ ἀπλῇ ὑπαρξία τῆς ψυχῆς, ὡς παρ' Ὁμήρῳ, δηπου τὰ εἰδῶλα, διὰ νὰ ἐγγοσοῦν, πρέπει νὰ πίουν αἷμα, δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν.

διαμυθολογῶ, διηγοῦμαι: μύθους, συζητῶ μὲ μύθους, ριψοκινδυνεύω συζητῶν μὲ βάσιν μερικὰς ὑποθέσεις. "Ἄξιον σημειώσεως είναι τοῦτο ἐδῶ· οὐδὲ δηλ. ὁ Πλάτων ἐπίτηδες μεταχειρίζεται τὰς λέξεις «παραμυθία καὶ διαμυθολογῷ μεν μὲ λεπτὴν σημασιολογικὴν ἀπόχρωσιν, διὰ νὰ δειξῃ, οὐδὲ δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν αὐστηρῶς λογικὰς ἀπόδειξεις, ἀλλ' ἀληθοφανεῖς (εἰκὸς οὕτως ἔχειν). Πίστιν θέων γὰρ ἐμπνεύσῃ καὶ ἡ ἀπόδειξις του είναι περισσότερον ἥθικὴ παρὰ θεωρητικὴ (ὅρα καὶ κεφ. 5, 61ε καὶ κεφ. 13, 69γ).

κωμῳδιοποιός, ἐδῶ ὁ Πλάτων ὑπαινίσσεται εἴτε τὸν Ἀριστοφάνη, δὲ δροῖος ἐγελοιοποίει τὸν Σω. εἰς τὰς Νεφέλας (1484...), εἴτε τὸν Εὔπολιν λέγοντα: μισθῷ τὸν Σωκράτη, τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην.

ἀδολεσχῶ, φλυαρῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 15

αὐτὸν τῇδε πῃ, τὸ αὐτὸν ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα, τὸ δὲ τῇδε πῃ εἰς τὰ ἐπόμενα.

παλαιὸς λόγος, παλαιὰ δοξασία, παράδοσις (τῆς μετεμψυχώσεως ή μετενσωματώσεως). Ἀν καὶ τὸ ἐπόμενον (70ε) μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ δόγμα τοῦ Ἡρακλείτου, ὁ Πλάτων ἔννοει ἐδῶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁρφικῶν καὶ Ημιθαγορείων (ὅρα καὶ 63γ, 67γ, 69γ). Τὸ αὐτὸ περὶ μετεμψυχώσεως ἐπίστευον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι.

μεμνήμεθα, ἐνθυμούμεθα.

ἄλλο τι, ἄλλο τι (ἐστιν) ή...

τοῦ ταῦτ' εἶναι, τοῦ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅτι δηλ. ὁ θρῦλος εἶναι δρθές.

λόγος, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

κατ' ἀνθρώπων, ἐν σχέσει πρός..., ὅσον ἀφορᾷ τούς...

κατὰ ζῷων καὶ φυτῶν, ὁ Πλάτων δὲν θέλει γ' ἀποδώσῃ ἀθανασίαν εἰς τὰ ζῷα καὶ φυτά, ἀλλὰ θέλει νὰ δεῖξῃ, ὅτι ὁ νόμος τῆς γενέσεως ἐκ τῶν ἐναγτίων εἶναι γενικός.

αἰσχρός, ἀσχημος.

ἔχω, γνωρίζω, κοινῶς κατέχω, τὸ ξέρω καλά.

ἔξι ἐναντίων τὰ ἐναντία, τοῦτο ἥδη ἡτο δόγμα τῶν Ἡρακλείτεων.

δυοῖν ὄντοιν, παράθεσις πληθυντικοῦ (ἐναγτίων).

μεταξύ, μεταξὺ μείζονος καὶ ἐλάσσονος.

τὸ μέν... τὸ δέ... τὴν μὲν μίαν γένεσιν... τὴν δὲ ἄλλην.

διακρίνω — συγκρίνω, χωρίζω — ἐνώνω.

κάν..., καὶ (λέγομεν) ἀναγκαῖον ἀν εἶναι οὕτως ἔχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 16

ἐγρηγορέναι — καθεύδειν, ἀγρυπνεῖν — κοιμᾶσθαι.

καὶ αἱ γενέσεις..., καὶ αἱ γενέσεις αὐτοῖν είσι δύο μεταξὺ δυοῖν ὄντοιν.

συζυγία, ζεῦγος.

τὴν μὲν — τὴν δέ, ἐπιμερισμὸς εἰς τὸ τὰς γενέσεις.

καταδαρθάνειν — ἀνεγείρεσθαι, κοιμᾶσθαι — ἀγρυπνεῖν, ὕπνος — ἐγρήγορσις.

τοῖν, χρῆσις τοῦ ἀρσεν. ἀρθρου ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ.

ταύτῃ, ἐδῶ, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό.

ἀναβιώσκεσθαι, ἀναβίωσις, τὸ νὰ ξαγκᾶῃ κανείς.

ἐδόκει, ὁ παρατ. διότι ἀποθλέπει εἰς κεφ. 15, 70γδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 17

ἀδίκως, χωρὶς λόγου, χωρὶς αἰτίαν.
ἀνταποδίδωμι, ἀμετάδ. ἀντιστοιχῶ.
ώσπερεὶ κύκλῳ περιιόντα, τρόπον τινὰ διαγράφοντα κυκλικὴν
τροχιάν.

ἀνακάμπτω, (πάλιν, πλεονασμὸς) ἀμετάδ. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέψω.
τελευτῶντα, ἐν τέλει, εἰς τὸ τέλος.
οἶον, παραδείγματος χάριν.

λῆρος, ἄρσ. (παραλήρημα) φλυαρία, ἀνοησία, ἀφέλεια παιδαριώδης.
τὸν Ἐνδυμίωνα, τὸν θρῦλον τοῦ Ἐνδυμίωνος. 'Ο Ἐνδυμίων, βο-
σκὸς ὥραιος, ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν "Ολυμπὸν, ὃπου προσ-
είλκυσε διὰ τὴν ὥραιότητά του τὴν προσοχὴν τῆς Ἡρας, τὸ ὄποιον
οὗτος δὲν ἀπέρριψε. Διὰ τοῦτο ἔξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ ἐτιμωρήθη
ὑπὸ αὐτοῦ γά καιράται χωρὶς γά καπνήσῃ ποτέ.

οὐδαμοῦ ἀν φαίνοιτο, δὲν θὰ ἐτόλμα γά φανῇ, δὲν θὰ γιμποροῦσε
νά συμβῇ, δὲν θὰ είχε καιρίαν ἀξέιν.

'Αναξαγόρας, ὁ Κλαζομένιος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 500 π. Χ. Διάση-
μος φιλόσοφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, ἐγκατασταθεὶς εἰς Ἀθή-
νας τὸ 460 π. Χ. περίπου. Οὗτος εἶπε τὸ περίφημον: « πάντα χρήματα
ἥγη διοισ, εἰτα νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε ». Διγλασὴν ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν χάρος
ἔ Νοος (τὸ πνεῦμα) ὠργάνωσε τὸν κόσμον ἀρμονικῶς (ὅρα καὶ εἰσα-
γωγή).

ἐκ τῶν ἄλλων, οὐχὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων.

τίς μηχανή..., ποῖος τρόπος θὰ ὑπῆρχε γά μή...

παντὸς μᾶλλον, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο (κεφ. 11, 67β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 18

ἐνὶ λόγῳ, (ὑπομνήσω σε), μὲ μίαν ἀπόδειξιν...
αὐτοί, μόνοι των.

ἐπιστήμη, ἀκριβής γνῶσις, ἀληθής γνῶσις, γνῶσις.

όρθιδος λόγος, ὅρθις συλλογισμός, ὅρθη κρίσις.

ἔπειτα, μετά τὸ γενικὸν μέν, θέτει τὸ ἔπειτα εἰδικεύων τὸ
παράδειγμα, ἀντὶ γά θέσῃ δέ.

διαγράμματα, γεωμετρικὰ σχήματα. 'Ο Ηλ. ὑπαινίσσεται: Ὁ τι
καὶ ἐν τῷ « Μένωνι » κεφ. 15-21, 80δ - 86γ ἀναφέρεται: Δοῦλος τοῦ

Μένωνος ἐρωτώμενος καταλλήλως ὑπὸ τοῦ Σω. εὑρίσκει ἀληθείας γεωμετριάς, ὡς γὰ εἶχε διδαχθῆ γεωμετρίαν.

κατηγορεῖ, ἀποδεικνύει (ό ἄγων ἐπὶ τὰ διαγράμματα).

μαθεῖν, γὰ μάθω, γὰ ἀκούσω τοῦτο . . . δηλ. ν' ἀναμνησθῶ.

γάρ, δ γὰρ ἐδῶ εἰναι ἐπεξηγηματικός.

ἐπίστασθαι, ἐν τῇ διαγοίᾳ λαθεῖν, γὰ τὸ ἐγνώριζε.

ἢ ἄλλην τινὰ αἴσθησιν λαβών, ἢ δι’ ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως ἀντιληφθείεις.

οὗ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ποὺ δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς αὐτῆς γνώσεως.

οὐ τὴν ἔννοιαν ἔλαβεν, τὸ ὅποιον συνέλαθε μὲ τὸν νοοῦ του.

παιδικά, κεφ. 12, 68α.

ἔγνωσαν — ἔλαβον, γνωμικοὶ ἀδρεστοι.

γεγραμμένον, ρ. γράφω, ζωγραφῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 19

εἴτε ἐλλείπει..., εἴτε τοῦτο ἐλλείπει (ὑπολείπεται) τι ἐκείνου κατὰ τὴν ὄμοιότητα εἴτε μὴ (ἐλλείπει).

ἴσον, ἡ ἴδεα τοῦ ίσου.

ἢ ἔστιν, τὸ ὅν, τὸ ὅντως ὅν, ἡ ἴδεα.

ὅν, μετοχὴ ἐνδοτική. Ἐπίσης καὶ ὅντα (ταῦτα).

ἴσα, ἡ ἴδεα τοῦ ίσου, δ πληθ. κατὰ τὰ ίσα πράγματα.

ταῦτά τε, τὰ πράγματα.

ἔως ἂν, ἔως ἂν ἐννοήσῃς, ἐφ' ὅσον δηλ. ηθελες ἐγγονήσει.

ἐνδεῖ, (ὑποκ. τὰ ίσα — πράγματα —) τι ἐκείνου, εἶναι κατὰ τι κατώτερα ἐκείνου (τῆς ἴδεας τοῦ ίσου).

τῷ, τῷ εἶναι, δηλ. ὡς πρὸς τὸ γὰ εἶναι.

οἷον ἄλλο τι τῶν ὅντων, τρόπον τινὰ κάτι ἄλλο ἀπὸ τὰ ὅντα.

ἐκεῖνο, τὸ ὅν, ἡ ἴδεα.

προσέοικα, προσομοιάζω.

τὰ ίσα, τὰ ίσα πράγματα.

όρέγομαι, ἐπιθυμῶ, ποθῶ (ὄρεξις).

ταῦτὸν δὲ πάντα ταῦτα, τὸ αὐτὸν ίσχύει δι’ ὅλας τὰς αἰσθήσεις, δὲν ὑπάρχει κακία διαφορά . . .

τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν, (ίσα) τὰ αἰσθητὰ ίσα.

άνοίσειν, βραχ. ἀντὶ : ἀναφέροντες ἐννοήσειν, νὰ συγχρίνωμεν, νὰ συσχετίσωμεν.

γενόμενοι εὐθύς, εὐθὺς μόλις ἐγεννήθημεν.

πρὸ τούτων, τοῦ δρᾶν, ἀκούειν κλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 20

αύτήν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν γνῶσιν.

τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀντὶ νὰ εἶπῃ τὸ ἄνισον.

ἐπισφραγίζομαι, ἐπιθέτω τὴν σφραγίδα, ἐπιθέτω ὡς σφραγίδα·
ἔδω δίδω τὸ χαρακτηριστικὸν ὄνομα, τὸν χαρακτηριστικὸν δρόν.

τοῦτο ὃ ἔστι, αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει, τὸ ὄν, ή Ἰδέα.

καὶ... ἀπορινόμενοι, κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον τῆς φιλοσο-
φικῆς ἐρεύνης, τὴν ὅποιαν χαρακτηρίζει ή ἐρωταπόκρισις.

ἐκάστοτε, εἰς ἐκάστην γέννησιν.

γίγνεσθαι, ἐκ τῶν προηγ. νοητέον τὸ ἀνάγκη (ἐστι).

ἀπόλλυμι, λησμονῶ, κοινῶς χάγω, ξεχάνω.

ἀναλαμβάνω, ἀνακτῶ.

δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτο τε ἐφάνη, κεφ. 18 καὶ 19.

οὐδὲν ἄλλ' ἦ..., οὐδὲν ἄλλο (ποιοῦσιν) ἦ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 21

δίδωμι λόγον, δίδω λόγον διατί, δικαιολογῶ.

πολὺ μᾶλλον, πολὺ περισσότερον, πολὺ τούγαντίον.

τηνικάδε, αὐτὴν ἔδω τὴν ὥραν, κοινῶς τέτοια ὥρα, (μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ Σω., διότι μόνον οἱ φιλόσοφοι εἰναι εἰς θέσιν νὰ δικαιολογοῦν
περὶ ὧν ἐπίστανται).

ἐν ἀνθρώπου εἴδει, ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ.

φρόνησις, κεφ. 14, 70β.

εἰ μὴ ἄρα, ἐκτὸς ἐὰν τυχόν, ἐκτὸς ἐὰν ισως.

ἐν... χρόνῳ, ἐξυπακούεται ἦ ἐν τῷ γίγνεσθαι.

ἐλαθον... οὐδὲν εἰπών, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω εἴπον κάτι ἀγεν
περιεχομένου, δὲν εἴπον τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 22

άναφέρω, κεφ. 19, 75β.

άπεικάζω, συγκρίνω, παρομοιάζω, παραθάλλω.

ἄλλως, εἰς μάτην.

ταῦτα... τάδε, αἱ ἰδέαι... αἱ ψυχαὶ (ἢ προῦπαρξίες τῆς ψυχῆς).

ύπερφυσῶς, κεφ. 10, 66α.

εἰς... καταφεύγει δὲ λόγος, ὥραία τελειώνει τῇ συζήτησις (τὸ ἐπιείρημα, ἢ ἀπόδειξις).

καρτερώτατος, λίαν ισχυρογάμων, λίαν ἐπίμονος.

οὐκ ἐνδεῶς, λιτότης, ἀρκούντως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 23

ἐνέστηκεν, ὅφίσταται ὡς κώλυμα, ἐγκαντιώνεται.

διασκεδάννυμαι, διασκορπίζομαι, ἔξαφανίζομαι..

τοῦ εἶναι, τῆς ὑπάρχεως.

τοῦτο, ὃ διασκεδασμός.

ἄλλοιθέν ποθεν, ἐκ στοιχείων διαφορετικῶν ἀπὸ ἐκείνα ποὺ συγίσταται τὸ σῶμα.

ῶσπερ ἥμισυ, τρόπον τινὰ τὸ ἥμισυ.

τέλος ἔχειν, νὰ είναι τελεία.

συντίθημι εἰς ταύτόν, συνενώνω, συγδυάζω.

αὐθίς γίγνεσθαι, νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωήν.

δπερ λέγεται, (ἀντὶ παρφαγμένου), ὅπως ἔχοιεν εἴπει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 24

διαπραγματεύομαι, συζητώ, ἔξετάζω.

ἔτι μᾶλλον, ἀκόμη διεξοδικώτερον (ἢ πρότερον).

δέδοικα τὸ τῶν παίδων, κατέχομαι ἀπὸ τὸν φόδον, τὸν συγήθη εἰς τὰ παιδιά.

διαφυσῶ, φυσῶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, διασκορπίζω.

ἄλλως τε καί, καὶ μάλιστα.

πνεῦμα, ἀνεμος.

ἐπιγελῶ, γελῶ ἐπιδοκιμάζων.

ἐν ἡμῖν, ἐννοεῖ πάντας τοὺς παρόντας.

μορμολύκειον, κυρίως τὸ προσωπεῖον, μὲ τὸ ὄποιον ἐφόδιζον τὰ παιδιά, φρέσητρον, κοινῶς σκιάχτρο.

ἐπάρδω, ἔδω, ως ἐπιφρήγνη ἐπιφρᾶται δὲ γῆσαν ἀσματα μαγικὰ ἢ λόγοι, δι' ὧν ἐθεραπεύοντο νόσοι, τραύματα κλ., ὅπως τὰ σημμερινὰ ξόρκια. Ὁ Πλάτων ἐδῷ ἐννοεῖ τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους πρὸς θεραπείαν νοσούσης ψυχῆς.

ἔξεπάρδω, θεραπεύω μὲ ἐπιφρᾶς.

ἐπιφρδός, ὁ θεραπεύων μὲ ἐπιφρᾶς, ὁ μάγος.

βαρβάρων, ὁ Πλάτων δὲν ἀνεγνώριζεν ἑθνικὰς διαφορὰς εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ὁ Ἱδιος ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς σπουδὴν.

ζητεῖν, νὰ ἔξετάξετε αὐτὸν τὸ ζήτημα.

ὑπάρξει, ἀπροσώπ. θὰ γίνουν.

ἀπολείπω, ἀφήγω τι ἀτέλεστον ἢ ἄρρητον, διακόπτω.

εἴς σοι ἡδομένῳ ἐστίν, ἐκαὶ σοῦ εἶναι εὐχάριστον.

πῶς οὐ γάρ μέλλει, (μοις ἡδομένῳ εἶναι;) καὶ διετί ὅχι; πῶς νὰ μὴ μου εἶναι; (εὐχάριστον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 25

έαυτούς, αὐτοπαθ. ἀντων. γ' προσώπ. ἀντὶ α' ἡμᾶς αὐτούς.

συνθέτω, διαφέρει τοῦ προηγουμένου συντεθέντι, διότι ἢ σύνθετις ἔξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

φύσει, ἀνήκει εἰς τὸ ἐπόμενον προσήκει.

ταύτη ἥπερ, ἔτσι, ὅπως ἀκριθῶς, καθ' ὃν ἀκριθῶς τρόπον.

εἴπερ τῷ ἄλλῳ, κεφ. 2, 58ε.

άει κατὰ ταύτα καὶ ώσαύτως ἔχει. Μὲ τὸν τεχνικὸν τοῦτον ὅρον ὁ Πλ. χαρακτηρίζει πάντοτε τὰς ἰδέας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ αἰσθητά: τὰ ἄλλοτε ἄλλως (ἔχοντα) καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτά, εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια μὲ τὸν ἔαυτόν τους καὶ διάποσ τῆς ὑπάρχεις τῶν εἶναι ἔνας καὶ διδιος, εἶναι ἀναλλοίωτα αἰωνίως, εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἔχουν πάντοτε. Ὁρα καὶ 78δ.

δέ, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸς ἔξαρσιν, ἀντιθέτως.

ἴωμεν, ἐπανίωμεν.

ἐφ' ἄπερ, (ἥλθομεν) ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ, κεφ. 10, 65δε, κ. ἐ.

αὐτὴ ἡ οὐσία, ἡς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι, αὐτὴ ἡ οὐσία (ἢ ἰδέα, ἡ πραγματικότης), διὰ τὴν ὑπαρξίην τῆς ὄποιας δίδοιτεν λόγον.

αὐτὸν ἔκαστον, ὁ ἔστιν, τὸ ὄν, κάθε μία πραγματικότης, που
ὑπάρχει, τὸ ὄν, ὃ τι ἔκαστον εἶναι καθ' ἑαυτό, τὸ δυτικός ὄν.

ένδέχομαι, ἐπιδέχομαι.

ἥ, ἐπαναλαμβάνεται: ἡ ἐρώτησις ἀκριβέστερον ὑπὸ ἄλληγρη μορφήν.
μονοειδές, ἀπλοῦν, ἀσύνθετον.

οὐδέποτε οὐδαμῆ οὐδαμῶς οὐδεμίαν, ἐπισώρευσις κατὰ πλεο-
νασμὸν ἀργήσεων πρὸς ἔξαρσιν τοῦ ἀναλλοιώτου.

τί δὲ (οἵτις) τῶν πολλῶν, τί δὲ φρονεῖς διὰ τὰ πολλά.

τῶν ἐκείνοις ὁμοωνύμων, τῶν ὁμωνύμων μὲν ἐκείνας (τὰς ιδέας).
πᾶν τούναντίον, δλως ἀντιθέτως.

οὐκ ἔστιν, (ἄλλο τι) ὅτῳ (δοτ. δργαν.).

ἐπιλαμβάνομαι, ἀπτομαι, συλλαμβάνω, ἀντιλαμβάνομαι:
άειδής, ἀδρατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 26

τίθημι, ὑποθέτω, παραδέχομαι, ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου μετὰ τῶν
βούλει, βούλεσθε, θέλεις, θέλετε, τίθεται: ὑποτακτική.

ἔχον, (θῷμεν).

ἄλλο τι, (ἔστιν γ).).

ἥμῶν αὐτῶν, οὐχὶ αὐτοπαθής ἀντωνυμία.

τῷ εἴδει, μὲν ἀρθρον, διότι γῆη ἐμνημόνευσε τὴν λέξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 27

πάλαι, ώς ἐν κεφ. 10, 65β καὶ ἔξης.

προσχρῶμαι, χρησιμοποιῶ προσέτι, διότι δύναται: νὰ ἔξετάζῃ ἡ
ψυχὴ καὶ ἀνευ τῆς συνεργασίας τοῦ σώματος (κεφ. 10, 65γ).

τὸ διὰ τοῦ σώματος, (σκοπεῖν), δηλ. τὸ διὸ αἰσθήσεως.

ἴλιγγιῶ, (ἴλιγγος), ζαλίζομαι.

τοιούτων, δηλ. πλανωμένων καὶ ταραττομένων.

πλάνος, περιπλάνησις.

ἐκεῖνα, τὰ δυτικά δυτα, αἱ ιδέαι.

συγχωρῶ, συμφωνῶ.

ὅλφ καὶ παντί, καὶ εἰς τὸ σύνολον καὶ εἰς τὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 28

πεφυκέναι, πεφ. (τοιοῦτον) οἶον ἀρχεῖν...

ξυμβαίνει, ἔξαγεται ως ἀναγκαῖον συμπέρασμα.

νοητόν, τὸ νοοῦν, (ἐνεργητικόν) ἀνόητον, τὸ μὴ νοοῦν.
ἢ, πῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 29

τὸ παράπαν, ἐπίρρημα: παντελῶς.

ἐν ὁρατῷ, (τόπῳ), ἔννοεῖ τὸν τάφον.

διαπίπτω, διαλυόμενος καταρρέω, διαρρέω.

διαπνέομαι, διασκορπίζομαι ως ἡπαγός, ἔξαφανίζομαι. Τὰ τρία
ἀπαρέμφατα ἀποτελοῦν κλίμακα ἀποσυνθέσεως.

ἐπιεικῶς, ἀρκετά, λίγα.

ἐπιμένω, παραμένω, διατηροῦμαι.

καί, φυσική σειρά: καὶ ἐὰν μέν τις...

χαριέντως ἔχω τὸ σῶμα, ἔχω ἀνθηρὸν καὶ χαριτωμένον τὸ σῶμα.

ἄρα, ή ἀκμὴ τῆς ἥλικίας, ή ὥριμότητς.

καὶ πάνυ μάλα, (συχνὸν ἐπιμένει χρόνον).

συμπίπτω, συμπαξεύομαι, παραίνομαι (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν
ἐντοσθίων κλ.).

όλιγου (δεῖν) ὅλον, σχεδὸν δλόκληρον (τὸ σῶμα).

ταρίχευσθέντες, ή ταρίχευσις ήτο συνήθης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
('Ηρόδοτος βιβλ. 2 κεφ. 86...). Τοιαῦτα ταρίχευθέντα πτώματα (μού-
μιες) διάρχουν σήμερον καὶ εἰς τὸ Ἐθνολογικὸν Μουσεῖον.

ἀμήχανον ὄσον, ἀμέτρητον, ἐπ' ἀδριστον.

καὶ ἀν σαπῆ, (τὸ σῶμα).

ώς ἔπος εἰπεῖν, σὰν νὰ εἰποῦμε, σχεδόν.

τοιοῦτον ἔτερον, (κεφ. 2, 58δ) διοιον, ἀνάλογον (μὲ τὴν ψυχήν).

γενναῖος, ὑπέροχος, εὐγενής, ἔξαιρετος.

εἰς "Αἰδους ως ἀληθῶς, εἰς τὸν πραγματικὸν "Ἄδην — καὶ οὐχὶ^τ
τὸν "Ἄδην τοῦ πλήθους —. Ο Πλ. ὑπαινίσσεται ἐδῶ τὴν ἐτυμολογίαν
τῆς λέξεως "Αἰδης (ἀειδής), τὸν δρόποιον πιστεύει ὅντως ως ἀειδῆ,
ἀόρατον, δπου η καθαρὰ ψυχὴ εύρισκει καταφύγιον πλησίον τοῦ θεοῦ.
ἴτεον, ρημ. ἐπίθ. τοῦ εἵμι, πρέπει νὰ διάργῃ.

διαφυσῶμαι, (κεφ. 24, 77δ), οἱ παρακ. παριστῶσι λόγῳ τῆς βε-
βαιότητος τοῦ λέγοντος τὴν πρᾶξιν ως τετελεσμένην.

πολλοῦ γε δεῖ, πολὺ ἀπέχει, κάθε ἄλλο.
 κοινωνοῦσα, διορίζει τὴν προηγουμένην μετοχήν.
 ἐκοῦσα εἶναι, ἔκουσίως, τὸ ἀπαρ. πλεονάζει μετὰ τὴν μετοχήν.
 τῷ ὅντι, τῷ ὅντι μελετῶσα ῥαδίως τεθυάναι.
 οὐκοῦν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς παρεγθετικῆς: τὸ δὲ
 οὐδὲν... διακοπεῖσαν πρότασιν: ἐὰν μὲν καθαρά...
 ὑπάρχει αὐτῇ, ἀπροσώπ. τῆς ἐπιτρέπεται, δύναται:
 ἄνοια, ἔλλειψις νοῦ, ἀφροσύνη, παραλογισμός.
 κατὰ τῶν μεμυημένων, δσον ἀφορῷ τοὺς μεμυημένους εἰς τὰ
 μυστήρια, τὰ Ὀρφικὰ (ὅρα καὶ κεφ. 13, 69γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 30

ἐὰν δέ, εἶναι ἀντίθεσις εἰς τὸ προηγ. ἐὰν μὲν καθαρά...
 γοητεύω, μαγεύω (ὅρα κεφ. 11, 66δ).

σκοτώδης, σκοτεινός.

αἰρετόν, καταληπτόν, ὃ τι δὲ εἶναι σκοτεινὸν διὰ τὰ μάτια καὶ ἀόρατον, προσιτὸν δὲ εἰς τὴν νόησιν καὶ διὰ τῆς φιλοσοφίας καταληπτόν, τοῦτο δὲ συνγθισμένη καὶ νὰ τὸ μισῆ καὶ νὰ τὸ τρέμη καὶ νὰ τὸ ἀποφεύ. γη, νομίζεις λοιπὸν δτε μία ψυχὴ εἰς τοιαύτην κατάστασιν θὰ ἀποχωρίσῃ — τοῦ σώματος — καὶ θὰ εἶναι αὐτῇ καθ' ἔκυτὴν δλοκάθαρη;

οἵει..., ἀπόδοσις εἰς τὸ ἐὰν δέ γε...

εἴλικρινής, καθαρός, δλοκάθαρος.

οὐδ' ὄπωστιοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.

διαλαμβάνω, πιάνω ἀπὸ τὴν μέσην (ὅρος παλαιστικός).

διειλημένην, (ἀπαλλάξεσθαι).

δύμιλία, συγκαναστροφή.

συνουσία, ἀχώριστος συμβίωσις, συγκαναστροφή, κοινωνία.

μελέτη, μέριμνα (διὰ τὸ σῶμα).

ἐμποιῶ ἔνμφυτον, κάνω συμφυές, συγκωνεύω.

ἐμβριθής, βαρύς, ἐπαχθής.

μνήματα, μνημεῖα νεκρῶν.

κυλινδοῦμαι, κυλίσμαι, περιφέρομαι, στριφογυρω.

σκιοειδῆ φαντάσματα, δημιώδεις δοξασίαι περὶ φαντασμάτων, ὡς
 καὶ οἱ παρ' ἥμιν βρυκόλακες.

εἴδωλα, διοιώματα.

είναι, (εἰκός ἐστι:).

τίνω δίκην, δίδωμι δίκην, τιμωροῦμαι.

τροφῆς, γεν. αἰτ. τροφή, ἀγωγή, τρόπος τοῦ βίου.

έπιμυμίᾳ, δοτ. αἰτ. ἔπινεπακολουθοῦντος, γεν. ἀντικειμενική.

ένδεθῶσιν εἰς σῶμα, δεσμευθοῦν μέσα εἰς σῶμα, ἐνσαρκωθοῦν
(ὅρα κεφ. 15, 70γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 31

εἰς τοιαῦτα ἥθη, εἰς τῷ ποὺ ἔχουν ἥθη ἀνάλογα μὲν ἔκεινα...

μελετῶ τι, φροντίζω περὶ τίνος, ἀσκῶ τι.

γαστριμαργία, ἀδηφαργία.

ὑβρις, ἀσέλγεια.

εὐλαβοῦμαι, φέρομαι ώς εὐλαβής, προφυλάξτομαι, μὴ διευλα-
βημένους, ἀναιδῶς λύγσαντας.

ἴκτινος, εἶδος ίέραχος, κοινῶς περδικογέραχο.

ἀμέλει, προσταχτ. τοῦ ἀμελεῖν, μὴ σὲ μέλη, βεβαίως.

έπιτηδεύω, ἀσκῶ, οἱ ἀσκήσαντες τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν
ἀρετήν.

γεγονυῖα, ἡ δποία ἀποκτάται.

πολιτικόν, κοινωνικῶς ὠργανωμένον, κοινωνικόν.

μέτριος, χρηστός, μετρηγμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 32

οὐ θέμις, (ἐστί τινι) δὲν είναι ἐπιτετραμμένον.

φιλομαθής, φιλόσοφος.

καρτερῶ, νποιμένω σταθερῶς, ἀντέχω εἰς τὰς στερήσεις.

οἰκοφθορία, καταστροφὴ τῆς περιουσίας.

ἀτιμία, ἔλλειψις τιμῶν, στέρησις τιμῶν.

ἀδοξία, ἔλλειψις δόξης, ἀσημίστης.

μοχθηρία, ταπεινὴ κοινωνικὴ θέσις.

τοιγάρτοι, διὰ τοῦτο λοιπόν.

ἄπασιν, ἡ π. χαίρειν εἰ πόντες.

πλάττω σώματα, φροντίζω νὰ κάμω ώρατα σώματα.

αύτοῖς, (τοῖς πλάττουσι σώματα).

λύσις, ἐξιλέωσις, ἀπολύτρωσις.

ταύτη τρέπονται, ἀκολουθοῦν αὐτὴν τὴν ὁδόν.
ἐκείνῃ, τῇ φιλοσοφίᾳ.
ἢ ύφηγεῖται, τὴν ὅποιαν ὑποδεικνύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 33

παραλαβοῦσα, ὡς παιδαγωγός.
ἀτεχνῶς, θλως διόλου, τελείως (κεφ. 2, 59α).
εἰργμός, εἰρκτή, φυλακή.
τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτε... πρόληψις, ἀντὶ :
κατιδοῦσα (ἢ φιλοσοφία), δτὶ τοῦ εἰργμοῦ ἢ δειγό-
της διὶ ἐπιθυμίας ἐστίν, εἶναι δηλ. ἔργον τῆς ἐπιθυμίας, εἶναι
δηλ. συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐπιθυμίαν.

ώς ἄν... εἴη τοῦ δεδέσθαι, συμπερ. (ώστε μάλιστα ἣν εἶγαι τὸν
δεδεμένον ἔντλητορα), ὥστε γὰρ εἶναι πρὸ παντὸς αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ δεμέ-
νος συνεργὸς εἰς τὸ δέσιμόν του.

παραμυθοῦμαι, παραινῶ μὲ παραμυθητικοὺς λόγους, ἐνθαρρύνω.
σκέψις, παρατήρησις, ἔρευνα.

ἀναχωρῶ, ὑποστρέψω, ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

ὅ τι, δ τι τῶν σντων.

δι' ἄλλων, δι' ἄλλων μέσων, τῶν αἰσθήσεων, ἀντίθεσις εἰς τὸ...
αὐτὴν καθ' αὐτὴν.

ἐν ἄλλοις ὃν ἄλλο, διάφορον δὲν εἰς διαφόρους περιπτώσεις, ἀντί-
θεσις εἰς τὸ αὐτὸν καθ' αὐτό.

ἡγεῖσθαι, ἔξαρτάται ἀπὸ τὸ παρακελευσμένη.

ἔπαθεν, γγωμικὸς ἀδρίστος.

ῶν, γενικὴ διαιρετική.

οἶον..., ἐπεξήγησις εἰς τὸ τοσοῦτον κακόν.

λογίζομαι, ἀντιλαμβάνομαι, λογαριάζω.

ἄμα τε... καί, τὸ σύγχρονον, συγχρόνως καί...

οὐχ οὕτως ἔχον, ἀν καὶ δὲν ἔχει οὕτως. Ὁ Πλ. ἐδῶ λέγει, δτὶ
μέγιστον κακόν δὲν εἶγαι αἱ συνέπειαι τοῦ πάθους, ἀλλὰ ἢ πλάνη ἢ ἔμ-
φυτος εἰς αὐτό, δτὶ δηλ. τὸ ἀντικείμενόν του ἔχει μεγίστην πραγματικό-
τητα καὶ ἀξίαν, ἐνῷ τούγαντίον ὡς ὀρατὸν οὐδεμίαν τοιαύτην ἔχει.

προσηλῶ, καρφώνω.

προσπερονῶ, καρφώνω μὲ περόγην, προσκολλῶ.

όμοδοξῶ, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην.
 όμότροπος, ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς τρόπους.
 όμότροφος, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δίαιταν, ἀγωγήν.
 ἀναπλέα, (ἀνάπλεως) γεμάτη, μολυσμένη ἀπό...
 πίπτειν, λόγῳ τοῦ βάρους τῶν ὄλικῶν στοιχείων.
 ἄμοιρος, ἀμέτοχος.

συνουσία, (κεφ. 30, 81γ), αἱ γεν. θεῖοι... ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς λ. συνουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 34

οἱ δικαίως φιλομαθεῖς, οἱ γνησίως φιλόσοφοι.
 οὐ γάρ, ὅχι βέβαια.
 ἑαυτήν, τὴν ψυχὴν (πλάγια ἀντανάκλασις).
 πάλιν αὖ, πλεονασμός.
 ἐγκαταδέω, δένω στερεῶς εἰς τι.
 ἀνήνυτος, (ἀνύ(τ)ω) ἀτελείωτος.
 μεταχειριζομένην, μετοχ. (τὴν ψυχὴν) τινὰ ἴστὸν ἐναγ-
 τίως Πηγελ. Ἡ ὄμηρικὴ Πηγ. ἐξήλωνε τὴν νύκτα ὃ τι ὕφεινε τὴν
 γῆμέραν, ἐνῷ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνοίγοντος ὄφεων εἰς τὸ σκότος τῶν παθῶν τὰ
 δεσμά, τὰ ὅποια ἡ ἀληθῆς φιλοσοφία ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σκέψεως προσπα-
 θεῖ νὰ διαλύσῃ (ξηλώσῃ).

ἐν τούτῳ οὖσα, ἐνδιατρίβουσα ἐν τούτῳ, προσηγλωνομένη εἰς αὐτό.
 τὸ ἀληθές..., ἐπεξήγησις εἰς τὸ ἐν τούτῳ.
 ἀδόξαστον, τὸ μὴ ἐξαρτώμενον ἐν τῇς ἀτομικής δόξης, αἱ ἰδέαι.
 ἀπηλλάχθαι, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ οἰεται δεῖν.
 οὐδὲν δεινόν, (ἐστι), δὲν ὑπάρχει φόδος.
 ὅπως μή, μήπως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 63

τὸ μέν, ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἀκόλουθον μέντοι.
 τοιαῦτ' ἄττα, τέτοια περίπου.
 ἄξιον (ἐστι) κινδυνεῦσαι, ἀξίζει νὰ κινδυνεύσῃ κανεὶς μὴ δια-
 φευσθῇ.
 καλός, ὥραῖος, διότι περιέχει ὥραιας ἐλπίδας.
 ἐπάδω, κεφ. 24, 77ε, ψάλλω ώς ἐξορκισμόν.
 ἡδονὰς — κόσμους, ὅρα κεφ. 9, 64δ, ε.

είσασε χαιρειν, κεφ. 9, 64γ, ἐπεριφρόνησεν.

πλέον θάτερον..., μᾶλλον τὸ ἀντίθετον, μεγαλύτερον κακόν.

ἡγησάμενος, ἡγησ. ἀπεργάζεσθαι (αὐτοὺς — τοὺς κόσμους).

σωφροσύνη... ἀληθείᾳ, ἐπεξήγ. εἰς τὸ τῷ αὐτῇ κόσμῳ.

καλῇ, τὰ ἑδῶ λεγόμενα εἶναι μία ἀδρά ἀνακεφαλαίωσις τοῦ διαλόγου
καὶ μάλιστα τῶν : 64δ, 69δ, 82ε, 84δ, 82γ, 107γδ, 63γ, 108δ, κλ.

οἱ ἄλλοι, οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Φαιδροῦς μημονευθέντες φίλοι.

εἰς αὐθις, ἄλλην φοράν, ἄλλοτε.

ἀνὴρ τραγικός, ἔνας γῆρως τραγῳδίας.

νεκρὸν λούειν, ἐπεξήγ. Τὸ λούειν τοὺς νεκροὺς ἢτο σύνηθες εἰς τοὺς ἀρχαῖους διὰ λόγους θρησκευτικούς, διέτι δὲ ποθαγών θά γρετο εἰς συνάρτειαν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ εἶναι καθαρὸς (Οδυσ. ω 44, Ἰλι. Σ 345, Ήροδ. Βιβλ. 2, 86, Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1201).

Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον παρ' γῆμιν καθαριζομένων τῶν νεκρῶν δι' οἶνου, δξους κλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 64

εἶεν, καλά, ἔστω, διὰ τοῦ εἰεν ὁ λέγων δηλοὶ συγκατάθεσιγ, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο θέμα.

ἐπιστέλλω, (ἐπιστολῇ) γράφω, παραγγέλλω, ἀφίγνω τὴν τελευταίαν παραγγελίαν.

ὅ τι, δ τι ποιοῦντες.

ἔν χάριτι ποιῶ τινι, χαρίζομαι εἰς τινα, κάγω κάτι διὰ νὰ ἐξουπηρετήσω καὶ εὐχαριστήσω τινά.

καινότερον, δ συγκρ. βαθμὸς ἀντὶ τοῦ θετικοῦ.

ὑμῶν αὐτῶν, τῆς ψυχῆς σας.

όμοιογῶ, ὑπόσχομαι, κατ' ἀλλους ἐρμηνευτάς : συμφωνῶ.

ῶσπερ κατ' ἔχνη, τρόπον τινὰ ἀκολουθοῦντες τὰ ἔχη.

οὐδὲν πλέον ποιήσετε, δὲν θὰ κατορθώσετε τίποτε.

θάπτωμεν... τρόπον, ἡ ταφὴ ἐγίνετο κατὰ δύο τρόπους, ἡ διὰ καύσεως ἡ διὰ κατορύξεως.

έγώ, δ Σω. ἐπίστευεν, δτι τὸ ἔγὼ εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ δχι τὸ σῶμα.
διατάττω, διευθύνω.

εἰς μακάρων... εὐδαιμονίας, εἰς τόπους εὐτυχισμένους, δπου μακάριοι κατοικοῦν (κεφ. 8, 63γ).

ἄλλως, εἰς μάτηγ (κεφ. 22, 66ε).

ἡγγυάτο, ὅρα τὴν λέξιν: διπατήρ αὐτοῦ, κεφ. 2, 59β.

οὕτος μὲν γάρ, (ἡγγυάτο).

ἢ μῆν, ἀληθῶς.

παραμενεῖν, (με).

ὅδον φέρω, ὑποφέρω εὔκολότερον, καλύτερον.

προτίθεμαι τὸν νεκρόν, ἐκθέτω τὸν νεκρὸν κεκοσμημένον πρὸ τῆς ταφῆς.

ἐκφέρω, κάνω τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ.

καλῶς, ὁρθῶς, διότι τὸ γὰρ λέγη δικρίτων, ὅτι θάπτει τὸν Σω. ἀντὶ γὰρ λέγη, ὅτι θάπτει τὸ πτώμα τοῦ Σω., δὲν εἶναι ὁρθόν.

εἰς αὐτὸν πλημμελές, (ἐστί), αὐτὸν καθ' αὐτὸν εἶναι σφάλμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 65

ἀνίστατο εἰς..., βραχυλογία ἀντί: ἀναστὰς γίγει εἰς... ἢ ἀνίστατο καὶ γίγει εἰς...

τοτὲ δ' αὖ, ως ἔαν προηγεῖτο τοτὲ μέν.

ἀτεχνῶς, κεφ. 2, 59α, προσδιορίζει τὸ δρφανοί.

τὰ παιδία, ὅρα λέξιν Εανθίππη κεφ. 3, 60α.

οἰκεῖαι γυναικες, ἡ Εανθίππη καὶ αἱ συγγενεῖς γυναικες.

έναντίον τοῦ Κρίτωνος, ἐνώπιον τοῦ Κρίτωνος.

καταγιγνώσκω, κατηγορῶ, ἀποδίδω ως μοιφήν.

ἀρχόντων, τῶν ἔνδεκα, κεφ. 2, 58γ.

ἄλλως, καὶ ἐξ ἄλλων περιπτώσεων.

ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, τῆς φυλακίσεως τοῦ Σωκράτους.

τοὺς αἰτίους, ἐνν. τοὺς κατηγόρους κλ.

τὰ ἀναγκαῖα, τὸ ἀναπότρεπτον, τὸ μοιραῖον (κεφ. 6, 62γ).

ἀστεῖος, εὐγενὴς τοὺς τρόπους, (ὅπως εἶναι οἱ ἀστοὶ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἀγροίκους), λεπτός.

λῷστος, ἀριστος, χρυσὸς ἀνθρωπος.

ὁ ἄνθρωπος, διμέλλων γὰρ δώσῃ τὸ φάρμακον.

πίνοντες, τὸ κάνειον.

ἐγχωρεῖ, ἀπροσώπως, ἔξεστι, ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ρός.

όφλισκάνω γέλωτα, θεωροῦμαι γελοῖος.

γλίχομαι, ποιῶ, ἐπιθυμῶ ἔξαιρετικά.

οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε ἐκ τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 66

παῖς, ὑπηρέτης τοῦ Κρίτωνος (κεφ. 3, 60α).

κύλιξ, ποτήριον, κυρίως κρασοπότηρον, εὔρύ, δίωτον.

ὦ βέλτιστε, φίλατε, ἀγαπητέ μου, καλέ.

γάρ, ἐπειδὴ, καὶ αἰτιολογεῖ τὸ τί χρὴ ποιεῖν.

περίειμι, περιπτῶ, περιιέναι — κατακεῖσθαι, ἀμφότερα
ἔχαρτωνται ἐκ τοῦ χρῆ.

αὐτὸς ποιήσει, θὰ ἐνεργήσῃ μόνον του.

όρεγω, (ὅργια) ἐκτείνω, προσφέρω.

ἴλεως, ἵλαρός, εὔθυμος, χαρούμενος, γαλήνιος.

τρέω, τρέπομαι εἰς φυγὴν ἐκ φόβου, οὐδὲν τρέσας, ἄνευ φόβου.
οὐδὲ διαφθείρας οὔτε... προσώπου, καὶ χωρὶς γ' ἀλλοιώσῃ οὔτε

τὸ χρῶμά του οὔτε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του.

ταυροδόν, μὲ βλέμμα ταύρου, μὲ βλέμμα ἀτενές.

ἀποσπένδω, προσφέρω σπονδήν.

μέτριος, ἴκανός, ἀρκετός.

μανθάνω, ἔννοω, καταλαβαίνω.

ἄλλ' εὑχεσθαι γέ που, ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἐπιτρέπεται σπονδή, ἐπι-
τρέπεται διμως τούλαχιστον — νομίζω — ἢ εὐχή.

χοή, (εὔχεσθαι).

ἐπισχόμενος, (τὴν κύλικα), ἀφοῦ ἐκράτησε τὸ ποτήριον εἰς τὰ
χεῖλη του, ἢ ἀφοῦ ἐκράτησε τὴν ἀναπνοήν του ἢ ἀφοῦ ἔμεινε ἀκίνητος.
εὔκόλως, μὲ ἀταραξίαν, χωρὶς δυστροπίαν.

ἐπιεικῶς, μόλις, διπλασιόποτε.

οὐκέτι, (οἰοί τ' ἦμεν).

βίᾳ ἐμοῦ αὐτοῦ, παρὰ τὴν προσπάθειάν μου νὰ συγκρατηθῶ.
ἀστακὴ ἔχώρει, ἔτρεχαν κρουνηδόν, ποτάμι (οὐχὶ κατὰ σταγόνας).
έγκαλυψάμενος, καλύψας διὰ τοῦ ἱματίου τὸ πρόσωπον.

οἶον, διότι τοιούτου.

ἀναβρυχῶμαι, ἐκδάλλω βρυχηθμὸν δδύνης, ξεσπῶ εἰς θρήνους.

οὐδένα ὅντινα οὐ, ἔλξις (οὐδεὶς τὴν, ὅντινα οὐ), πάντας.

κατακλῶ, συντρίω, ραγίζω τὴν καρδίαν.

οὐχ ἥκιστα, λιτότης, πρὸ παντός.

πλημμελῶ, κάγω μουσικὸν σφάλμα, μεταφορικῶς ἀμαρτάγω, κάγω
ἀγόητα πράγματα.

εύφημια, τὰ καλὰ λόγια ἡ ἡ σιωπή· οἱ παριστάμενοι εἰς θυσίαν ὥφειλον νὰ λέγουν καλὰ λόγια ἡ γὰ σιωπῶσι, μήπως ἀκουσίως εἴπουν ἀσχηματικά λόγια. Ἐπειδὴ δὲ καὶ διὸ θάνατος κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ἦτο ιερὰ στιγμὴ, διότι μᾶς φέρει εἰς ἐπαρχὴν πρὸς τὸ θεῖον, ἐπρέσθενον οὗτοι, διότι πρέπει νὰ ἀποθυγῆσκωμεν ἐν εὐφημίᾳ.

ἐπέχω, κρατῶ, σταματῶ, συγκρατῶ, παύομαι.
οἱ, ἔγκλισις (οἱ), αὐτῷ.

διαλιπών χρόνον, μετὰ πάροδον χρόνου.

οὐκ, εἰς τὸ ἐννοούμενον αἰσθάνεσθαι.

ἐπανιών, προχωρῶν πρὸς τὰ ἐπάνω τοῦ σώματος μὲ τὸ χέρι του. αὐτός, διὸ πηρέτης.

ἡτρον, διπογάστριον.

ἐνεκενάλυπτο, οἱ ἀρχαῖοι συνήθιζον κατὰ τὰς ἐπιθυματίους στιγμὰς νὰ καλύπτουν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποθυγῆσκοντος.

ἀλεκτρυόνα, οἱ θεραπεύμενοι ἐθυσίαζον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἕνα πετεινόν. Ο Σω. λοιπὸν ἐπιθυμεῖ γὰ κάμη αὐτὴν τὴν θυσίαν διὰ τοῦ Κρίτωνος εἰς ἑκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θεὸν τῆς ὑγείας, διότι νομίζει, διότι τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του θεραπεύεται ἀπὸ διὸ τι εἰς τὸ διάλογον ἐχαρακτήρισεν ώς νόσον: τὴν ἔνωσιν τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα.

ἐκινήθη, κατελήφθη διὸ σπασμός.

συνέλαβε, ἔκλεισε (ἔπιασε μαζὶ τὰ δύο χείλη...).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 67

καὶ ἄλλως, καὶ ἐν γένει, καὶ ἐπὶ πλέον.

‘Υπεύθυνος ἐπὶ τῆς διορθώσεως τῶν τυπογραφικῶν δοκιμῶν διὸ φιλόλογος Νικ. Φραγκίσκος.

Στοιχειοθεσία — Βιβλιοδεσία: ‘Ελληνικῆς Ἐκδοτικῆς Ἐταιρείας Α.Ε. Ἀθῆναι.

Ἐκμετάλλευσις: ‘Αλεξάνδρου Φιλοπούλου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

